

THỊ TRƯỜNG GUATEMALA

ỦY BAN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
TRUNG TÂM XÚC TIẾN THƯƠNG MẠI VÀ ĐẦU TƯ TP.HCM

THỊ TRƯỜNG GUATEMALA

Thành phố Hồ Chí Minh 2023

MỤC LỤC

Chương 1: Tổng quan thị trường Guatemala	3
Chương 2: Các lĩnh vực hàng đầu cho các công ty xuất khẩu và đầu tư nước ngoài	17
Chương 3: Môi trường đầu tư.....	28
Chương 4. Quy định thương mại, thuế, hải quan và các quy định ...	56
Chương 5: Các kênh phân phối và bán hàng	75
Chương 6: Quan hệ thương mại và đầu tư giữa Việt Nam - Guatemala	83
Chương 7: Những điều cần lưu ý khi kinh doanh ở Guatemala	95

CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN THỊ TRƯỜNG GUATEMALA

1. Tổng quan thị trường

Nền văn minh Maya phát triển rực rỡ ở Guatemala và các vùng lân cận trong thiên niên kỷ thứ nhất sau Công nguyên. Sau gần ba thế kỷ là thuộc địa của Tây Ban Nha, Guatemala đã giành được độc lập vào năm 1821. Trong nửa sau của thế kỷ 20, quốc gia này đã trải qua nhiều chính quyền quân sự và dân sự, cũng như cuộc chiến tranh du kích kéo dài 36 năm. Năm 1996, chính phủ đã ký một thỏa thuận hòa bình chính thức chấm dứt xung đột nội bộ.

2. Các thông tin cơ bản

Tên nước: Cộng hòa Guatemala

Tổng thống: Ông Alejandro Giammattei (từ năm 2020)

Quốc khánh: Ngày 15 tháng 9 năm 1821

Thủ đô: Thành phố Guatemala

Thế chế:

Chính trị Guatemala dựa trên hình thức cộng hoà đại diện dân chủ tổng thống, theo đó Tổng thống Guatemala vừa là nguyên thủ quốc gia vừa là lãnh đạo chính phủ, và một hệ thống đa đảng phái. Quyền hành pháp thuộc chính phủ. Quyền lập pháp do cả chính phủ và Đại hội Cộng hoà đảm nhiệm. Tư pháp độc lập với hành pháp và lập pháp. Quốc hội Guatemala gồm 80 thành viên, được bầu theo phổ thông đầu phiếu, nhiệm kì 4 năm.

Các đảng phái chính: Đảng Dân chủ Thiên chúa giáo (DCG); Đảng Tiến bộ quốc gia (PAN); Phong trào Giải phóng dân tộc (MLN); Đảng Dân chủ xã hội (PSD); Đảng Cách mạng (PR); Mặt trận Cộng hòa Guatemala (FRG); Liên minh Dân chủ (UD).

Lịch sử của nước Cộng hòa Guatemala

Guatemala có nguồn gốc từ tổ tiên của người Maya và tồn tại cho đến ngày nay. Người Maya đã cai trị khắp nơi ở khu vực Trung Mỹ từ thế kỷ thứ 5 đến thế kỷ thứ 8, vào chính thời điểm nền văn minh của họ mất dần và một loạt các nhóm dân tộc khác gia nhập vào khu vực này. Vào thế kỷ 15, người châu Âu đến và tới thế kỷ thứ 16,

quốc gia Guatemala bị Pedro de Alvarado xâm lược. Tuy nhiên, mãi cho đến đầu thế kỷ 19, người Tây Ban Nha mới thừa nhận nền độc lập cho các thuộc địa ở châu Mỹ, đặc biệt là Mexico, trong đó vào năm 1822, quốc gia Guatemala trong một thời gian ngắn đã được thành lập.

Guatemala có sự ổn định tương đối, tuy vẫn có một vài giai đoạn ngắn biến động, dưới một loạt các nhà độc tài luôn áp đặt đất nước dưới chế độ nửa phong kiến, và được củng cố bởi một nhóm các gia đình sở hữu đất đai. Trước những năm 1950, chính quyền của đại tá Arbenz Guzman đã nỗ lực cải tạo những vùng đất mới, tuy nhiên đã bị lật đổ từ cuộc xâm lược của những kẻ đói đầu trong quân đội do Mỹ hậu thuẫn. Quốc gia này, sau đó đã trượt dài vào tình trạng nội chiến kéo dài giữa một loạt các cánh chính quyền quân sự và các phong trào du kích cánh tả khác nhau. Quá trình chuyển đổi thành công của Guatemala từ chính quyền quân chủ sang dân chủ bắt đầu vào năm 1985, khi hiến pháp mới bắt đầu có hiệu lực.

Trung tâm Partido Democracia Cristiana Guatemalteca (PDCG) đã hình thành đảng chiếm đa số trong Quốc hội mới, giữ quyền kiểm soát cho đến năm 1995. Một giai đoạn chính trị có quyền lực thay đổi chóng vánh đã kết thúc vào năm 1995 với một liên minh cầm quyền giữa CHLB Đức và PDCG. CHLB Đức và Đảng Tiên tiến PAN hiện tại đang thống trị nền chính trị ở Guatemala. Tới lúc này, Chính phủ Guatemala mới thừa nhận rằng người tiền nhiệm, đặc biệt là chế độ Rios Montt, phải chịu trách nhiệm về vi phạm nghiêm trọng đến nhân quyền: đây vẫn là một vấn đề trọng tâm và rất nhạy cảm ở Guatemala. Một cuộc điều tra của Liên Hợp Quốc tài trợ kết luận vào năm 1999 rằng quân đội chịu trách nhiệm cho 90% trong số 200.000 vụ giết người. Sự đồng lõa của chính phủ Mỹ trong chiến dịch chống nổi dậy cũng được nhấn mạnh, và Tổng thống Mỹ Bill Clinton đã đích thân xin lỗi cho sự việc này. Trong tháng 7 năm 2002, Đức Giáo Hoàng đã đến thăm Guatemala. Đây là một sự kiện ý nghĩa cho quốc gia Công giáo sâu sắc này. John Paul đã được phong làm thánh đầu tiên của Guatemala. nhà truyền giáo của thế kỷ 17 - Pedro de San Jose de Betancur.

Quan hệ quốc tế:

Tham gia các tổ chức quốc tế: FAO, G-77, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, IFAD, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, ITU, OAS, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UPU, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WtrO,...

Vị trí địa lý

Guatemala có địa hình nhiều núi non, ngoại trừ khu vực ven biển phía nam và những vùng đất thấp phía bắc thuộc khu Peten. Khí hậu nhiệt đới nóng - ôn hòa hơn ở vùng cao nguyên trong nội địa, và khô hơn ở các khu vực phía đông.

Tất cả các thành phố lớn đều nằm ở phần phía nam đất nước. Các thành phố chính gồm thủ đô Guatemala City, Quetzaltenango và Escuintla. Hồ lớn nhất Lago de Izabal nằm gần bờ biển Caribe.

Vị trí của Guatemala gần biển Caribe và Thái Bình Dương khiến nước này trở thành mục tiêu của nhiều cơn bão lớn, gồm cả trận Bão Mitch năm 1998 và Bão Stan năm 2005, làm thiệt mạng hơn 1.500 người.

Guatemala là một quốc gia tại Trung Mỹ giáp với Mexico ở phía bắc và phía tây, Thái Bình Dương ở phía tây nam, Belize về phía đông bắc, vùng Caribbean và Honduras về phía đông, El Salvador ở phía đông nam.

Diện tích:

Guatemala có diện tích 108.889 km². Có biên giới với Belize 266 km; El Salvador 199 km; Honduras 244 km; Mexico 958 km.

Khí hậu:

Cận xích đạo, gió mùa; nóng ẩm ở những vùng đất thấp; mát mẻ hơn ở những vùng đất cao. Nhiệt độ trung bình hàng tháng: 15 - 27⁰C. Lượng mưa trung bình: 500 - 3.500 mm. Địa hình: Hầu hết là núi và đồng bằng hẹp ven biển và cao nguyên đá vôi (cao nguyên Peten).

Dân số: 17.980.803 (ước tính đến 2023)

Phần lớn dân số cư trú ở nửa phía nam của đất nước, đặc biệt là ở các vùng núi; hơn một nửa dân số sống ở nông thôn.

Các nhóm dân tộc:

Mestizo (người lai Mỹ-Tây Ban Nha - tiếng Tây Ban Nha địa phương gọi là Ladino) 56%; Maya 41,7%; Xinca (người bản địa, không phải người Maya) 1,8%; người gốc Phi 0,2%; Garifuna (người lai giữa Tây và Trung Phi, Đảo Carib và Arawak) 0,1%; nước ngoài 0,2% (ước tính 2018).

Tôn giáo

Công giáo La Mã 41,7%; Tin lành 38,8%; đạo khác 2,7%; vô thần 0,1%, không có đạo 13,8%, không xác định 2,9% (ước tính 2018).

Ngôn ngữ:

Tiếng Tây Ban Nha (chính thức) 69,9%; tiếng Maya 29,7% (Q'eqchi' 8,3%, K'iche 7,8%, Mam 4,4%, Kaqchikel 3%, Q'anjob'al 1,2%, Poqomchi' 1%, khác 4%); khác 0,4% (gồm Xinca và Garifuna).

Hồ sơ nhân khẩu học:

Guatemala là một quốc gia phần lớn là nghèo, gặp khó khăn trong một số lĩnh vực về sức khỏe và phát triển, bao gồm tỷ lệ tử vong ở trẻ sơ sinh, trẻ em và bà mẹ, suy dinh dưỡng, biết chữ, nhận thức và sử dụng các biện pháp tránh thai. Phần lớn dân số bản địa bị ảnh hưởng. Guatemala là quốc gia đông dân nhất ở Trung Mỹ và có tỷ lệ sinh cao nhất ở Mỹ Latinh, tỷ lệ này có thể sẽ tiếp tục do dân số trong độ tuổi sinh sản lớn và tỷ lệ sinh cao. Gần một nửa dân số Guatemala dưới 19 tuổi, là quốc gia có dân số trẻ nhất ở Mỹ Latinh. Tổng tỷ suất sinh của Guatemala đã giảm dần trong vài thập kỷ qua một phần do các chương trình y tế của chính phủ tài trợ hạn chế. Tuy nhiên, tỷ lệ sinh vẫn gần với 03 con/một phụ nữ và cao hơn rõ rệt đối với nhóm dân cư nông thôn và bản địa.

Người Guatemala có lịch sử di cư hợp pháp và bất hợp pháp sang Mexico, Hoa Kỳ và Canada vì thiếu cơ hội kinh tế, bất ổn chính trị và thiên tai. Di cư, chủ yếu đến Hoa Kỳ do leo thang trong cuộc nội chiến 1960-1996. Sau khi hiệp định hòa bình được ký kết, nhưng việc di cư lao động đến miền nam Mexico vẫn tiếp tục.

Dù đa số dân cư Guatemala sống ở các vùng thôn quê, quá trình đô thị hoá đang tăng tốc. Guatemala City đang mở rộng với tốc độ nhanh, và Quetzaltenango, thành phố lớn thứ hai cũng đang mở rộng.

Di cư từ nông thôn ra thành thị ngày càng cao do chính phủ thiếu quan tâm và chăm sóc cho vùng nông thôn, cộng thêm giá cả hàng nông sản thấp, các điều kiện lao động nặng nhọc, các vùng đất trồng trọt tập trung vào tay một số gia đình giàu có, và nhận thức (thường là sai lệch) về đồng lương cao sẽ kiếm được trong các thành phố. Nói

chung các nông dân nghèo thường tới những khu vực ngoại ô thành phố, sống một cuộc sống bấp bênh trên các sườn núi.

Cấu trúc độ tuổi (ước tính 2023)

0-14 tuổi: 31,98% (nam 2.927.423 / nữ 2.822.441)

15-64 tuổi: 62,78% (nam 5.568.051 / nữ 5.720.928)

65 tuổi trở lên: 5,24% (nam 420.782 / nữ 521.178)

Tốc độ phát triển dân số (ước tính 2023): 1,54%

Sự phân bố dân cư

Phần lớn dân số cư trú ở nửa phía nam của đất nước, đặc biệt là ở các vùng núi; hơn một nửa dân số sống ở nông thôn.

Chi tiêu cho lĩnh vực y tế - sức khỏe: 6,5% GDP

Chi tiêu cho giáo dục: 3,1% GDP

Tỷ lệ thất nghiệp, từ 15-24 tuổi: (ước tính năm 2021)

Tổng: 7,2%

Nam: 6,3%

Nữ: 9,4%

Sử dụng đất đai (2018)

Đất nông nghiệp: 41,2%

Rừng: 33,6%

Khác: 25,2%

Thu từ tài nguyên rừng: 0,78% GDP (ước tính năm 2018)

3. Kinh tế, thương mại cơ bản

• Tổng quan kinh tế, thương mại

Lĩnh vực nông nghiệp chiếm một phần tư Tổng sản phẩm quốc nội (GDP), hai phần ba xuất khẩu. Cà phê, đường, và chuối là các mặt hàng xuất khẩu chính. Chế biến và xây dựng chiếm một phần năm GDP. Cũng đóng góp một phần quan trọng trong nền kinh tế

là các khoản tiền gửi từ nước ngoài, "remesas" trong tiếng Tây Ban Nha, từ những người Guatemala đang làm việc tại Hoa Kỳ, chủ yếu là lao động bất hợp pháp và tạm thời.

Việc ký kết hiệp ước hòa bình đã chấm dứt cuộc nội chiến kéo dài hàng thập kỷ, dỡ bỏ chướng ngại cho đầu tư nước ngoài.

Những thách thức còn lại gồm tăng cường nguồn thu của chính phủ, đảm phán để có được viện trợ cao hơn nữa từ quốc tế, và tăng năng lực cũng như tính cởi mở của chính phủ và các cơ sở tài chính tư nhân.

Guatemala đã đạt được tiến bộ đáng kể trong kinh tế vĩ mô sau một cuộc nội chiến kéo dài 36 năm. Kể từ khi ký Hiệp định hòa bình năm 1996, nước này đã cải thiện khả năng tiếp cận thị trường quốc tế thông qua nhiều hiệp định thương mại.

Hoa Kỳ là đối tác thương mại lớn nhất của Guatemala, chiếm gần 40% thương mại của Guatemala. Cả hai quốc gia đều có mối quan hệ thương mại ngày càng phát triển, mối quan hệ này thậm chí còn trở nên mạnh mẽ hơn sau khi thực hiện Hiệp định Thương mại Tự do Hoa Kỳ-Trung Mỹ-Cộng hòa Dominica (CAFTA-DR) vào năm 2007. Kể từ ngày 01 tháng 01 năm 2015, hầu hết hàng hóa tiêu dùng và công nghiệp của Hoa Kỳ đi vào các quốc gia CAFTA - DR được miễn thuế (đối với hàng hóa đáp ứng các yêu cầu về nước xuất xứ).

Nhìn chung, CAFTA-DR đã rất thành công đối với tất cả các bên. Thương mại nội vùng giữa các quốc gia Trung Mỹ và Cộng hòa Dominica đã tăng từ 27,2 tỷ USD năm 2020 lên hơn 38,7 tỷ USD năm 2021. Xuất khẩu hàng hóa của Hoa Kỳ sang Trung Mỹ và Cộng hòa Dominica đã tăng hơn gấp đôi kể từ năm 2004 (trước khi Hiệp định có hiệu lực). Tuy nhiên, CAFTA-DR đã không thể giải quyết một số vấn đề nghiêm trọng nhất của khu vực - bao gồm cả tình trạng mất an ninh và tham nhũng.

Xuất khẩu hàng hóa của Hoa Kỳ sang Guatemala là 8,07 tỷ USD vào năm 2021, tăng 1,78 tỷ USD so với năm 2020. Các mặt hàng xuất khẩu hàng đầu của Hoa Kỳ sang Guatemala bao gồm dầu nhiên liệu khoáng, máy móc, máy điện và ngũ cốc (ngô, lúa mì và gạo).

Tổng giá trị nhập khẩu của Hoa Kỳ từ Guatemala đạt 4,66 tỷ USD vào năm 2021, tăng 900 triệu USD so với năm 2020. Hàng nhập khẩu của Hoa Kỳ bao gồm trái cây và hạt ăn được; trang phục dệt kim; cà phê, trà và gia vị; trang phục dệt thoi; rau, rễ, củ ăn được.

Nền kinh tế của Guatemala là nền kinh tế lớn nhất ở Trung Mỹ, với GDP vào năm 2021 là 85,99 tỷ USD - thấp hơn một chút so với GDP của Tây Virginia. Tình hình kinh tế vĩ mô trong nước vẫn ổn định và bao gồm tỷ giá hối đoái ổn định và nợ công thấp. Tăng trưởng kinh tế của Guatemala luôn ở mức trung bình 3,5% mỗi năm.

Các sản phẩm và dịch vụ của Hoa Kỳ được công nhận là thương hiệu mạnh ở Guatemala và các công ty Hoa Kỳ có danh tiếng tốt trên thị trường Guatemala. Ước tính có khoảng 200 công ty của Hoa Kỳ có mặt trên thị trường này.

Một thành phần quan trọng đối với nền kinh tế Guatemala là kiều hối từ hơn 2 triệu người di cư, hầu hết trong số họ đã định cư tại Hoa Kỳ. Guatemala khép lại năm 2021 với số lượng kiều hối kỷ lục với tổng trị giá 15.295,7 triệu USD, cao hơn 3.955,3 triệu USD so với năm 2020.

- **Các chỉ số kinh tế, thương mại cơ bản**

GDP (trương đồng sức mua - PPP): 152,734 tỷ USD (ước tính năm 2021), xếp thứ 77 trên thế giới.

GDP (tỉ giá chính thức): 76,678 tỷ USD (ước tính năm 2019)

Tốc độ tăng trưởng GDP thực tế: 7,98% (ước tính năm 2021).

GDP trên đầu người (PPP): 8.900 USD (ước tính năm 2021).

GDP - Theo lĩnh vực (ước tính năm 2017):

- Nông nghiệp: 13,3%
- Công nghiệp: 23,4%
- Dịch vụ: 63,2%

Lực lượng lao động: 6,671 triệu (ước tính năm 2021), đứng thứ 71 trên thế giới.

Tỉ lệ thất nghiệp: 3,57% (ước tính năm 2021)

Tỉ lệ thất nghiệp độ tuổi 15 - 24 (ước tính năm 2020)

- Tổng cộng: 7,2%
- Nam: 6,3%
- Nữ: 9,4%

Lực lượng lao động phân theo ngành nghề:

- Nông nghiệp: 31,4%
- Công nghiệp: 12,8%
- Dịch vụ: 55,8%

Ngân sách

- Thu: 8,154 tỷ USD (ước 2017)
- Chi: 9,156 tỷ USD (ước 2017)

Thuế và thu khác: 9,97% GDP (ước 2020), xếp thứ 192 trên thế giới.

Thâm hụt ngân sách: -01,3% GDP (ước 2017)

Tài khoản vãng lai: 2,113 tỷ USD (ước tính 2021)

Nợ công: 31,56% GDP (ước 2020)

Tỉ lệ lạm phát (giá tiêu dùng): 4,26% (ước 2021)

Tăng trưởng sản xuất công nghiệp: 8,49% (ước 2021)

Các sản phẩm công nghiệp: đường, hàng dệt may, đồ nội thất, hóa chất, dầu mỏ, kim loại, cao su, du lịch.

Các sản phẩm nông nghiệp: mía đường, chuối, quả cọ dầu, bắp, quả dưa, khoai tây, sữa, chuối táo quạ, dứa, cao su.

Xuất khẩu: Năm 2021 ước đạt 15,318 tỷ USD, đứng thứ 91 trên thế giới, tăng từ 12,731 tỷ USD của năm 2020.

Các mặt hàng xuất khẩu chính gồm: chuối, đường thô, cà phê, bạch đậu khấu, dầu cọ.

Các đối tác xuất khẩu chính gồm:

- Hoa Kỳ 33%
- El Salvador 12%
- Honduras 8%
- Mexico 5%
- Nicaragua 5%

Nhập khẩu: Năm 2021 ước đạt 27,388 tỷ USD, đứng thứ 77 thế giới, tăng từ mức ước tính 19,263 tỷ USD của năm 2020.

Các mặt hàng nhập khẩu chính gồm: xăng dầu tinh chế, thiết bị phát sóng, thuốc đóng gói, ô tô, xe tải giao hàng.

Các đối tác nhập khẩu chính gồm:

- Hoa Kỳ 36%
- Trung Quốc 12%
- Mexico 11%
- El Salvador 5%

Dự trữ ngoại tệ và vàng: 20,935 tỷ USD (ước đến 31/12/2021), đứng thứ 65 trên thế giới.

Nợ nước ngoài: 22,92 tỷ USD (ước tính 2017), đứng thứ 90 trên thế giới; tăng từ mức ước tính 21,45 tỷ USD (2016)

Điện - từ nhiên liệu hóa thạch: 39,4% tổng công suất lắp đặt (ước 2020)

Điện - mặt trời: 1,5% tổng công suất lắp đặt (ước 2020)

Điện - gió: 2,1% tổng công suất lắp đặt (ước 2020)

Điện - thủy điện: 38% tổng công suất lắp đặt (ước 2020)

Điện - địa nhiệt: 2,2% tổng công suất lắp đặt (ước 2020)

Điện - rác và chất thải nông nghiệp: 17% tổng công suất lắp đặt (ước 2020)

Điện - công suất phát điện đã lắp đặt: 5,185 triệu kW (2020)

Điện - tiêu thụ: 10.793.650.000 kWh (2019)

Điện - xuất khẩu: 2,19 tỷ kWh (2019)

Điện - nhập khẩu: 1,141 tỷ kWh (2019)

Tồn thất truyền tải/phân phối: 1,587 tỷ kWh (2019)

Tổng sản lượng xăng dầu: 10.300 thùng/ngày (2021)

Tiêu thụ xăng dầu tinh chế: 112.600 thùng/ngày (2019)

Xuất khẩu dầu thô và khí ngưng tụ: 6.700 thùng/ngày (2019)

Trữ lượng dầu thô ước đạt: 86,1 triệu thùng (2021)

• Cơ sở hạ tầng kinh tế

- Truyền thông

Điện thoại cố định: 2.319.643 thuê bao (ước tính năm 2021)

Điện thoại di động: 22..839 thuê bao (ước tính năm 2021)

Số người sử dụng internet: 9,18 triệu người (năm 2021) - chiếm 51% dân số

- Hệ thống viễn thông

Nhìn chung, cơ sở hạ tầng viễn thông của Guatemala đã bị ảnh hưởng sau nhiều năm không được đầu tư từ chính quyền; tình trạng cơ sở hạ tầng đường dây cố định kém đã dẫn đến việc Guatemala là một trong những quốc gia có mật độ viễn thông cố định thấp nhất trong khu vực; ở nhiều vùng nông thôn không có đường dây cố định, và vì vậy các dịch vụ di động là rất cần thiết; đầu tư tư nhân đã được chính phủ nỗ lực hỗ trợ và đã dẫn đến sự tăng trưởng ổn định về số lượng đường dây cố định trong phân khúc băng thông rộng cố định; sự chậm trễ trong việc triển khai các dịch vụ LTE khiến đất nước tụt hậu trong việc phát triển băng thông rộng di động và những lợi ích mà nó có thể mang lại cho việc tăng trưởng kinh tế và xã hội của đất nước; hai tuyến cáp ngầm mới hoàn thành vào năm 2022; kết nối quốc tế được cải thiện sẽ thúc đẩy hơn nữa các dịch vụ băng thông rộng cố định và di động; cạnh tranh gay gắt giữa các nhà mạng đã giúp cải thiện dịch vụ và giảm giá cho người tiêu dùng; với động lực thương mại của các nhà mạng, đầu tư tài chính của chính phủ không đủ đã dẫn đến nhiều khu vực còn lại của đất nước với các dịch vụ kém hoặc không có dịch vụ; đất nước được hưởng lợi từ một trong những khuôn khổ pháp lý cởi mở nhất, với tất cả các lĩnh vực viễn thông đã mở cửa cho cạnh tranh từ năm 1996; thuê bao di động ngang bằng với mức trung bình của khu vực, mặc dù tốc độ tăng trưởng chậm hơn trong cơ sở thuê bao di động cho thấy mức độ bão hòa của thị trường, với trọng tâm của các nhà mạng là tạo ra doanh thu thông qua dịch vụ dữ liệu di động (2021).

Trong nước: mật độ điện thoại cố định khoảng 13 trên 100 người; đầu tư đường dây cố định đang tập trung vào việc cải thiện kết nối nông thôn; mật độ viễn thông di động khoảng 126 trên 100 người (2021).

Quốc tế: mã quốc gia - 502; các trạm ARCOS, AMX-1, American Movil-TeXius West Coast Cable và hệ thống cáp quang biển SAM-1, cùng nhau cung cấp kết nối đến Nam

và Trung Mỹ, các vùng của Ca-ri-bê và Hoa Kỳ; kết nối với Hệ thống Microwave Trung Mỹ; trạm vệ tinh trái đất - 1 Intelsat (Đại Tây Dương) (2019).

- **Phương tiện truyền thông**

4 kênh truyền hình quốc gia do tư nhân chi phối; dịch vụ vệ tinh và cáp đa kênh có sẵn; 1 đài phát thanh thuộc sở hữu của chính phủ và hàng trăm đài phát thanh thuộc sở hữu tư nhân (2019).

- **Hệ thống vận tải hàng không quốc gia**

Số hãng hàng không đã đăng ký: 3 (2020)

Máy bay đã đăng ký do các hãng hàng không khai thác: 5

Lưu lượng hành khách hàng năm trên các hãng hàng không đã đăng ký: 145.795 (2018)

Lưu lượng hàng hóa hàng năm trên các hãng hàng không đã đăng ký: 110.000 mt-km (2018)

- Sân bay: 291 sân bay
- Đường sắt: 800 km
- Đường bộ: 17.440 km
- Đường thủy: 990 km
- Cảng biển: Puerto Quetzal, Santo Tomas de Castilla.
- Đội tàu buôn quốc gia: 09

4. Thách thức thị trường

Tình hình chính trị ở Guatemala được đánh dấu bằng các cáo buộc tham nhũng và tiếp tục kêu gọi cải cách rộng rãi. Do đó, ở Guatemala, việc thành công trong thương mại đều gặp khó khăn. Đánh giá Chống Tham nhũng 2021-2022 ở Châu Mỹ Latinh do Forbes công bố chỉ ra rằng Guatemala là quốc gia tham nhũng thứ hai trong khu vực - chỉ có Venezuela xếp hạng kém hơn. Kể từ khi Tổng thống mới nhậm chức vào tháng 01 năm 2020, ông đã vận động giải quyết nạn tham nhũng ở mức độ cao. Trên thực tế, tình hình đang xấu đi. Theo Chỉ số năng lực chống tham nhũng năm 2022, đánh giá và xếp hạng các quốc gia Mỹ Latinh dựa trên mức độ hiệu quả của họ trong việc chống tham nhũng, Guatemala đã giảm 12% so với một năm trước đó - chỉ có Bolivia và Venezuela xếp hạng kém hơn.

Tỷ lệ tham gia việc làm chính thức ở mức thấp là lý do tại sao doanh thu thuế của Guatemala thấp nhất trong khu vực ở mức 10% tổng sản phẩm quốc nội - đứng thứ

209 trong số 220 quốc gia về doanh thu thuế. Cơ sở thuế thấp kết hợp với việc chính phủ miễn cưỡng nhận nợ đã dẫn đến chi tiêu của chính phủ cũng thấp. Chi tiêu của chính phủ Guatemala chỉ tương đương 12% tổng sản phẩm quốc nội so với mức trung bình của khu vực là 18%.

Trong những năm gần đây, nhiều đại diện của công ty nước ngoài đã bày tỏ rằng các hồ sơ dự thầu của chính phủ Guatemala trên sân chơi mà họ cho là không bình đẳng. Cụ thể, các công ty không tham đấu thầu các gói thầu mua sắm công của Guatemala (hàng hóa, dịch vụ hoặc cơ sở hạ tầng) được công bố trên trang web của Guatecompras, hệ thống mua sắm công của Guatemala hoàn toàn bị hỏng và được thiết kế để ưu tiên cho các công ty địa phương có “mối quan hệ” với người có thẩm quyền bộ, liên bang, thành phố hay các nhóm thành viên của quốc hội.

Những lo ngại khác như tội phạm bạo lực và thể chế tư pháp yếu kém vẫn là những thách thức nghiêm trọng. Các vấn đề liên quan đến Giấy chứng nhận xuất xứ và phân loại hàng hóa từng là trở ngại trong việc tiếp cận thuế quan ưu đãi, nhưng những vấn đề này đã giảm bớt khi hợp tác chặt chẽ với cơ quan thuế Guatemala để giải quyết những thách thức này.

Ngoài ra, tham nhũng mua sắm tràn lan, không bị trừng phạt, lạm dụng quyền lao động, bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ, mất an ninh lương thực, cơ sở hạ tầng và giáo dục kém, cũng như sự phân chia sâu sắc về kinh tế xã hội tiếp tục là những thách thức đối với chính phủ.

Trung Quốc đã bắt đầu xâm nhập đáng kể vào Trung Mỹ về mặt đầu tư - và do đó có ảnh hưởng - nhưng Guatemala vẫn chưa nhận được đầu tư đáng kể nào từ Trung Quốc, vì Guatemala vẫn chưa có quan hệ chính thức với Trung Quốc. Thương mại của Trung Quốc với Trung Mỹ đã tăng 70% trong 5 năm qua và nổi lên là đối tác thương mại lớn thứ hai của phần lớn Trung Mỹ. Người Trung Quốc hiện đang mở rộng sự tham gia của họ ngoài việc xuất khẩu đồ điện tử gia dụng đơn giản, xe máy và hiện đang tích cực theo đuổi các dự án cơ sở hạ tầng lớn trong khu vực như nhà máy năng lượng, cảng biển và viễn thông.

Nhập khẩu của Guatemala từ Trung Quốc đã tăng gấp đôi trong 10 năm qua. Theo cơ sở dữ liệu của Ngân hàng Trung ương Guatemala năm 2021, tổng kim ngạch nhập khẩu là 1,38 tỷ USD. Các mặt hàng nhập khẩu chính của Guatemala từ Trung Quốc

năm 2021 là thiết bị điện và điện tử, máy móc, nồi hơi, sắt thép và hóa chất hữu cơ cùng các mặt hàng khác.

5. Cơ hội thị trường

Thị trường Guatemala cạnh tranh và nhạy cảm về giá. Các doanh nhân mong đợi dịch vụ hậu mãi và hỗ trợ tốt. Các thương hiệu có danh tiếng tốt và lâu đời trên thị trường về chất lượng vượt trội và cung cấp dịch vụ hỗ trợ sau bán hàng sẽ được Guatemale đánh giá cao.

Hầu như tất cả các mặt hàng nông nghiệp hiện được miễn thuế theo CAFTA-DR, ngoại trừ một số sản phẩm vẫn có hạn ngạch thuế quan (TRQ) như đậu, gạo, sữa và ngô trắng. TRQs sẽ bị loại bỏ hoàn toàn vào năm 2023 đối với tất cả, trừ ngô trắng, sẽ tiếp tục được bảo vệ vĩnh viễn.

Năm 2017, Guatemala bắt đầu thực hiện Hiệp định Tạo thuận lợi Thương mại, thuộc Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO). Sự tham gia của Guatemala vào sáng kiến này sẽ mang lại lợi ích cho thương mại thông qua các hệ thống hài hòa và tự động trong Hải quan, ít phán quyết tùy tiện hơn, tăng cường đối thoại giữa khu vực công và tư, sự chắc chắn và minh bạch trong hoạt động kinh doanh quốc tế.

Năm 2019, một thỏa thuận hội nhập hải quan đã được chính thức hóa giữa ba quốc gia Tam giác phía Bắc - Guatemala, Honduras và El Salvador. Liên minh Hải quan Trung Mỹ tạo điều kiện thuận lợi cho dòng người và hàng hóa trong tiểu vùng. Liên minh hải quan giữa Guatemala, Honduras và El Salvador chiếm 75% dân số của khu vực (33 triệu trong số 44 triệu người Trung Mỹ) và 48,5% GDP của khu vực. Hơn 77% sản phẩm hiện được lưu thông tự do và 98% thuế quan được hài hòa.

Chính phủ Guatemala hoan nghênh đầu tư nước ngoài và thường dành cho nhà đầu tư nước ngoài đối xử quốc gia. Có rất ít hạn chế pháp lý hoặc quy định đối với các nhà đầu tư nước ngoài. Tuy nhiên, quốc gia này cần phải vượt qua một số thách thức nêu trên để biến Guatemala thành một thị trường thực sự thân thiện với doanh nghiệp và đầu tư.

Dữ liệu sơ bộ từ Ngân hàng Guatemala (BANGUAT) cho thấy dòng vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) đạt tổng cộng 3,47 tỷ USD năm 2021, tăng đáng kể so với những năm trước do Millicom mua lại TIGO Guatemala với giá hơn 2,2 tỷ USD. Các ngành khác thu hút phần lớn dòng vốn FDI vào năm 2021 bao gồm tài chính và bảo hiểm 341 triệu USD; thương mại và sửa chữa phương tiện 260,8 triệu USD, công nghiệp chế tạo 249,2 triệu

USD; và cung cấp điện, nước và vệ sinh 160 triệu USD. Hoa Kỳ đã đầu tư tổng cộng 132,6 triệu USD vào năm 2021, tăng 27% so với năm 2020.

6. Chiến lược thâm nhập thị trường

Các công ty nên xem xét các nguồn lực của mình, kinh nghiệm xuất khẩu hoặc kinh doanh ở nước ngoài trước đây và chiến lược kinh doanh dài hạn trước khi thâm nhập thị trường Guatemala. Điều đáng chú ý nhất là các sản phẩm và dịch vụ của Hoa Kỳ có danh tiếng xuất sắc hiện đang có mặt ở thị trường Guatemala. Một trong những lựa chọn thâm nhập thị trường phổ biến nhất là tìm đại lý hoặc nhà phân phối địa phương. Các cách tiếp cận khác bao gồm cấp phép, nhượng quyền thương mại và xác định các đối tác địa phương để có kiến thức về thị trường và các đầu mối liên lạc.

CHƯƠNG 2: CÁC LĨNH VỰC HÀNG ĐẦU CHO CÁC CÔNG TY XUẤT KHẨU VÀ ĐẦU TƯ NƯỚC NGOÀI

Linh kiện và phụ tùng thay thế ô tô

Tổng quan

Sau gần hai năm xảy ra đại dịch và do Chính phủ Guatemala áp đặt các hạn chế di chuyển để ngăn chặn virus Covid-19, thị trường đã phục hồi trở lại và ước tính mức tăng trưởng thị trường của ngành từ 5% đến 10% so với năm 2019 trước đại dịch.

Tháng 3 năm 2020, Chính phủ Guatemala đã áp đặt các hạn chế di chuyển và phong tỏa rất lâu để ngăn chặn đại dịch Covid-19 và theo đó các nhà nhập khẩu và phân phối ô tô Guatemala đã bị ảnh hưởng và doanh số bán hàng giảm 57%. Ngành công nghiệp ô tô lần đầu tiên chứng kiến việc sa thải nhân viên tại các đại lý ô tô và cửa hàng phụ tùng với doanh số bán hàng giảm do bị hạn chế di chuyển trong vài tháng.

Ngành này đã phục hồi trở lại khi đất nước và người dân học cách chung sống với virus và tiếp tục cuộc sống hàng ngày của họ. Nhập khẩu linh kiện và phụ tùng đã tăng lên để cung cấp cho thị trường và đã trở lại bình thường. Hạng mục duy nhất chưa phục hồi là nhập khẩu ô tô mới, do tình trạng khan hiếm chip trên toàn thế giới, các nhà sản xuất ô tô không thể cung cấp cho nhu cầu ở Guatemala. Ví dụ, các nhà nhập khẩu ô tô đề cập rằng nếu họ đặt hàng 100 chiếc, họ sẽ may mắn nhận được 20 chiếc và họ không thể cung cấp cho khách hàng của mình tất cả các loại màu có sẵn vì nhà sản xuất gửi những gì họ có sẵn.

Trung bình, người Guatemala sử dụng ô tô của họ từ 5 đến 7 năm trước khi mua một mẫu xe mới hơn. Để đáp ứng nhu cầu của những người muốn mua một chiếc xe mới với chi phí thấp hơn, một số lượng lớn các nhà nhập khẩu không chính thức đã mua những chiếc xe bị hư hỏng tại các cuộc đấu giá ở Hoa Kỳ. Những nhà nhập khẩu này sửa chữa ô tô và tân trang chúng tại địa phương để bán lại.

Tính đến tháng 01 năm 2022, tổng số xe ở Guatemala là 4,2 triệu chiếc - bao gồm cả xe máy. Con số này thể hiện mức tăng hơn 75% trong 10 năm qua.

Các linh kiện và phụ tùng nhập khẩu được bán cho các cửa hàng cơ khí, trạm dịch vụ và trạm xăng tại địa phương. Một lượng đáng kể các phương tiện đã qua sử dụng đang lưu thông và điều kiện đường xá tồi tệ đã góp phần vào nhu cầu sửa chữa thiết bị và phụ tùng.

Hoa Kỳ là nguồn cung cấp 37% tổng số phụ tùng và linh kiện và thiết bị dịch vụ ô tô với tỷ lệ phần trăm nhập khẩu còn lại đến từ Hàn Quốc, Mexico, Nhật Bản, Trung Quốc, Brazil, Ấn Độ và châu Âu. Một số lượng đáng kể các nhà sản xuất châu Á có mặt trên thị trường bán một lượng lớn sản phẩm giá rẻ. Ước tính rằng gần 75% ô tô lưu thông ở Guatemala được sản xuất bởi các thương hiệu châu Á. Theo Văn phòng Hải quan Guatemala, 39% ô tô ở Guatemala là Toyota, 10% Mazda, 9% Honda, 7% Nissan, 5% Mitsubishi, 4% Hyundai, 4% Kia, 3% Chevrolet, 3% Ford, 2 % Volkswagen và 14% là các thương hiệu khác.

Quy mô thị trường phụ tùng ô tô, linh kiện và dịch vụ thiết bị (ĐVT: Ngàn USD)

	2019	2020	2021	2022
Tổng xuất khẩu	17.626	17.874	17.032	18.152
Tổng nhập khẩu	555.470	558.657	555.338	591.756
Nhập khẩu từ Hoa Kỳ	130.271	136.775	141.147	156.478
Tỷ giá hối đoái	7,5	7,5	7,5	7,5

Nguồn: SIECA Guatemala, Central America Data Express

Các ngành thay thế hàng đầu

Các phân ngành hứa hẹn nhất đối với các sản phẩm trong ngành công nghiệp bao gồm các sản phẩm phụ tùng thay thế như: dầu phanh thủy lực, chất lỏng cho hệ thống truyền động thủy lực, axit chì, động cơ pít-tông, lốp hoặc cao su khí nén đã qua sử dụng, các bộ phận và phụ kiện cho hệ thống treo, dầu và bộ lọc nhiên liệu, đỡ va/cái cản xe, cánh lướt gió/tám điều chỉnh độ ngả, đèn hậu, bánh xe, hệ thống âm thanh, báo động, lốp radial, ốc quy, bộ giảm xóc, bộ giảm thanh, bộ lọc không khí, chip, hệ thống ống xả, phanh, cần gạt nước, bugi, vỏ bánh xe và vô lăng.

Các sản phẩm triển vọng khác là các thiết bị dịch vụ như: thang nâng, sửa lốp, chẩn đoán điện tử, cân bằng lốp, máy nén khí và các thiết bị, dụng cụ cho trạm dịch vụ.

Những cơ hội

Để đáp ứng nhu cầu lớn về các sản phẩm phụ tùng thay thế, công cụ và thiết bị dịch vụ, có hơn một trăm đại lý phụ tùng và dịch vụ ở Guatemala. Hầu hết các đại lý và nhà phân phối, dù là công ty lớn hay doanh nghiệp nhỏ, đều liên tục xem xét các lựa chọn thay thế mới để cung cấp cho khách hàng của họ.

Điều rất quan trọng cần lưu ý là thị trường này bị định hướng bởi giá cả và các thương hiệu châu Á có vị thế tốt trên thị trường và cung cấp các “bản sao” giả với chất lượng và giá cả thấp hơn. Các sản phẩm sáng tạo, đặc sắc và hiếm mang lại cơ hội tốt cho các nhà sản xuất nước ngoài nếu giá cả vẫn có thể cạnh tranh được.

Quy mô thị trường: 4,2 triệu chiếc xe (Tháng 01/2022)

Xuất khẩu phụ tùng và phụ kiện ô tô của Hoa Kỳ: 141,1 triệu USD năm 2021

Tác động của việc cắt giảm thuế quan: Theo DR-CAFTA, các phụ tùng và phụ kiện ô tô do Hoa Kỳ sản xuất xuất khẩu vào Guatemala với thuế nhập khẩu 0%. Các công ty Hoa Kỳ có thể tận dụng những khoản tiết kiệm chi phí này bằng cách đăng ký các quyền lợi theo CAFTA-DR khi xuất khẩu sang Guatemala.

Quy tắc xuất xứ trong CAFTA-DR cho phép các phụ tùng và phụ kiện tái sản xuất đủ điều kiện được miễn thuế, có khả năng mở rộng thị trường cho các sản phẩm này trong khu vực CAFTA-DR.

Thiết bị an toàn và an ninh

Tổng quan

Mặc dù ngành này cho thấy sự thay đổi đối với các sản phẩm ưu tiên do đại dịch, nhưng nhìn chung, ngành này cũng ghi nhận sự gia tăng về nhu cầu và là một trong những ngành không bị ảnh hưởng xấu bởi cuộc khủng hoảng kinh tế do Covid-19 gây ra. Trên thực tế, ngành an toàn và an ninh tiếp tục phát triển một phần nhờ các biện pháp an toàn và an ninh mới được chính phủ bắt buộc và thực hiện trong thời kỳ đại dịch. Cho đến nay, nhiều doanh nghiệp vẫn tiếp tục sử dụng camera quan sát và cảm biến hồng ngoại, trong số các thiết bị khác, ban đầu được yêu cầu như một phần của ứng phó với đại dịch.

Tất cả các công ty, tổ chức chính phủ và thậm chí cả các cửa hàng nhỏ ở khu vực lân cận đều mua camera quan sát và máy quét nhiệt. Các tòa nhà, văn phòng, cửa hàng

trong nước đã lắp đặt hệ thống và đã đầu tư trang thiết bị và đào tạo tuân thủ quy định. Đất nước mở cửa cho hoạt động kinh doanh, nhưng xu hướng theo dõi và giám sát quét thân nhiệt vẫn còn ở một số nơi.

Guatemala tiếp tục đối mặt với các vấn đề an ninh liên quan đến buôn bán ma túy, tội phạm có tổ chức, chênh lệch kinh tế xã hội và nghèo đói. Hầu hết các tội phạm nghiêm trọng được thực hiện bởi các băng nhóm địa phương.

Thế chế yếu kém, vùng sâu vùng xa không có sự hiện diện của nhà nước và vị trí địa lý của đất nước nằm giữa các quốc gia sản xuất ma túy ở Nam Mỹ. Guatemala trở thành một lãnh thổ hấp dẫn đối với những kẻ buôn bán ma túy và các nhóm tội phạm có tổ chức khác.

Người dân có ít niềm tin vào các cơ quan thực thi pháp luật địa phương. Các công ty và cá nhân công dân nhận ra sự bất lực của cảnh sát trong việc bảo vệ quyền sở hữu tư nhân, và điều này đã khiến nhiều người phải tự mình đảm bảo an toàn và an ninh. Guatemala tiếp tục chứng kiến sự gia tăng số lượng an ninh tư nhân được thuê và nhu cầu đối với các sản phẩm và hệ thống an ninh. Cả nước có 138.000 nhân viên bảo vệ tư nhân nhưng chỉ có 44.000 cảnh sát tại ngũ.

Khu vực an ninh tư nhân ở Guatemala tiếp tục phát triển; điển hình khoảng 10% đến 12% ngân sách của một công ty được đầu tư vào an ninh tư nhân. Các quốc gia Tam giác phía Bắc Guatemala, El Salvador và Honduras có các công ty an ninh tư nhân tập trung nhiều nhất trong khu vực.

Theo thống kê an ninh ở Guatemala:

Hiện có hơn 230 công ty cung cấp an ninh tư nhân

- Có hơn 522.000 khẩu súng đã đăng ký và khoảng 1,5 triệu khẩu súng bất hợp pháp ở nước này
- Ước tính có khoảng 400 tấn cocain được buôn lậu qua Guatemala mỗi năm
- Chi phí cho một đội tuần tra hộ tống một xe kéo từ cảng đến thủ đô bắt đầu từ 150 USD, cộng thêm giá của một người bảo vệ trông coi là 87 USD. Đặt một con chip vệ tinh vào xe tải có giá 700 USD cộng với khoản thanh toán hàng tháng là 40 USD để duy trì dịch vụ.

Một thách thức cạnh tranh mới đã xuất hiện trong ngành an toàn & an ninh, cùng một mối đe dọa mới đang gia tăng ở Mỹ Latinh: sự can thiệp và ảnh hưởng của Trung Quốc. Sự hiện diện của Trung Quốc được biết đến rộng rãi vì họ đang hỗ trợ tất cả các nhà sản xuất camera quan sát, máy quay video, thiết bị X quang và các thiết bị an ninh khác của Trung Quốc bằng cách đưa ra mức giá thấp hơn giá trị thị trường và tài trợ không giới hạn cho các dự án an ninh ở nước ngoài.

Điều này không chỉ ảnh hưởng đến thị trường tư nhân, nơi họ cung cấp các sản phẩm có chi phí rất thấp, mà còn ảnh hưởng đến hoạt động mua sắm của chính phủ. Trung Quốc cung cấp hỗ trợ tài chính mạnh mẽ để đảm bảo các hợp đồng trên khắp thế giới. Guatemala cũng không ngoại lệ.

Theo các doanh nhân địa phương, các hoạt động kinh doanh cũng đang gây tổn hại cho các thương hiệu Trung Quốc. Các nhà sản xuất Trung Quốc không trung thành với các nhà phân phối lâu đời của họ trong khu vực. Nếu họ có thể bán thêm sản phẩm cho một nhà phân phối khác trong nước, họ sẽ làm như vậy và không thông báo cho nhà phân phối hiện tại của họ.

Do chiến lược kinh doanh này, họ đã chiếm lĩnh thị trường và giá cả luôn ở mức thấp nhất mọi thời đại. Kết quả là, các nhà phân phối không kiếm được lợi nhuận như trong quá khứ.

Quy mô thị trường của ngành thiết bị an ninh và an toàn (ĐVT: Ngàn USD)

	2019	2020	2021	2022
Tổng xuất khẩu	25.863	26.401	28.588	29.867
Tổng nhập khẩu	635.551	634.254	664.336	675.421
Nhập khẩu từ Hoa Kỳ	328.795	332.566	338.574	342.542
Tỷ giá hối đoái	7,5	7,5	7,5	7,5

Nguồn: SIECA Guatemala, Central America Data Express

Các ngành thay thế hàng đầu

Các sản phẩm của Hoa Kỳ chiếm 50% thị phần. Hầu hết các công ty có thương hiệu nổi tiếng từ Mỹ đều có nhà phân phối hoặc đại lý tại địa phương và cung cấp dịch vụ đào tạo, lắp đặt và hậu mãi.

Camera quan sát đã trở nên phổ biến rộng rãi trên toàn quốc với các phân khúc ứng dụng đa dạng và chúng tôi dự đoán mức tăng trưởng cao trong những năm tới. Ngày

càng sử dụng nhiều camera quan sát trong trường học, bệnh viện, đường phố và khu vực bán lẻ dự kiến sẽ đảm bảo sự phát triển của thị trường trong nước.

Do đại dịch Covid-19, nhu cầu về máy quét theo dõi nhiệt độ của con người ngày càng tăng. Các công ty thuộc khu vực tư nhân, cũng như chính phủ đã bắt đầu lắp đặt camera nhiệt tại các lối vào tòa nhà của họ.

Triển vọng tốt nhất cho các sản phẩm và dịch vụ trong lĩnh vực an ninh và an toàn bao gồm:

Thiết bị theo dõi

Camera quan sát

Công nghệ GPS và RFID

Mã thông báo

Máy dò kim loại (loại thủ công và loại hồ quang)

Sinh trắc học

An ninh vành đai

Báo động

Thiết bị kiểm soát ra vào

Xe bọc thép

Máy bay không người lái

Những cơ hội

Các sản phẩm an toàn cá nhân, sản phẩm bảo vệ và các giải pháp và dịch vụ công nghệ cao có nhiều cơ hội nhất. Tất cả các sản phẩm an ninh được nhập khẩu vì không có sản xuất trong nước. Thuế nhập khẩu đối với các sản phẩm này dao động từ 0% đến 15 % và miễn thuế nhập cảnh theo CAFTA-DR, cộng với thuế giá trị gia tăng 12 %.

Nếu các bạn muốn xuất khẩu các mặt hàng này hãy thường xuyên liên hệ với các nhà nhập khẩu thiết bị an ninh và an toàn cũng như Phòng An ninh Guatemala để theo dõi các xu hướng thị trường và thường các nhà nhập khẩu Guatemala quan tâm nhiều đến các sản phẩm do Hoa Kỳ sản xuất.

Thiết bị và Dịch vụ xây dựng

Tổng quan

Theo Ngân hàng Hội nhập Kinh tế Trung Mỹ (CABEEI), lĩnh vực xây dựng là chìa khóa cho sự tăng trưởng và phục hồi sản xuất của Guatemala năm 2021, chiếm 5,5% GDP quốc gia; và trong năm 2022, ngành dự kiến sẽ tăng trưởng 4,8%. Bất chấp sự gia tăng đầu năm 2022 đối với một số vật liệu như thép và các kim loại khác, lĩnh vực này đang phát triển mạnh. Tuy nhiên, cần tiếp tục thúc đẩy luật pháp, cải cách và các quy định để phát triển cơ sở hạ tầng chiến lược của đất nước.

Những cơ hội

Ngành xây dựng tiếp tục là một trong những động lực của nền kinh tế trong ngắn hạn. Chính phủ đã đề ra phát triển cơ sở hạ tầng là mục tiêu chính bằng cách tập trung vào phát triển các dự án sẽ kích thích nhu cầu về vật liệu xây dựng và dịch vụ. Chính phủ đã công bố một loạt các sáng kiến ưu tiên phát triển của quốc gia, trong đó, theo Chương trình Cạnh tranh Quốc gia Guatemala (PRONACOM), dự kiến sẽ tăng đầu tư nội địa, tập trung vào cơ sở hạ tầng nông thôn, nhà ở và logistics. Tương tự, năm 2021, đại diện của Chính phủ Guatemala và khu vực tư nhân đã ký một thỏa thuận hợp tác liên tổ chức có tên là Guatemala No Se Detiene. Chương trình này đưa ra một lộ trình nhằm cải thiện các điều kiện cho nền kinh tế Guatemala, cũng như người dân của họ, và bao gồm 41 sáng kiến cơ sở hạ tầng được chính quyền trung ương thúc đẩy. Những sáng kiến này có khả năng thu hút một lượng đáng kể các quỹ công tư cho lĩnh vực xây dựng trong những năm tiếp theo.

Ngoài ra, Cơ quan Đối tác Quốc gia về Phát triển Hạ tầng Kinh tế (ANADIE) thúc đẩy quan hệ đối tác công tư trong đầu tư, thông qua việc thực hiện Luật Đối tác Phát triển Hạ tầng Kinh tế. ANADIE đã có một danh mục đầu tư gồm sáu dự án với các nghiên cứu tiền khả thi hoặc khả thi đã hoàn thành nhưng chưa được đấu thầu. Tất cả các dự án này cùng nhau bổ sung thêm khả năng đầu tư hơn 1,5 tỷ USD vào cơ sở hạ tầng một cách đầy đủ và các dịch vụ vận chuyển an toàn và đáng tin cậy cũng như tạo điều kiện tiếp cận thị trường và các dịch vụ xã hội cơ bản. Muốn biết thêm thông tin, hãy truy cập vào <https://anadie.gob.gt/proyectos/>.

Ngoài ra, chính phủ đang đợi Quốc hội thông qua Luật phát triển cơ sở hạ tầng đường bộ với mục tiêu mở rộng và nâng cao chất lượng cơ sở hạ tầng đường bộ của đất nước. Cụ thể, tăng số lượng cơ sở hạ tầng đường bộ của Guatemala từ 16.457 km lên 37.952 km trong 15 năm tới.

Về phát triển các dự án bất động sản nhà ở, ước tính mức thâm hụt nhà ở tại Guatemala là 1,9 triệu căn. Trong điều kiện hiện nay, thị trường nhà ở chỉ phục vụ 37,5% tổng dân số. Để giảm thâm hụt này, “Luật ưu đãi về tiếp cận nhà ở xã hội” đã được đệ trình lên Quốc hội. Mục đích là thúc đẩy liên minh giữa chính phủ, các nhà phát triển nhà ở và khu vực tài chính để giảm lãi suất trong 10 năm đầu tiên của thời hạn thế chấp.

Một cơ hội khác trong lĩnh vực này là cung cấp nguyên vật liệu và thiết bị xây dựng. Theo thống kê nhập khẩu năm 2021, Guatemala đã nhập khẩu hơn 1 tỷ USD vật liệu xây dựng, tăng 40% so với năm 2020 do các hoạt động xây dựng được nối lại sau đại dịch năm 2020.

Sự kiện

Các sự kiện sau để kết nối với người mua, đại diện và quan chức ngành của Guatemala:

- Feria Internacional de la Construcción (CONSTRUFER), Thành phố Guatemala. Hội chợ này được tổ chức hàng năm vào tháng 8 bởi Phòng Xây dựng Guatemala, CONSTRUFER được các nhà đầu tư trong khu vực lựa chọn để giới thiệu và giới thiệu các sản phẩm, vật liệu, dịch vụ, máy móc, phương tiện và công nghệ.
- Hội chợ triển lãm ExpoCasa, Thành phố Guatemala. Hội chợ này được tổ chức hàng năm vào tháng 7, đây là triển lãm thương mại nhà ở lớn nhất ở Guatemala.
- Expo Construir Guatemala, là một sự kiện ảo diễn ra hàng năm vào tháng 5, do cộng đồng ảo “Construir” đến từ Trung Mỹ và Ca-ri-bê tổ chức.

Sản phẩm thực phẩm chế biến

Tổng quan

Các công ty ở Guatemala sản xuất thực phẩm thuộc các danh mục sau:

- Đồ uống: nước trái cây cô đặc, đồ uống dạng bột và hỗn hợp, đồ uống không cồn
- Thực phẩm bảo quản: rau quả đóng hộp, mứt, thạch
- Đồ ăn vặt: khoai tây và bánh snake bắp, bánh kẹo, quả hạch, hạt và bánh snake.
- Thực phẩm chế biến khác: sản phẩm đông lạnh (tacos, tamales, pupusas), súp, gia vị, nước sốt, bánh mì, thịt nguội, các sản phẩm từ sữa.

Hoa Kỳ là nhà cung cấp lớn nhất các sản phẩm nông nghiệp, thực phẩm, thủy sản và lâm nghiệp của Guatemala. Năm 2021, xuất khẩu đạt tổng cộng 1,6 tỷ USD. Việc xuất khẩu các sản phẩm tiêu dùng của Hoa Kỳ như thịt đỏ, thịt gà, các sản phẩm từ sữa, trái cây tươi, gia vị, nước sốt, chế phẩm thực phẩm và các sản phẩm chế biến như nguyên liệu làm bánh thường được sử dụng để cải thiện chất lượng hàng hóa chế biến được sản xuất tại Guatemala. Một số nhà chế biến sử dụng nguyên liệu đầu vào trong nước để chế biến, nhưng nguồn cung trong nước không ổn định và các nhà chế biến phải dựa vào nguồn cung những hàng hóa này của Hoa Kỳ.

Guatemala là một trong những quốc gia chế biến thực phẩm lớn ở Trung Mỹ. Các thương hiệu trong nước cung cấp nhiều loại sản phẩm bao gồm các bữa ăn chế biến sẵn, thực phẩm bảo quản ổn định như đậu đóng hộp và đậu chiên, bột cà chua và nước sốt, bữa ăn chế biến sẵn làm từ đậu nành và súp mì ăn liền, cùng các sản phẩm khác. Những sản phẩm này có sẵn cho người tiêu dùng không chỉ ở các siêu thị địa phương, mà còn ở các cửa hàng tạp hóa và chợ ngoài trời trong cả nước.

Ngành công nghiệp chế biến thực phẩm của Guatemala cũng xuất khẩu sang các nước khác và là một trong những ngành phát triển nhanh nhất của ngành công nghiệp thực phẩm. Khoảng 25% các công ty thực phẩm và đồ uống ở Guatemala là các công ty chế biến lớn, 50% là các công ty cỡ trung bình và phần còn lại là các công ty chế biến nhỏ.

Các nhà sản xuất nguyên liệu thực phẩm nước ngoài muốn thâm nhập thị trường Guatemala có thể liên hệ trực tiếp với các nhà chế biến thực phẩm địa phương hoặc thông qua các nhà nhập khẩu/đại lý/nhà phân phối địa phương tùy thuộc vào loại sản phẩm. Các nhà chế biến thực phẩm lớn hơn thường thích nhập khẩu trực tiếp từ các nhà cung cấp, trong khi các nhà chế biến quy mô vừa và nhỏ đôi khi không quen với thủ tục nhập khẩu và thích mua nguyên liệu đầu vào từ nhà phân phối địa phương. Chìa khóa để tham gia thị trường là phù hợp với giá cả địa phương với đầu vào chất lượng cao hơn vì Guatemala là một thị trường chú trọng về giá (người mua thường tìm kiếm giá tốt nhất/giá thấp nhất). Các nhà chế biến thực phẩm địa phương tìm kiếm các công ty nước ngoài có thể cung cấp các sản phẩm tuân thủ hai yếu tố quan trọng này (giá cả thấp nhất và chất lượng tốt). Các công ty địa phương Guatemala muốn thiết lập mối quan hệ kinh doanh lâu dài với các nhà cung cấp nước ngoài có thể đưa ra các điều khoản tín dụng, dịch vụ khách hàng và hỗ trợ tiếp thị tốt.

Quy mô thị trường cho lĩnh vực chế biến thực phẩm (ĐVT: Ngàn USD)

	2019	2020	2021	2022
Tổng sản xuất trong nước	9.426.734.217	9.525.604.051	9.547.000.000	9.546.000.000
Tổng giá trị xuất khẩu	3.261.518.596	3.793.008.993	3.672.871.645	3.550.000.000
Tổng giá trị nhập khẩu	1.888.375.276	1.861.723.908	2.373.509.939	2.850.000.000
Nhập khẩu từ Hoa Kỳ	572.925.358	551.012.936	750.650.593	940.000.000
Tổng quy mô thị trường	8.053.590.897	7.594.318.966	8.247.638.294	8.846.000.000
Tỷ giá hối đoái	7,7	7,7	7,7	7,7

Nguồn: Trade Data Monitor (<https://www.tradedatamonitor.com>) and Bank of Guatemala (<http://www.banguat.gob.gt>)

Các ngành thay thế hàng đầu:

- Chocolate và bánh kẹo
- Gia vị và nước sốt
- Chế phẩm thực phẩm (đạm cô đặc, nguyên liệu & thành phần chính của đồ uống, nguyên liệu làm bánh)
- Thịt chế biến/bảo quản
- Rau chế biến (khoai tây chiên, rau đóng hộp)
- Các sản phẩm từ sữa (phô mai, whey protein, kem & sữa bột/sữa đặc)
- Đồ ăn nhẹ (hỗn hợp các loại hạt, các loại bánh snack)

Những cơ hội

Thịt chế biến: Sản xuất thịt chế biến là một lĩnh vực năng động và doanh số bán lẻ có giá trị tăng 1% năm 2021 so với năm 2020, đạt 94 triệu USD. Kể từ khi xảy ra đại dịch, người tiêu dùng Guatemala đã tăng mua thịt chế biến sẵn, đặc biệt là những sản phẩm có thời hạn sử dụng lâu hơn như cá ngừ đóng hộp, thịt bò đóng hộp và thịt gà đóng hộp, cũng như các sản phẩm chế biến sẵn khác. Các nhà chế biến thịt bò và thịt gà lớn đã thích ứng với nhu cầu mới của người tiêu dùng đối với các sản phẩm chế biến sẵn và mở rộng dây chuyền sản xuất các sản phẩm như chả, thịt tẩm bột và thịt

tầm gia vị. Ở Guatemala, việc bán thịt thường được thực hiện tại các cửa hàng bán thịt hoặc chợ nông sản, nơi các sản phẩm thường không có nhãn hiệu cụ thể và giá thấp hơn so với các sản phẩm được bán tại các cửa hàng tạp hóa. Đối với thịt ướp lạnh trong các cửa hàng tạp hóa, giảm bông và xúc xích rất phổ biến, vì chúng được coi là protein với giá cả phải chăng, dễ chế biến.

Sản phẩm bánh mì: Guatemala là thị trường nhập khẩu lúa mì lớn nhất của Hoa Kỳ ở Trung Mỹ, ước khoảng 8.000 tấn hàng năm; tuy nhiên, sản xuất trong nước không cạnh tranh được với lúa mì nhập khẩu từ Hoa Kỳ. Guatemala có mức tiêu thụ bánh nướng bình quân đầu người ước tính 40kg. Bánh mì là một trong những sản phẩm chính có trong giỏ lương thực cơ bản của Guatemala và người tiêu dùng ăn bánh mì nướng thủ công được gọi là “pan frances” (bánh mì Pháp) và “pan dulce” (bánh mì ngọt) như những sản phẩm bổ sung cho bữa ăn hàng ngày. Bánh mì chủ yếu được bán thông qua các tiệm bánh chuyên sản xuất bánh mì nhỏ do gia đình sở hữu và thường nằm gần các khu dân cư trên khắp đất nước. Các công ty dịch vụ thực phẩm khác đã mở các cửa hàng lớn hơn, là sự kết hợp giữa các tiệm bánh dành cho người sành ăn và nhà hàng cung cấp cả hai dịch vụ tại một địa điểm.

Sản phẩm sữa: Năm 2021, giá trị nhập khẩu các sản phẩm sữa từ Hoa Kỳ của Guatemala đạt mức cao kỷ lục là 64,3 triệu USD, tăng 39% so với năm 2020. Các sản phẩm có doanh số bán lớn nhất tại thị trường Guatemala bao gồm sữa (tươi, tiệt trùng, dạng bột); bơ; phô mai; sữa chua; kem (kem sữa béo, kem chua,...); kem lạnh; chế phẩm sữa whey và casein (cho ngành chế biến sữa). Mặc dù sức mua tại Guatemala bị giảm do giá lương thực tăng cao, nhưng các sản phẩm như sữa (tươi/bột); pho mát (tươi); và kem (kem sữa béo); nằm trong 34 sản phẩm có trong giỏ thực phẩm cơ bản. Sản xuất phô mai đang tăng lên và vào năm 2021, lĩnh vực này đã tăng khoảng 4% về giá trị so với năm 2020, đạt tổng trị giá 128,1 triệu USD.

Sự kiện

Trước Covid-19, Feria Alimentaria là triển lãm thương mại thực phẩm lớn nhất ở Thành phố Guatemala và được tổ chức vào tháng 9 hàng năm. (<http://feriaalimentaria.com>). Đây là triển lãm ẩm thực lớn nhất ở Guatemala với khoảng 200 gian hàng của các công ty địa phương trưng bày và quảng bá các sản phẩm, dịch vụ, bao bì và thiết bị thực phẩm cho ngành nhà hàng và khách sạn.

CHƯƠNG 3: MÔI TRƯỜNG ĐẦU TƯ

Môi trường đầu tư

Guatemala, nền kinh tế lớn nhất ở Trung Mỹ, với tổng sản phẩm quốc nội (GDP) 85,9 tỷ USD năm 2021. Nền kinh tế tăng trưởng ước đạt 7,5% năm 2021 sau khi giảm 1,5% năm 2020. Kiều hối, chủ yếu từ Hoa Kỳ, tăng 34,9% năm 2021 và tương đương 17,8% GDP. Hoa Kỳ là đối tác kinh tế quan trọng nhất của Guatemala. Chính phủ Guatemala tiếp tục nỗ lực nâng cao khả năng cạnh tranh, thúc đẩy các cơ hội đầu tư và cải cách luật pháp nhằm hỗ trợ tăng trưởng kinh tế. Hơn 200 công ty Hoa Kỳ và các công ty nước ngoài khác đang tích cực đầu tư vào Guatemala, được hưởng lợi từ Hiệp định Thương mại Tự do Cộng hòa Dominica-Trung Mỹ và Hoa Kỳ (CAFTA-DR). Vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) là 21,4 tỷ USD vào năm 2021, tăng 21,9% so với năm 2020. Dòng vốn FDI tăng 272,6% vào năm 2021 chủ yếu là do một công ty viễn thông nước ngoài mua cổ phiếu đang lưu hành của một công ty địa phương. Một số hoạt động thu hút phần lớn dòng vốn FDI trong ba năm qua là công nghệ thông tin và truyền thông, hoạt động tài chính và bảo hiểm, sản xuất, thương mại và sửa chữa phương tiện, nước, điện và dịch vụ vệ sinh.

Bất chấp các bước cải thiện môi trường đầu tư của Guatemala, các công ty quốc tế lựa chọn đầu tư vào Guatemala phải đối mặt với những thách thức đáng kể. Luật pháp và quy định phức tạp, quyết định tư pháp không nhất quán, trở ngại quan liêu và tham nhũng tiếp tục cản trở đầu tư.

Viện dẫn các nghĩa vụ CAFTA-DR của Guatemala, Hoa Kỳ đã nêu quan ngại với chính phủ Guatemala về việc thực thi cả luật lao động và luật môi trường.

Luật khung về biến đổi khí hậu của Guatemala đã thiết lập nền tảng cho Chiến lược phát triển phát thải thấp (LEDS) của Guatemala và được thiết kế để điều chỉnh các mục tiêu phát triển và phát thải của Guatemala với các tài liệu quy hoạch quốc gia trong sáu lĩnh vực: năng lượng, giao thông vận tải, công nghiệp, sử dụng đất, nông nghiệp và quản lý chất thải. Tháng 11 năm 2020, chính phủ Guatemala đã chấp thuận LEDS là chiến lược chính thức của quốc gia về giảm thiểu biến đổi khí hậu.

Là một phần trong nỗ lực của chính phủ nhằm thúc đẩy phục hồi kinh tế trong và sau đại dịch Covid-19, Bộ Kinh tế (MINECO) bắt đầu thực hiện kế hoạch phục hồi kinh tế vào tháng 9 năm 2020, trong đó tập trung vào khôi phục việc làm bị mất và tạo việc làm mới, thu hút chiến lược đầu tư mới và thúc đẩy tiêu thụ hàng hóa và dịch vụ của Guatemala tại địa phương và toàn cầu.

Các số liệu và xếp hạng

Thước đo	Năm	Xếp hạng	Địa chỉ trang web
Chỉ số nhận thức tham nhũng TI	2021	150/180	http://www.transparency.org/research/cpi/overview
Chỉ số đổi mới toàn cầu	2021	101/132	https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator
FDI của Hoa Kỳ tại quốc gia đối tác (triệu USD)	2020	789	https://apps.bea.gov/international/factsheet/
Ngân hàng Thế giới - GNI bình quân đầu người	2020	4.490 USD	https://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD

1. Cởi mở và hạn chế đầu tư nước ngoài

Chính sách đối với đầu tư trực tiếp nước ngoài

Chính phủ Guatemala tiếp tục thúc đẩy các cơ hội đầu tư và nỗ lực cải cách để nâng cao khả năng cạnh tranh và môi trường kinh doanh. Là một phần trong nỗ lực của chính phủ nhằm thúc đẩy phục hồi kinh tế trong và sau đại dịch Covid-19, Bộ Kinh tế (MINECO) bắt đầu thực hiện kế hoạch phục hồi kinh tế vào tháng 9 năm 2020, trong đó tập trung vào khôi phục việc làm bị mất và tạo việc làm mới, thu hút chiến lược đầu tư mới và thúc đẩy tiêu thụ hàng hóa và dịch vụ của Guatemala tại địa phương và toàn cầu. Các chuyên gia tư vấn tư nhân đã đóng góp vào kế hoạch phục hồi kinh tế vào tháng 9 năm 2020 của chính phủ, trong đó tập trung vào tăng xuất khẩu và thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài. Trong năm 2021 và những tháng đầu năm 2022, Quốc hội Guatemala đã thông qua một số luật kinh tế quan trọng trong kế hoạch phục hồi kinh tế nhằm cải thiện môi trường đầu tư và thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, chẳng hạn như luật cho thuê, sửa đổi luật khu vực thương mại tự do, luật đơn giản hóa các yêu cầu thủ tục hành chính, và luật phá sản.

Văn phòng xúc tiến đầu tư của Guatemala hoạt động trong Chương trình Cạnh tranh Quốc gia của Bộ Kinh tế (PRONACOM). PRONACOM hỗ trợ các nhà đầu tư nước ngoài tiềm năng bằng cách cung cấp thông tin, đánh giá, điều phối các chuyến thăm quốc gia, giới thiệu liên hệ và hỗ trợ các thủ tục và giấy phép cần thiết để hoạt động trong nước. Tất cả các nhà đầu tư sẽ được cung cấp các dịch vụ mà không có sự phân biệt đối xử. Báo cáo Môi trường kinh doanh năm 2020 của Ngân hàng Thế giới xếp Guatemala ở vị trí 96 trong số 190 quốc gia, thấp hơn một bậc so với xếp hạng năm 2019. (World Bank đã ngừng cung cấp báo cáo Môi trường kinh doanh vào tháng 9 năm 2021.) Hai lĩnh vực mà quốc gia này có thứ hạng cao nhất trong năm đó là điện và khả năng tiếp cận tín dụng. Các lĩnh vực xếp hạng thấp nhất là bảo vệ chỉ một số ít các nhà đầu tư, thực thi hợp đồng và giải quyết tình trạng mất khả năng thanh toán.

Các nhà đầu tư quốc tế có xu hướng tham gia với chính phủ Guatemala thông qua các phòng thương mại và hiệp hội ngành, và/hoặc trực tiếp với các bộ cụ thể của chính phủ. PRONACOM bắt đầu ưu tiên duy trì đầu tư vào năm 2020 và tiếp tục chính sách này trong suốt năm 2021.

Giới hạn kiểm soát nước ngoài và quyền sở hữu và thành lập tư nhân

Hiến pháp Guatemala công nhận quyền nắm giữ tài sản tư nhân và tham gia vào hoạt động kinh doanh. Các thực thể tư nhân nước ngoài có thể thành lập, mua lại và tự do quyết định bất kỳ loại hình kinh doanh nào có lợi, ngoại trừ một số dịch vụ chuyên nghiệp như được nêu dưới đây. Luật Đầu tư nước ngoài đặc biệt lưu ý rằng các nhà đầu tư nước ngoài được hưởng các quyền sử dụng, lợi ích và quyền sở hữu tài sản giống như công dân Guatemala. Tuy nhiên, luật pháp Guatemala nghiêm cấm người nước ngoài sở hữu đất liền kề với sông, biển và biên giới quốc tế.

Luật pháp Guatemala không cấm việc thành lập liên doanh hoặc mua các công ty địa phương của các nhà đầu tư nước ngoài. Hầu hết các công ty nước ngoài hoạt động thông qua các công ty con được thành lập tại địa phương.

Luật không hạn chế đầu tư nước ngoài vào các lĩnh vực viễn thông, sản xuất điện, hàng không hoặc vận tải mặt đất. Luật Đầu tư nước ngoài đã loại bỏ các hạn chế đối với quyền sở hữu nước ngoài trong các hãng hàng không nội địa và các công ty vận tải mặt đất vào tháng 1 năm 2004. Chính phủ Guatemala không có cơ chế sàng lọc đối với đầu tư nước ngoài vào.

Một số dịch vụ chuyên nghiệp chỉ có thể được cung cấp bởi các chuyên gia có bằng cấp học thuật được công nhận tại địa phương. Công chứng viên phải là công dân Guatemala. Các doanh nghiệp nước ngoài có thể cung cấp các dịch vụ chuyên nghiệp, được cấp phép ở Guatemala thông qua hợp đồng hoặc mối quan hệ khác với một công ty Guatemala. Kể từ năm 2010, luật Guatemala cho phép các công ty bảo hiểm nước ngoài mở chi nhánh tại Guatemala, một yêu cầu theo CAFTA-DR. Luật này yêu cầu các công ty bảo hiểm nước ngoài phải góp vốn đầy đủ vào Guatemala.

Đánh giá chính sách đầu tư khác

Guatemala là thành viên của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) từ năm 1995. Chính phủ Guatemala đã tiến hành đánh giá chính sách thương mại WTO (TPR) lần cuối vào tháng 11 năm 2016. Năm 2011, Hội nghị Liên hợp quốc về Thương mại và Phát triển (UNCTAD) đã tiến hành đánh giá chính sách đầu tư (IPR) trên Guatemala. TPR của WTO nêu bật những nỗ lực của Guatemala nhằm tăng cường tự do hóa thương mại và nỗ lực cải cách kinh tế bằng cách loại bỏ trợ cấp xuất khẩu đối với các khu thương mại tự do, hệ thống sản xuất và lắp ráp tập trung vào xuất khẩu (maquilas), cũng như sửa đổi luật mua sắm của chính phủ để cải thiện tính minh bạch và hiệu quả. TPR của WTO lưu ý rằng Guatemala vẫn còn thiếu luật cạnh tranh chung và cơ quan cạnh tranh tương ứng. UNCTAD IPR khuyến nghị tăng cường năng lực thể chế của khu vực công và nhấn mạnh rằng việc áp dụng luật và chính sách cạnh tranh nên là ưu tiên trong chương trình nghị sự phát triển của Guatemala. Chính phủ đã đồng ý phê duyệt luật cạnh tranh trước tháng 11 năm 2016 như một phần trong các cam kết của mình theo Thỏa thuận liên kết với Liên minh châu Âu, nhưng dự thảo luật vẫn chưa được phê duyệt kể từ tháng 3 năm 2022. Các khuyến nghị quan trọng khác từ UNCTAD IPR là đẩy mạnh nghiên cứu giải pháp thay thế cơ chế giải quyết tranh chấp và thành lập tòa án cho các tranh chấp thương mại và đất đai, mặc dù chính phủ đã không đạt được tiến bộ đáng kể nào đối với các khuyến nghị này kể từ tháng 3 năm 2022.

Tạo điều kiện thuận lợi cho việc kinh doanh

Chính phủ Guatemala có một trang web đăng ký kinh doanh (<https://minegocio.gt/>), tạo điều kiện thuận lợi cho các thủ tục đăng ký trực tuyến cho các doanh nghiệp mới. Các công ty nước ngoài được thành lập tại địa phương có thể sử dụng cửa sổ đăng ký kinh doanh trực tuyến, nhưng hệ thống này chưa có sẵn cho các công ty nước ngoài

khác. Các sửa đổi mã thương mại có hiệu lực vào tháng 01 năm 2018 đã giảm bớt thời gian và chi phí để đăng ký kinh doanh mới trực tuyến. Kể từ tháng 3 năm 2022, thời gian ước tính để đăng ký một công ty thương mại mới trực tuyến là từ 4 đến 36 giờ và thời gian ước tính để đăng ký một công ty trách nhiệm hữu hạn là từ 11 đến 15 ngày. Chi phí ước tính để đăng ký một công ty thương mại mới và một công ty trách nhiệm hữu hạn mới lần lượt là 19 USD và 77 USD kể từ tháng 3 năm 2022. Các thủ tục cho phép các công ty thương mại nhận giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh trực tuyến. Mỗi công ty phải đăng ký với cơ quan đăng ký kinh doanh, cơ quan quản lý thuế, sở an sinh xã hội và bộ lao động. Nếu Bộ Môi trường và Tài nguyên, Bộ Nông nghiệp, Chăn nuôi và Thực phẩm, và/hoặc Bộ Y tế và Hỗ trợ Xã hội, yêu cầu giấy phép thì sẽ bổ sung thêm thời gian đáng kể.

Đầu tư ra nước ngoài

Guatemala không khuyến khích cũng như không hạn chế đầu tư ra nước ngoài.

2. Hiệp định đầu tư và thuế song phương

Năm 2004, Hoa Kỳ, Cộng hòa Dominica, Guatemala, Costa Rica, El Salvador, Honduras và Nicaragua đã ký Hiệp định Thương mại Tự do Trung Mỹ (CAFTA-DR). Hiệp định đã có hiệu lực tại Guatemala vào ngày 1 tháng 7 năm 2006. CAFTA-DR có một chương về đầu tư. Ngoài CAFTA-DR, Guatemala đã ký các hiệp định thương mại tự do song phương hoặc khu vực với Chile, Liên minh Châu Âu, Peru, Mexico, Colombia, Đài Loan, Panama, Vương quốc Anh và các quốc gia thuộc Hiệp hội Thương mại Tự do Châu Âu (EFTA) và hiện đang đàm phán hiệp định thương mại tự do với Israel và Hàn Quốc. Danh sách tất cả các quốc gia mà Guatemala hiện có hiệp ước đầu tư song phương có tại <https://investmentpolicy.unctad.org/international-investment-agreements>.

Hoa Kỳ và Guatemala không có hiệp định thuế song phương. Guatemala không phải là thành viên của Khuôn khổ Toàn diện của OECD về Xói mòn Cơ sở và Chuyển đổi Lợi nhuận. Chính phủ Guatemala đã ký một thỏa thuận thuế song phương với Mexico vào năm 2015, nhưng Guatemala vẫn chưa phê chuẩn thỏa thuận đó.

3. Chế độ pháp lý

Tính minh bạch của hệ thống pháp lý

Các luật về thuế, lao động, môi trường, sức khỏe và an toàn không trực tiếp cản trở đầu tư vào Guatemala. Các rào cản quan liêu là phổ biến đối với cả công ty trong nước và nước ngoài, bao gồm các quy trình dài để xin được giấy phép và cũng như thông quan các lô hàng qua Hải quan. Các hệ thống pháp luật và quy định có thể khó hiểu và các giải quyết hành chính thường không minh bạch. Các luật và quy định thường có ít tiêu chí rõ ràng, dẫn đến các yêu cầu mơ hồ được các cơ quan chính phủ và tòa án áp dụng một cách không thống nhất.

Công chúng hiếm khi được tham gia vào việc xây dựng luật hoặc quy định. Trong một số trường hợp, các nhóm khu vực tư nhân và các nhóm xã hội dân sự có thể gửi ý kiến tới văn phòng chính phủ ban hành hoặc tới ủy ban quốc hội xem xét dự luật, nhưng không có hiệu quả cho lắm. Không có sự giám sát của cơ quan lập pháp đối với việc xây dựng quy tắc hành chính. Quốc hội Guatemala công bố tất cả các dự thảo luật trên trang web chính thức của mình, nhưng họ không thiết kế cho phần bình luận công khai. Các phiên bản cuối cùng của luật, sau khi được Tổng thống ký, phải được đăng trên công báo trước khi có hiệu lực. Thông tin về ngân sách và nghĩa vụ nợ được công khai trên trang web chính của Bộ Tài chính, nhưng thông tin về nghĩa vụ nợ không bao gồm nợ doanh nghiệp nhà nước.

Những lưu ý đối với quy định quốc tế

Guatemala là một thành viên của Thị trường chung Trung Mỹ và đã áp dụng biểu thuế hải quan thống nhất của Trung Mỹ. Là một thành viên của WTO, chính phủ Guatemala thông báo cho Ủy ban WTO về dự thảo quy chuẩn kỹ thuật các rào cản đối với thương mại (TBT). Quốc hội Guatemala đã phê chuẩn Hiệp định tạo thuận lợi thương mại (TFA) của WTO vào tháng 1 năm 2017, có hiệu lực đối với Guatemala vào ngày 8 tháng 3 năm 2017. Guatemala phân loại 63,9% các cam kết của mình theo Danh mục A, bao gồm các cam kết được thực hiện khi tham gia hiệp định; 8,8% thuộc Danh mục B, bao gồm các cam kết sẽ được thực hiện từ tháng 2 năm 2019 đến tháng 7 năm 2020; và 27,3% thuộc Danh mục C, bao gồm các cam kết sẽ được thực hiện từ tháng 2 năm 2020 đến tháng 7 năm 2024. Tháng 2 năm 2022, Guatemala đã yêu cầu gia hạn thời gian cho cam kết thực hiện cơ chế một cửa đối với xuất nhập khẩu và quá cảnh hàng hóa, được thiết lập theo Điều 10.4.1 và 10.4.2 của TFA từ ngày 01 tháng 7 năm 2022 đến tháng 1 năm 2024.

Năm 1996, Guatemala đã phê chuẩn Công ước 169 của Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO 169), có hiệu lực vào năm 1997. Điều 6 của Công ước yêu cầu chính phủ tham khảo ý kiến của các nhóm công ty hoặc cộng đồng bản địa trước khi bắt đầu một dự án có thể ảnh hưởng trực tiếp đến họ. Các nhà đầu tư tiềm năng nên xác định liệu khoản đầu tư của họ có ảnh hưởng đến các nhóm công ty bản địa hay không và nếu có, hãy yêu cầu chính phủ Guatemala hướng dẫn quy trình tham vấn tuân thủ ILO 169. Quốc hội Guatemala đã bắt đầu xem xét một dự thảo luật nhằm tạo ra một cơ chế tham vấn cộng đồng để đáp ứng ILO- từ tháng 3 năm 2018, nhưng đến nay dự luật vẫn đang chờ quốc hội thông qua. Việc thiếu quy trình tham vấn rõ ràng cản trở đáng kể hoạt động đầu tư vào các dự án quy mô lớn.

Hệ thống pháp luật và độc lập tư pháp

Guatemala có một hệ thống luật dân sự. Luật ngành tư pháp được hệ thống hóa quy định rằng luật pháp quy định riêng cho một lĩnh vực nào đó hay án lệ cũng là nguồn gốc của luật. Guatemala có một mã code thương mại bằng văn bản và được áp dụng nhất quán. Hợp đồng ở Guatemala có hiệu lực pháp luật khi người nắm giữ quyền tài sản bị xâm phạm khởi kiện yêu cầu công nhận quyền bị xâm phạm hoặc nhận bồi thường thiệt hại đã gây ra. Hệ thống luật dân sự cho phép các vụ án dân sự được đưa ra trước, sau hoặc đồng thời với các vụ án hình sự. Guatemala không có tòa án thương mại chuyên biệt, nhưng có tòa án dân sự xét xử các vụ việc thương mại và tòa án chuyên biệt xét xử các vụ việc về lao động, hàng lậu hoặc thuế.

Hệ thống tư pháp được thiết kế để độc lập với cơ quan hành pháp, và quy trình xét xử phần lớn là theo thủ tục, công bằng và đáng tin cậy. Thường xuyên có những cáo buộc tham nhũng và trên phạm vi rộng trong ngành tư pháp.

Pháp luật và các quy định về đầu tư trực tiếp nước ngoài

Có hàng trăm công ty nước ngoài đang đầu tư vào Guatemala. CAFTA-DR đã thiết lập một khuôn khổ pháp lý an toàn hơn và có thể dự đoán được cho các nhà đầu tư nước ngoài hoạt động tại Guatemala. Theo CAFTA-DR, tất cả các hình thức đầu tư đều được bảo vệ, bao gồm doanh nghiệp, nợ, nhượng bộ, hợp đồng và sở hữu trí tuệ. Các nhà đầu tư được hưởng quyền thiết lập, mua lại và vận hành các khoản đầu tư ở Guatemala trên cơ sở bình đẳng với các nhà đầu tư địa phương trong hầu hết mọi trường hợp. Guatemala đã thông qua luật đầu tư nước ngoài vào năm 1998 để tổ chức

quy trình tốt hơn và tạo điều kiện thuận lợi cho các quy trình đầu tư trực tiếp nước ngoài. Để đảm bảo tuân thủ CAFTA-DR, Quốc hội Guatemala đã thông qua một đạo luật hồi tháng 5 năm 2006 để củng cố luật hiện hành về bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ (IPR), mua sắm của chính phủ, thương mại, bảo hiểm, trọng tài và viển thông, cũng như bộ luật hình sự. Quốc hội đã thông qua luật thương mại điện tử vào tháng 8 năm 2008, luật này quy định sự công nhận hợp pháp đối với các giao dịch và hợp đồng được thực hiện bằng điện tử; cho phép thông tin liên lạc điện tử được chấp nhận làm bằng chứng trong tất cả các hoạt động hành chính, pháp lý và tư nhân; và cho phép sử dụng chữ ký điện tử.

Guatemala trước đây đã phải đối mặt với hai vi phạm nghĩa vụ CAFTA-DR của mình - một theo chương lao động và một theo chương môi trường. Trong vụ kiện lao động năm 2008 do AFL-CIO và sáu tổ chức của người lao động Guatemala đệ trình, hội đồng trọng tài đã phát hiện ra rằng chính phủ Guatemala đã không thực thi hiệu quả luật lao động của mình.

Các luật và quy định phức tạp và khó hiểu, các quyết định tư pháp không nhất quán, các trở ngại quan liêu và tham nhũng tiếp tục tạo thành các rào cản thực tế đối với đầu tư. Theo Báo cáo Môi trường kinh doanh của Ngân hàng Thế giới năm 2015 và 2016, Guatemala đã giúp việc nộp thuế trở nên dễ dàng và ít tốn kém hơn bằng cách cải thiện hệ thống nộp và thanh toán điện tử (“Declaraguate”) và giảm thuế suất thuế thu nhập doanh nghiệp. Bất chấp những biện pháp này, Báo cáo Môi trường Kinh doanh của Ngân hàng Thế giới năm 2020 đã xếp Guatemala ở vị trí 104 trong số 190 quốc gia về nộp thuế. Chính phủ Guatemala đã phát triển một trang web hữu ích để giúp tìm hiểu luật pháp, thủ tục và yêu cầu đăng ký cho các nhà đầu tư (<http://asisehace.gt/>). Trang web cung cấp thông tin chi tiết về luật và các quy định và thủ tục hành chính áp dụng cho đầu tư, bao gồm các bước, tên và chi tiết liên hệ của các đối tượng và người phụ trách thủ tục, các tài liệu và điều kiện cần thiết, chi phí, thời gian xử lý và căn cứ pháp lý chứng minh các thủ tục.

Các công ty thực hiện hoạt động xuất khẩu hoặc bán hàng cho các đối tượng được miễn thuế có quyền yêu cầu hoàn thuế giá trị gia tăng (GTGT) đối với khoản thuế GTGT đã trả cho nhà cung cấp và được ghi trên hóa đơn mua hàng hóa và dịch vụ được sử dụng cho sản xuất. Một số công ty trong và ngoài nước tiếp tục gặp phải sự chậm trễ đáng kể trong

việc nhận lại tiền hoàn thuế. Cơ quan Thuế và Hải quan (SAT) của Guatemala đã bắt đầu thực hiện một kế hoạch mới vào năm 2017 để hợp lý hóa quy trình và đẩy nhanh việc hoàn thuế GTGT. Quốc hội Guatemala đã thông qua các quy định pháp luật vào tháng 4 năm 2019 và có hiệu lực vào tháng 11 năm 2019. SAT đã thiết lập một hệ thống hoàn thuế điện tử vào tháng 12 năm 2019, nhưng các nhà xuất khẩu cho biết đến tháng 3 năm 2022 hệ thống hoàn thuế điện tử vẫn tiếp tục chậm trễ trong các khoản hoàn thuế VAT.

Là một phần của cải cách thuế thu nhập năm 2012, chính phủ Guatemala đã bắt đầu thực hiện các điều khoản về chuyển giá vào năm 2016. Quốc hội Guatemala đã thông qua luật cho thuê vào tháng 2 năm 2021 để điều chỉnh bất động sản và các loại hoạt động cho thuê khác, bao gồm cả hợp đồng cho thuê với quyền chọn mua. Một luật của Guatemala nhằm đơn giản hóa, tổ chức sắp xếp cho tốt hơn và số hóa các yêu cầu cũng như thủ tục hành chính được đưa ra cho các văn phòng của Chi nhánh Hành pháp có hiệu lực vào tháng 8 năm 2021.

Luật cạnh tranh và chống độc quyền

Guatemala không có luật điều chỉnh các hành vi độc quyền hoặc chống cạnh tranh. Chính phủ Guatemala đã đồng ý thông qua luật cạnh tranh trước tháng 11 năm 2016 như một phần cam kết của mình theo Thỏa thuận liên kết với Liên minh châu Âu. Chính phủ Guatemala đã đệ trình dự thảo luật cạnh tranh lên Quốc hội vào tháng 5 năm 2016 nhưng vẫn đang chờ Quốc hội phê duyệt.

Sung công và bồi thường

Hiến pháp của Guatemala nghiêm cấm sung công, ngoại trừ các trường hợp thuộc lĩnh vực nổi tiếng, lợi ích quốc gia hoặc lợi ích xã hội. Luật Đầu tư nước ngoài yêu cầu phải bồi thường thích đáng trong các trường hợp sung công. Quyền của nhà đầu tư được bảo vệ theo CAFTA-DR bằng một thủ tục giải quyết tranh chấp công bằng, hoàn toàn minh bạch và công khai. Việc đệ trình lên các ban tranh chấp và các phiên điều trần của ban tranh chấp được công khai và các bên quan tâm có cơ hội đưa ra quan điểm của mình.

Chính phủ Guatemala vẫn giữ quyền chấm dứt hợp đồng bất cứ lúc nào trong thời hạn của hợp đồng, nếu xác định rằng hợp đồng trái với phúc lợi công cộng. Nó hiếm khi thực hiện quyền này và chỉ có thể làm như vậy sau khi cung cấp các đảm bảo về thủ tục hợp pháp.

Giải quyết tranh chấp

Công ước ICSID và Công ước New York

Guatemala là một bên ký kết công ước về Công nhận và Thi hành Phán quyết của Trọng tài Nước ngoài (Công ước New York năm 1958), Công ước Liên Mỹ về Trọng tài Thương mại Quốc tế (Công ước Panama) và là quốc gia thành viên của Công ước Quốc tế về Dàn xếp về Tranh chấp Đầu tư giữa các Quốc gia và Công dân của các Quốc gia khác (Công ước ICSID).

Giải quyết tranh chấp giữa nhà đầu tư và nhà nước

CAFTA-DR kết hợp các cơ chế giải quyết tranh chấp cho các nhà đầu tư.

Trọng tài thương mại quốc tế và Tòa án nước ngoài

Luật Đầu tư nước ngoài của Guatemala cho phép lựa chọn các cơ chế giải quyết tranh chấp, nếu các bên đồng ý. Hiện tại, có hai cơ chế được lựa chọn để giải quyết tranh chấp ở Guatemala giữa hai bên tư nhân: Trung tâm Trọng tài và Hòa giải của Phòng Thương mại Guatemala (CENAC) và Ủy ban Giải quyết Xung đột của Phòng Công nghiệp Guatemala (CRECIG). Cả hai trung tâm giải quyết tranh chấp đều cung cấp hỗ trợ về trọng tài và logistics. Luật Trọng tài của Guatemala năm 1995 sử dụng Luật mẫu của Ủy ban Liên Hợp Quốc về Luật Thương mại Quốc tế (UNCITRAL) làm cơ sở cho các quy định về trọng tài quốc tế. Công ước về Công nhận và Thi hành Phán quyết Trọng tài Nước ngoài (Công ước New York năm 1958), trong đó Guatemala là một bên ký kết, công nhận việc thi hành phán quyết trọng tài theo các quy tắc trọng tài này. Luật Tư pháp công nhận phán quyết của tòa án nước ngoài, nhưng phán quyết phải là phán quyết cuối cùng và tuân thủ quy trình hợp pháp hóa để chứng thực tính hợp lệ của phán quyết.

Quy định phá sản

Guatemala không có luật phá sản độc lập kể từ tháng 3 năm 2022. Tuy nhiên, Quốc hội Guatemala đã thông qua luật mất khả năng thanh toán áp dụng cho cả cá nhân và doanh nghiệp và quy định thủ tục đàm phán lại giữa con nợ và chủ nợ trong trường hợp mất khả năng thanh toán vào tháng 2 năm 2022. Luật mới có hiệu lực vào tháng 8 năm 2022 và yêu cầu ngành tư pháp thành lập các tòa chuyên trách về phá sản/mất khả năng thanh toán trong vòng 5 năm kể từ khi luật được ban hành. Trong khi đó, các cá

nhân và doanh nghiệp đang đối mặt với tình trạng mất khả năng thanh toán có thể tiếp tục sử dụng Bộ luật về Tổ tụng Dân sự và Thương mại, trong đó có một chương cụ thể về thủ tục phá sản. Theo quy định, chủ nợ có thể yêu cầu được đưa vào danh sách chủ nợ; yêu cầu mở thủ tục mất khả năng thanh toán khi con nợ tạm dừng thanh toán các khoản nợ cho chủ nợ; và thành lập một hội đồng chung của các chủ nợ để được thông báo về thủ tục tổ tụng đối với con nợ. Phá sản không bị hình sự hóa, nhưng nó có thể trở thành tội phạm nếu tòa án xác định có ý định lừa đảo. Theo Báo cáo Môi trường kinh doanh năm 2020 của Ngân hàng Thế giới, Guatemala xếp thứ 157 trong số 190 quốc gia về giải quyết tình trạng mất khả năng thanh toán.

4. Chính sách công nghiệp

Ưu đãi đầu tư

Các chương trình khuyến khích đầu tư chính của Guatemala được quy định trong luật và được cung cấp trên toàn quốc cho cả nhà đầu tư nước ngoài và nhà đầu tư Guatemala mà không có sự phân biệt đối xử.

Chương trình khuyến khích chính của Guatemala - Luật Khuyến khích và Phát triển Hoạt động Xuất khẩu và Maquilas (các nhà máy nhập khẩu nguyên liệu miễn thuế và lắp ráp sản phẩm để xuất khẩu) - chủ yếu nhắm vào lĩnh vực dệt may và các nhà xuất khẩu dịch vụ như trung tâm chăm sóc khách hàng và các công ty gia công quy trình kinh doanh (BPO). Chính phủ cấp cho các nhà đầu tư trong hai lĩnh vực này miễn thuế thu nhập trong 10 năm. Các ưu đãi bổ sung bao gồm miễn thuế và thuế giá trị gia tăng (VAT) đối với máy móc và thiết bị nhập khẩu và tạm thời ngưng 1 năm các loại thuế đối với nhập khẩu nguyên liệu đầu vào sản xuất, hàng mẫu và vật liệu đóng gói. Luật Khu vực thương mại tự do cung cấp các ưu đãi tương tự như chương trình khuyến khích được mô tả ở trên. Quốc hội Guatemala đã thông qua Luật Bảo tồn Việc làm (Nghị định 19-2016) vào tháng 02 năm 2016, sửa đổi hai chương trình khuyến khích chính của Guatemala để thay thế các ưu đãi thuế liên quan đến xuất khẩu mà Guatemala đã dỡ bỏ vào ngày 31 tháng 12 năm 2015 theo yêu cầu của WTO. Quốc hội đã thông qua các sửa đổi mới đối với Luật Khu vực thương mại tự do (FTZ) vào tháng 5 năm 2021 để hợp nhất lại một số hoạt động kinh tế đã bị loại trừ trong quá trình cải cách năm 2016, chẳng hạn như sản xuất sản phẩm nhựa, thuốc men, thiết bị điện tử và đồ gia dụng. Các sửa đổi đối với luật FTZ quy định rằng các doanh nghiệp và cá nhân trong nước và nước ngoài

có các hoạt động đã bị đánh thuế trong lãnh thổ hải quan quốc gia không được chuyển sang FTZ hoặc hưởng lợi từ các ưu đãi do luật này cung cấp. Tuy nhiên, các công ty hoạt động tại quốc gia tạo ra các công việc kinh doanh mới với các hoạt động khác với các hoạt động đã bị đánh thuế được miễn theo quy định này.

Khu thương mại tự do công của Santo Tomas de Castilla (ZOLIC) hoạt động kế cận với cảng thuộc sở hữu nhà nước Santo Tomas de Castilla đã ban hành quy định vào tháng 01 năm 2019 cho phép thành lập các khu phát triển kinh tế công đặc biệt của ZOLIC bên ngoài vành đai hải quan của ZOLIC. Luật ZOLIC cho phép các doanh nghiệp hoạt động trong các khu phát triển kinh tế công đặc biệt mới được miễn thuế thu nhập trong 10 năm. Các miễn trừ bổ sung bao gồm miễn thuế GTGT, thuế hải quan và các khoản phí khác đối với hàng hóa nhập khẩu vào khu vực, bao gồm nguyên liệu, vật tư, máy móc và thiết bị, cũng như miễn thuế GTGT đối với tất cả các giao dịch chịu thuế được thực hiện trong khu vực thương mại tự do khi hàng hóa được xuất khẩu. Luật quy định rằng các ưu đãi dành cho các nhà đầu tư trong nước và nước ngoài tham gia vào các hoạt động sản xuất và thương mại cũng như cung cấp dịch vụ.

Luật Ưu đãi phát triển các dự án năng lượng tái tạo (Nghị định 52-2003) được nhằm vào các thành phố trực thuộc trung ương, Viện Điện lực Quốc gia (INDE), các liên doanh, cá nhân và doanh nghiệp phát triển bất kỳ dự án năng lượng tái tạo nào. Nó cho phép miễn thuế nhập khẩu trong 10 năm, bao gồm thuế giá trị gia tăng đối với máy móc và thiết bị nhập khẩu được sử dụng riêng để phát điện trong khu vực đặt các dự án năng lượng tái tạo. Ưu đãi này chỉ có giá trị trong giai đoạn trước đầu tư và xây dựng. Luật cũng quy định miễn thuế thu nhập trong 10 năm kể từ ngày dự án bắt đầu vận hành thương mại. Ưu đãi chỉ được cấp cho các cá nhân và doanh nghiệp trực tiếp phát triển dự án và chỉ dành cho dự án.

Khu ngoại thương/Cảng tự do/Tạo điều kiện thuận lợi thương mại

Nghị định 65-89, Luật Khu thương mại tự do của Guatemala và các sửa đổi được phê duyệt thông qua Nghị định 19-2016, Luật bảo tồn việc làm và Nghị định 6-2021, cho phép thành lập các khu thương mại tự do (FTZ) ở bất kỳ khu vực nào của đất nước. Các nhà phát triển FTZ tư nhân phải được MINECO cho phép xây lắp và quản lý FTZ. Các doanh nghiệp hoạt động trong các FTZ được ủy quyền cũng cần được MINECO ủy quyền. Luật quy định các ưu đãi đầu tư dành cho cả nhà đầu tư nước ngoài và

Guatemala mà không bị phân biệt đối xử. Tính đến tháng 3 năm 2022, đã có bốn FTZ được ủy quyền hoạt động tại Guatemala. Quốc hội Guatemala đã thông qua các sửa đổi đối với Luật Khu thương mại tự do vào tháng 5 năm 2021 để khôi phục ưu đãi thuế đối với một số hoạt động đã bị loại bỏ trong quá trình cải cách trước đó. Nghị định 22-73, luật của ZOLIC và các sửa đổi được phê duyệt thông qua Nghị định 30-2018, cho phép thành lập các khu phát triển kinh tế công đặc biệt của ZOLIC bên ngoài phạm vi hải quan của ZOLIC như được mô tả trong phần Ưu đãi đầu tư ở trên. Các khu phát triển kinh tế công đặc biệt có thể được xây lắp trong các cơ sở của ZOLIC hoặc tài sản thuộc sở hữu của bên thứ ba được cho ZOLIC thuê hoặc cấp quyền sử dụng. Các nhà quản lý của các khu phát triển kinh tế công đặc biệt phải được ủy quyền từ ban giám đốc của ZOLIC trong thời gian tối thiểu là 12 năm. Hội đồng quản trị của ZOLIC đã phê duyệt 9 khu phát triển kinh tế công đặc biệt kể từ tháng 3 năm 2022.

Thực thi và các yêu cầu về dữ liệu vùng

Luật pháp Guatemala không bắt buộc thực hiện, mua hoặc xuất khẩu cũng như chính phủ không yêu cầu các nhà đầu tư nước ngoài sử dụng hàm lượng nội địa trong hàng hóa hoặc công nghệ. Các công ty không bị bắt buộc phải đưa hàm lượng nội địa vào trong sản xuất sản phẩm.

Các công ty Guatemala không yêu cầu các nhà cung cấp CNTT nước ngoài chuyên giao mã nguồn. Một số ngành, chẳng hạn như lĩnh vực ngân hàng và tài chính, có thể yêu cầu tổ chức của họ hoặc công ty quản lý cơ sở mã nguồn nhận một bản sao của mã nguồn trong trường hợp có vấn đề tiềm ẩn với nhà cung cấp CNTT.

5. Bảo Vệ Quyền Sở Hữu

Bất động sản

Guatemala tuân theo hệ thống đăng ký bất động sản. Những khiếm khuyết về quyền sở hữu và khoảng cách quyền sở hữu trong hồ sơ công khai có thể dẫn đến những tuyên bố mâu thuẫn về quyền sở hữu đất đai, đặc biệt là ở khu vực nông thôn. Chính phủ tăng cường nỗ lực thực thi quyền tài sản bằng cách giúp cung cấp quyền sở hữu tài sản rõ ràng.

Hầu hết các ngân hàng cung cấp các khoản vay thế chấp với thời hạn 25 năm đối với bất động sản nhà ở. Theo Báo cáo Kinh doanh của Ngân hàng Thế giới năm 2020, việc đăng

ký tài sản ở Guatemala mất 24 ngày và chi phí là 3,6% giá trị tài sản. Trong báo cáo năm 2020, Guatemala xếp hạng 89 trong số 190 quốc gia ở hạng mục Đăng ký tài sản.

Người nước ngoài có thể mua, bán và nộp đơn kiện theo luật có thể tiếp cận hệ thống pháp luật. Tuy nhiên, hệ thống pháp luật không dễ dàng điều hướng nếu không có cố vấn có năng lực. Các nhà đầu tư nước ngoài nên sớm tìm kiếm tư vấn địa phương đáng tin cậy trong quá trình đầu tư.

Quyền sở hữu trí tuệ

Guatemala là thành viên của WTO từ năm 1995 và Tổ chức Sở hữu Trí tuệ Thế giới (WIPO) từ năm 1983. Guatemala cũng là một bên ký kết Công ước Paris, Công ước Berne, Công ước Rome, Công ước Bản ghi âm và Hiệp ước Nairobi. Guatemala đã phê chuẩn Hiệp ước Bản quyền của WIPO (WCT) và Hiệp ước về Biểu diễn và Bản ghi âm (WPPT) của WIPO. Tháng 6 năm 2006, như một phần của việc thực hiện CAFTA-DR, Guatemala đã phê chuẩn Hiệp ước Hợp tác Bằng sáng chế và Hiệp ước Budapest về Công nhận Quốc tế đối với việc ký gửi các vi sinh vật cho các Mục đích của Thủ tục Bằng sáng chế. Cũng trong tháng 6 năm 2006, Quốc hội Guatemala đã thông qua Công ước quốc tế về bảo hộ giống cây trồng mới (Công ước UPOV). Tuy nhiên, việc thực thi luật cho phép Guatemala trở thành một bên tham gia công ước vẫn đang chờ giải quyết. Quốc hội Guatemala đã thông qua Hiệp ước Luật Thương hiệu (TLT) và Hiệp ước Marrakesh vào tháng 02 năm 2016. Luật pháp để đưa các điều khoản TLT vào luật địa phương đang chờ xử lý kể từ tháng 3 năm 2022. Quốc hội Guatemala đã thông qua các sửa đổi đối với Luật Bản quyền và Quyền liên quan để điều chỉnh các điều khoản của Hiệp ước Marrakesh thành luật địa phương vào tháng 10 năm 2018 và chính phủ Guatemala đã ban hành quy định thực thi vào tháng 3 năm 2022.

Guatemala có một cơ quan đăng ký sở hữu trí tuệ. Thương hiệu, bản quyền, bằng sáng chế, kiểu dáng công nghiệp và các hình thức sở hữu trí tuệ khác phải được đăng ký tại Guatemala để được bảo vệ tại quốc gia này.

Quốc hội Guatemala đã thông qua luật sở hữu công nghiệp vào tháng 8 năm 2000, đưa luật về quyền sở hữu trí tuệ của nước này tuân thủ Hiệp định của WTO về các khía cạnh thương mại có liên quan đến quyền sở hữu trí tuệ (TRIPS). Quốc hội đã sửa đổi luật vào năm 2003 để bảo vệ dữ liệu thử nghiệm dược phẩm phù hợp với thông lệ quốc tế và một lần nữa vào năm 2005 để tuân thủ các yêu cầu bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ

trong CAFTA-DR. CAFTA-DR đưa ra các tiêu chuẩn được cải thiện để bảo vệ và thực thi nhiều loại quyền sở hữu trí tuệ, phù hợp với các tiêu chuẩn bảo vệ và thực thi của Hoa Kỳ cũng như các tiêu chuẩn quốc tế mới nổi. Quốc hội đã thông qua luật cấm sản xuất và bán thuốc giả vào tháng 11 năm 2011. Quốc hội đã thông qua các sửa đổi đối với Luật Sở hữu Công nghiệp vào tháng 6 năm 2013 để cho phép đăng ký chỉ dẫn địa lý (GI), theo yêu cầu của Thỏa thuận Hiệp hội với Liên minh Châu Âu.

Guatemala vẫn nằm trong Danh sách Theo dõi Đặc biệt 301 của USTR vào năm 2022 và đã nằm trong Danh sách Theo dõi trong hơn 10 năm. Mặc dù có khung pháp lý nhìn chung hợp lý, nhưng việc thực thi quyền SHTT vẫn còn hạn chế do hạn chế về nguồn lực và sự phối hợp hạn chế giữa các cơ quan thực thi pháp luật. Sao chép bất hợp pháp, vi phạm bản quyền và thương hiệu, bao gồm cả vi phạm một số thương hiệu thực phẩm và dược phẩm lớn của Hoa Kỳ, vẫn là vấn đề nan giải ở Guatemala.

Để biết thêm thông tin về luật quốc gia và các đầu mối liên hệ tại các văn phòng IP địa phương, vui lòng xem hồ sơ quốc gia của WIPO tại <http://www.wipo.int/directory/en/>.

6. Lĩnh vực tài chính

Thị trường vốn và danh mục đầu tư

Thị trường vốn của Guatemala thiếu cơ quan quản lý chứng khoán. Sàn giao dịch chứng khoán địa phương (Bolsa Nacional de Valores) hầu như chỉ giao dịch thương phiếu, hợp đồng mua lại (repos) và trái phiếu chính phủ. Ngân hàng Trung ương Guatemala (Banguat), Cơ quan quản lý ngân hàng (SIB) và Bộ Kinh tế đang soạn thảo một dự luật thị trường vốn mới nhất bao gồm một chương về các công ty chứng khoán và quy trình chứng khoán kể từ tháng 3 năm 2022. Luật thị trường vốn, thị trường nợ chính phủ tiếp tục phát triển. Trái phiếu kho bạc trong nước chiếm 58,1% tổng nợ công tính đến tháng 12 năm 2021.

Guatemala thiếu thị trường cho các cổ phiếu được giao dịch công khai, điều này làm tăng chi phí vốn và làm phức tạp thêm các vụ sáp nhập và mua lại. Kể từ tháng 12 năm 2021, người vay phải đối mặt với mức lãi suất trung bình hàng năm là 15,4% bằng đồng nội tệ và 6,1% bằng đồng ngoại tệ, trong đó một số ngân hàng tính phí hơn 40% đối với các khoản vay tiêu dùng hoặc tín dụng trên phạm vi nhỏ. Các khoản vay thương mại dành cho các doanh nghiệp lớn có mức lãi suất thấp nhất và trung bình là 5,5% bằng

đồng nội tệ tính đến tháng 12 năm 2021. Các khoản vay bằng đồng USD thường thấp hơn một số điểm phần trăm so với các khoản vay bằng đồng nội tệ. Người nước ngoài hiếm khi dựa vào thị trường tín dụng địa phương để tài trợ cho các khoản đầu tư.

Hệ thống tiền tệ và ngân hàng

Nhìn chung, hệ thống ngân hàng vẫn ổn định. Ủy ban tiền tệ, Banguat và SIB đã phê duyệt nhiều biện pháp tạm thời khác nhau trong năm 2020 để tăng tính thanh khoản của hệ thống ngân hàng trong những tháng đầu tiên của đại dịch và cho phép các ngân hàng phê duyệt cơ cấu lại các khoản vay hoặc hoãn các khoản vay cho các doanh nghiệp và cá nhân bị ảnh hưởng bởi đại dịch. Khoảng 5,8% tổng số khoản vay vẫn phải tuân theo các biện pháp tạm thời được phê duyệt vào năm 2020 tính đến tháng 12 năm 2021. Nợ xấu chiếm 1,8% tổng số khoản vay tính đến tháng 01 năm 2022. Theo thông tin từ SIB, 17 ngân hàng thương mại của Guatemala ước tính tài sản có khoảng 56 tỷ USD vào tháng 12 năm 2021. Sáu ngân hàng lớn nhất kiểm soát 88% tổng tài sản. Ngoài ra, Guatemala có 11 tổ chức tài chính phi ngân hàng, chủ yếu thực hiện nghiệp vụ ngân hàng đầu tư và cho vay trung và dài hạn, và trao đổi nhà. Khả năng tiếp cận các dịch vụ tài chính rất cao ở Thành phố Guatemala, cũng như ở các khu vực thành phố lớn. Guatemala có 23,7 điểm tiếp cận trên 10.000 người trưởng thành ở cấp quốc gia và 29,1 điểm tiếp cận trên 10.000 người trưởng thành ở khu vực thủ đô tính đến tháng 12 năm 2021. Có 12.446 tài khoản ngân hàng trên 10.000 người trưởng thành ở cấp quốc gia và 24.915 tài khoản ngân hàng trên 10.000 người trưởng thành ở khu vực thủ đô kể từ tháng 12 năm 2021. Hầu hết các ngân hàng cung cấp nhiều dịch vụ ngân hàng trực tuyến.

Người nước ngoài thường có thể mở tài khoản ngân hàng bằng cách xuất trình hộ chiếu và hóa đơn thiết thực hoặc một số bằng chứng cư trú khác. Tuy nhiên, tùy theo từng ngân hàng sẽ có các yêu cầu khác nhau.

Tháng 4 năm 2002, Quốc hội Guatemala đã thông qua gói cải cách quản lý lĩnh vực tài chính nhằm tăng thẩm quyền quản lý và giám sát của SIB, cơ quan chịu trách nhiệm điều tiết ngành dịch vụ tài chính. Những cải cách đã làm cho các thông lệ địa phương phù hợp hơn với các tiêu chuẩn quốc tế và thúc đẩy một đợt hợp nhất và tái cơ cấu ngân hàng.

Tháng 8 năm 2012, Quốc hội Guatemala đã thông qua các cải cách đối với Luật Ngân hàng và Tập đoàn Tài chính và Luật Tổ chức Ngân hàng Trung ương nhằm tăng cường

giám sát và điều tiết thận trọng đối với khu vực tài chính và các cơ chế giải quyết đối với các ngân hàng đổ vỡ hoặc thua lỗ. Chính phủ Guatemala đã đệ trình lên quốc hội đề xuất sửa đổi Luật Ngân hàng và Tập đoàn tài chính vào tháng 11 năm 2016 và dự thảo luật chống rửa tiền và chống tài trợ khủng bố vào tháng 8 năm 2020. Cả hai luật được đề xuất đều đang chờ quốc hội thông qua kể từ tháng 3 năm 2022.

Các ngân hàng nước ngoài có thể mở chi nhánh hoặc công ty con ở Guatemala tuân theo các quy định và kiểm soát tài chính của Guatemala. Chúng bao gồm một quy tắc yêu cầu các công ty con tại địa phương của các ngân hàng và tổ chức tài chính nước ngoài hoạt động tại Guatemala phải đáp ứng các yêu cầu về vốn và cho vay của Guatemala như thể chúng hoạt động độc lập. Các nhóm thẻ tín dụng trực thuộc, bảo hiểm, tài chính, ngân hàng thương mại, cho thuê tài chính và các công ty có liên quan phải phát hành báo cáo tài chính hợp nhất được lập theo các thông lệ kế toán thống nhất, được chấp nhận rộng rãi. Các nhóm thẻ này được kiểm toán và giám sát trên cơ sở hợp nhất.

Các dịch vụ tài chính có thể chọn để thay thế khác ở Guatemala bao gồm các hiệp hội tín dụng và tiết kiệm và các tổ chức tài chính vi mô.

Ngoại hối và chuyển tiền nước ngoài

Ngoại hối

Luật Đầu tư nước ngoài của Guatemala và các cam kết CAFTA-DR bảo vệ quyền chuyển lợi nhuận và hồi hương vốn của nhà đầu tư. Không có giới hạn nào đối với việc chuyển đổi hoặc chuyển tiền liên quan đến khoản đầu tư thành một loại tiền tệ có thể sử dụng tự do theo tỷ giá bù trừ thị trường. Đồng USD có sẵn trong hệ thống ngân hàng Guatemala. Tháng 10 năm 2010, các cơ quan quản lý tiền tệ đã thông qua quy định thiết lập giới hạn đối với các giao dịch tiền mặt bằng ngoại tệ để giảm rủi ro rửa tiền và tài trợ khủng bố. Quy định thiết lập rằng tiền gửi hàng tháng trên 3.000 USD sẽ phải tuân theo các yêu cầu bổ sung, bao gồm người gửi tiền tuân bố và bảo đảm rằng số tiền này đến từ các hoạt động hợp pháp. Không có ràng buộc pháp lý về số lượng kiều hối hoặc bất kỳ dòng vốn nào khác và không có báo cáo nào về sự chậm trễ bất thường trong việc chuyển tiền lãi đầu tư.

Luật tự do thương lượng về tiền tệ cho phép các ngân hàng Guatemala cung cấp các loại tài khoản bằng ngoại tệ khác nhau. Trên thực tế, phần lớn các tài khoản đó đều sử dụng bằng đồng USD. Một số ngân hàng cung cấp thanh toán qua các tài khoản bằng đồng USD, trong đó người gửi thực hiện tiền gửi và rút tiền tại một ngân hàng địa phương khi đó ngân hàng duy trì tài khoản thực thay mặt cho người gửi tiền tại một ngân hàng nước ngoài.

Vốn có thể được chuyển từ Guatemala sang bất kỳ khu vực pháp lý nào khác mà không bị hạn chế. Tỷ giá hối đoái dịch chuyển để đáp ứng với điều kiện thị trường. Chính phủ đưa ra một tỷ giá hối đoái làm tham chiếu, tỷ giá này chỉ áp dụng cho các giao dịch của chính mình và dựa trên tỷ giá thương mại. Ngân hàng Trung ương can thiệp vào thị trường ngoại hối chỉ để ngăn chặn những biến động mạnh. Tỷ giá hối đoái tham chiếu của quetzals (GTQ) sang USD vẫn tương đối ổn định kể từ năm 1999.

Chính sách chuyển tiền

Không có giới hạn về thời gian đối với việc chuyển các loại tiền lãi đầu tư khác nhau.

Quỹ đầu tư quốc gia

Guatemala không có quỹ đầu tư quốc gia.

7. Doanh nghiệp Nhà nước

Guatemala có ba doanh nghiệp nhà nước chính: Viện Điện lực Quốc gia (INDE) và hai cảng thuộc sở hữu nhà nước, Cảng Santo Tomas trên bờ biển Caribe và Cảng Quetzal trên bờ biển Thái Bình Dương. INDE là một công ty điện lực nhà nước chịu trách nhiệm mở rộng việc cung cấp điện cho các vùng nông thôn. INDE chiếm khoảng 14% công suất phát điện được lắp đặt của quốc gia và INDE tham gia vào thị trường bán điện theo các quy tắc giống như các đối thủ cạnh tranh. Nó cũng cung cấp một khoản trợ cấp cho người tiêu dùng lên tới 88 kilowatt giờ (kWh) mỗi tháng. Ban giám đốc của INDE bao gồm các đại diện từ chính phủ, thành phố, hiệp hội doanh nghiệp và liên đoàn lao động. Hội đồng quản trị bổ nhiệm tổng giám đốc. Tổng thống Guatemala bổ nhiệm ban giám đốc của cảng Santo Tomas Ports, và ban giám đốc bổ nhiệm tổng giám đốc. Tổng thống Guatemala cũng bổ nhiệm chủ tịch hội đồng quản trị của cảng Quetzal Port và chủ tịch hội đồng quản trị bổ nhiệm tổng giám đốc. Chính phủ Guatemala cũng bổ nhiệm người quản lý công ty điện thoại nhà nước GUATEL, tách

ra từ công ty điện thoại cố định trong chương trình tư nhân hóa năm 1998. Hoạt động của GUATEL trên quy mô nhỏ và liên tiếp không tạo ra đủ doanh thu để trang trải chi phí. Giám đốc GUATEL báo cáo với Tổng thống Guatemala và hội đồng quản trị.

Chính phủ Guatemala hiện sở hữu 16% cổ phần của Ngân hàng Phát triển Nông thôn (Banrural), ngân hàng lớn thứ hai ở Guatemala và nắm giữ 3 trên 10 ghế trong ban giám đốc. Banrural là một công ty vốn hỗn hợp và hoạt động theo các luật và quy định giống như các ngân hàng thương mại khác.

Chương trình cổ phần hóa

Chính phủ Guatemala đã tư nhân hóa một số tài sản thuộc sở hữu nhà nước trong các ngành công nghiệp và dịch vụ công cộng vào cuối những năm 1990 bao gồm phân phối điện, dịch vụ điện thoại và kho chứa ngũ cốc. Guatemala hiện không có chương trình tư nhân hóa.

8. Hành vi kinh doanh có trách nhiệm (RBC)

Trung tâm Hành động Kinh doanh có Trách nhiệm Xã hội (CentraRSE) xúc tiến, ủng hộ và giám sát hành vi kinh doanh có trách nhiệm ở Guatemala. Họ hoạt động tự do với nhiều tổ chức đối tác, từ khu vực tư nhân đến các tổ chức của Liên hợp quốc. CentraRSE hiện có hơn 100 công ty liên kết từ 20 lĩnh vực khác nhau cung cấp việc làm cho hơn 150.000 cá nhân. CentraRSE xác định rõ RBC là một nền tảng văn hóa kinh doanh dựa trên các nguyên tắc đạo đức, thực thi pháp luật mạnh mẽ và tôn trọng cá nhân, gia đình, cộng đồng và môi trường, góp phần nâng cao khả năng cạnh tranh, phúc lợi chung và phát triển bền vững của doanh nghiệp. Chính phủ Guatemala không có quy định về RBC kể từ tháng 3 năm 2022. Guatemala đã tham gia Sáng kiến minh bạch trong ngành công nghiệp khai thác (EITI) vào tháng 2 năm 2011 và được yêu cầu tuân thủ EITI vào tháng 3 năm 2014. Tháng 2 năm 2019, Ủy ban EITI đã tạm thời đình chỉ Guatemala vì không đưa ra báo cáo EITI 2016 và báo cáo tiến độ hàng năm 2017 trước hạn chót là ngày 31 tháng 12 năm 2018. Guatemala đã đưa ra báo cáo EITI 2016-2017 và báo cáo tiến độ hàng năm 2017 vào tháng 2 và tháng 3 năm 2019. Ủy ban EITI đã tạm thời đình chỉ Guatemala một lần nữa vào tháng 1 năm 2020 sau khi quyết định rằng Guatemala đã không đạt được tiến bộ trong việc thực hiện tiêu chuẩn EITI 2016. Ủy ban EITI đã yêu cầu Guatemala thực hiện các hành động khắc phục trước khi thẩm định lần thứ hai liên quan đến các yêu cầu bắt đầu vào ngày 23 tháng 7

năm 2021. Ngày 24 tháng 12 năm 2020, Ủy ban EITI đã hoãn ngày bắt đầu quá trình thẩm định lần thứ hai của Guatemala sang ngày 1 tháng 4 năm 2022. Guatemala đã đưa ra báo cáo EITI 2018-2020 vào tháng 11 năm 2021 nhưng vẫn tạm thời đình chỉ kể từ tháng 3 năm 2022.

Bộ Ngoại giao đã công nhận các công ty của Hoa Kỳ như McDonald's, Starbucks và Denimatrix đã có các chương trình trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp (CSR) ở Guatemala nhằm thúc đẩy nơi làm việc an toàn và hiệu quả cũng như cung cấp các chương trình giáo dục và sức khỏe cho người lao động, gia đình họ và cộng đồng địa phương. Những địa phương có mức tài trợ thấp của chính phủ về y tế, giáo dục và cơ sở hạ tầng thường họ rất mong đợi các công ty thực hiện các hoạt động CSR.

Các vấn đề về môi trường

Luật khung về biến đổi khí hậu (Nghị định 7-2013) đưa ra các yêu cầu về việc ứng phó của chính phủ đối với tác động của biến đổi khí hậu, đặc biệt bằng cách giảm bớt thiệt hại do biến đổi khí hậu, nâng cao năng lực thích ứng và thúc đẩy các hoạt động giảm nhẹ. Luật cũng tạo ra Hệ thống thông tin về biến đổi khí hậu quốc gia, do Bộ Môi trường và Tài nguyên (MARN) quản lý, cũng như Hội đồng biến đổi khí hậu quốc gia liên kết với Quỹ biến đổi khí hậu cùng giám sát. Luật khung về biến đổi khí hậu cũng cho phép phát triển Chiến lược quốc gia về giảm phát thải do nạn phá rừng và suy thoái rừng (REDD+), làm rõ các câu hỏi về quyền sở hữu giảm phát thải carbon và trách nhiệm của MARN với việc thành lập Cơ quan đăng ký quốc gia về các dự án giảm phát thải khí nhà kính. Luật thiết lập nền tảng cho Chiến lược phát triển phát thải thấp (LEDS) của Guatemala và được thiết kế để điều chỉnh các mục tiêu phát triển và phát thải của Guatemala với các tài liệu quy hoạch quốc gia trong sáu lĩnh vực: năng lượng, giao thông vận tải, công nghiệp, sử dụng đất, nông nghiệp và quản lý chất thải. Tháng 11 năm 2020, chính phủ Guatemala đã xác nhận LEDS là chiến lược chính thức của quốc gia về giảm thiểu biến đổi khí hậu.

Năm 2015, Guatemala đã đệ trình khoản đóng góp do quốc gia tự quyết định (NDC) đầu tiên theo Hiệp định Paris, cam kết giảm lượng phát thải khí nhà kính (GHG) hiện tại khoảng 11,2% trước năm 2030 bằng chính các biện pháp của mình. Với sự hỗ trợ của cộng đồng quốc tế, Guatemala cũng cam kết giảm 22,6% lượng phát thải khí nhà kính so với xu hướng tăng phát thải của nước này trong giai đoạn 1990-2005. NDC

của Guatemala không đặt mục tiêu không phát thải ròng trước năm 2050, các chuyên gia khí hậu địa phương cũng không tin rằng quốc gia này có khả năng đạt được các mục tiêu hiện tại, chủ yếu là do hạn chế về nguồn lực và năng lực. Guatemala đã không đệ trình NDC sửa đổi tại COP-26 vào năm 2021 nhưng vẫn tiếp tục chuẩn bị sửa đổi NDC của mình do MARN, Bộ Tài chính (MINFIN) và SEGEPLAN chủ trì với sự hỗ trợ của Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) ở Guatemala và Gói Tăng cường Hành động Khí hậu của Đối tác NDC. NDC sửa đổi cam kết mức cắt giảm lượng phát thải khí nhà kính tương tự như phiên bản 2015. Tài liệu ghi rõ một số mục tiêu giảm phát thải cụ thể ngoại trừ trong lĩnh vực nông nghiệp và năng lượng. tài liệu cũng không vạch ra các mục tiêu cụ thể cho khu vực tư nhân. Các nhà phê bình cho rằng NDC thiếu các chính sách cụ thể cần thiết để đạt được ngay cả những mức giảm khiêm tốn này.

Luật về các khu bảo tồn (Nghị định 4-89) đã tạo ra cả Hệ thống các khu bảo tồn Guatemala (SIGAP) và Hội đồng các khu bảo tồn quốc gia (CONAP), cơ quan giám sát SIGAP. Các mục tiêu chung của luật này là đảm bảo hoạt động tối ưu của các quá trình sinh thái thiết yếu và các hệ thống tự nhiên quan trọng; bảo tồn đa dạng sinh học; đạt được việc sử dụng bền vững các loài và hệ sinh thái trên lãnh thổ quốc gia; bảo vệ và giữ gìn di sản thiên nhiên của đất nước; và thiết lập các khu bảo tồn trong nước vì lợi ích công cộng và lợi ích xã hội. Các khu bảo tồn được thiết lập với mục đích bảo tồn, quản lý và khôi phục hệ động thực vật hoang dã, các tài nguyên liên quan khác cũng như có ảnh hưởng lẫn nhau về tự nhiên và văn hóa. Quốc hội Guatemala phải thông qua việc chỉ định một khu vực được bảo vệ mới và đã có 349 khu vực được chỉ định bảo vệ tính đến tháng 1 năm 2021. Luật về các Khu vực được Bảo vệ yêu cầu CONAP quyết định các khoản phạt đối với các vi phạm, tối đa và bao gồm cả án tù đối với các tội ác chống lại di sản văn hóa và tự nhiên của quốc gia, buôn bán động vật hoang dã bất hợp pháp và chiếm dụng bất hợp pháp trong các khu vực được bảo vệ. Các khoản tiền phạt theo quy định thường bị vướng tại tòa án, do đó làm chậm quá trình thực thi.

Trong phạm vi NDC của Guatemala, các lĩnh vực Nông nghiệp, Lâm nghiệp và Sử dụng đất khác (AFOLU) được cho là nguồn phát thải khí nhà kính lớn nhất trong nước và cần được giảm phát thải. Guatemala có mức tỷ lệ phá rừng cao nhất ở Mỹ Latinh.

Từ năm 1990 đến năm 2015, tổng diện tích rừng đã giảm hơn 1,2 triệu ha, chiếm gần 12% tổng diện tích đất của Guatemala. Để ngăn chặn phát thải thêm trong các lĩnh vực AFOLU, Chính phủ duy trì hợp đồng với 11 nhóm cộng đồng ở phía bắc Guatemala để quản lý bền vững hơn 500.000 ha rừng được chứng nhận. PROBOSQUE (được tạo ra bởi Nghị định 2-2015) là một chương trình lâm nghiệp dành 1% ngân sách quốc gia để khuyến khích bảo vệ rừng tự nhiên, trồng lại rừng và thiết lập các phương thức canh tác nông lâm kết hợp. Mặc dù PROBOSQUE được xây dựng dựa trên các chương trình khuyến khích lâm nghiệp trước đây, những điểm khác biệt chính bao gồm phạm vi lớn các hoạt động của các nhóm có đủ điều kiện, quy mô dự án tối thiểu là 0,5 ha và loại bỏ các dấu hiệu phân biệt giữa trợ cấp rừng trồng và rừng tự nhiên. Luật Ưu đãi Lâm nghiệp dành cho Chủ sở hữu diện tích rừng hoặc đất nông lâm kết hợp mở rộng nhỏ (PINPEP, Nghị định 51-2010) là một chương trình ưu đãi lâm nghiệp cho các lô đất rừng và nông lâm kết hợp có diện tích dưới 15 ha. PINPEP cung cấp cho chủ đất kinh phí để trồng cây hoặc duy trì các khu rừng hiện có.

9. Tham nhũng

Hồi lộ là bất hợp pháp theo Bộ luật Hình sự của Guatemala. Guatemala đạt 25/100 điểm về Chỉ số Nhận thức Tham nhũng năm 2021 của Tổ chức Minh bạch Quốc tế, xếp hạng 150/180 quốc gia trên toàn cầu và 28/32 quốc gia trong khu vực. Luật quy định hình phạt hình sự đối với hành vi tham nhũng của quan chức, nhưng Bộ Công cộng (MP) truy tố rất ít vụ tham nhũng của chính phủ.

Các nhà đầu tư nhận thấy tham nhũng tràn lan trong hoạt động mua sắm của chính phủ, bao gồm cả việc đưa hối lộ để đổi lấy các hợp đồng xây dựng công. Các nhà đầu tư và nhà nhập khẩu thường thất vọng bởi các giao dịch hải quan không rõ ràng, đặc biệt là tại cảng và biên giới. Cơ quan Thuế và Hải quan (SAT) đã khởi động chương trình hiện đại hóa hải quan vào năm 2006, chương trình này đã triển khai hệ thống kê khai điện tử tiên tiến và kết quả là loại bỏ nhiều quan chức tham nhũng. Tuy nhiên, các báo cáo về tham nhũng trong quy trình của hải quan vẫn còn. Điều này đã gây rủi ro đáng kể cho các nhà đầu tư mới tiềm năng.

Luật Mua sắm của Chính phủ Guatemala yêu cầu hầu hết các khoản mua sắm của chính phủ trên 116.363 USD phải được nộp để đấu thầu cạnh tranh công khai. Kể từ tháng 3 năm 2004, các cơ quan chính phủ Guatemala được yêu cầu sử dụng

Guatecompras (<https://www.guatecompras.gt/>), một hệ thống mua sắm điện tử dựa trên Internet để theo dõi các quy trình mua sắm của chính phủ. Các cơ quan chính phủ Guatemala cũng phải tuân thủ các cam kết mua sắm của chính phủ theo CAFTA-DR. Tháng 8 năm 2009, Quốc hội Guatemala đã thông qua các cải cách đối với Luật Mua sắm Chính phủ, trong đó đơn giản hóa các thủ tục đấu thầu; loại bỏ lệ phí được tính trước đây để nhận hồ sơ mời thầu; và điều này đã làm cho các nhà cung cấp phản đối về quy trình đấu thầu. Bất chấp những cải cách này, các hoạt động mua sắm lớn của chính phủ thường xuyên bị khiếu nại (ví dụ: các vấn đề về tài liệu và thiếu minh bạch). Tháng 11 năm 2015, Quốc hội Guatemala đã thông qua các sửa đổi bổ sung đối với Luật Mua sắm của Chính phủ nhằm cải thiện tính minh bạch của quy trình mua sắm bằng cách cấm các hợp đồng của chính phủ đối với một số nhà tài trợ cho các chiến dịch và đảng phái chính trị, các thành viên quốc hội, các quan chức vừa được bầu cử khác, nhân viên chính phủ, và các thành viên gia đình trực tiếp của họ. Tuy nhiên, tiếp tục có nhiều cáo buộc tham nhũng và gia đình trị trong quá trình mua sắm. Các cải cách năm 2015 đã mở rộng phạm vi giám sát đấu thầu bao gồm cả các quỹ tín thác công và tất cả các tổ chức (bao gồm cả các tổ chức phi chính phủ) thực hiện các quỹ công. Chính phủ Hoa Kỳ tiếp tục ủng hộ việc sử dụng đấu thầu công khai, công bằng và minh bạch trong mua sắm của chính phủ cũng như các thủ tục tuân thủ nghĩa vụ CAFTA-DR, vốn sẽ cho phép các công ty Hoa Kỳ tham gia rộng rãi.

Guatemala đã phê chuẩn Công ước Liên hợp quốc về chống tham nhũng vào tháng 11 năm 2006 và Công ước liên châu Mỹ về chống tham nhũng vào tháng 7 năm 2001. Guatemala không phải là thành viên của Công ước OECD về chống hối lộ công chức nước ngoài trong các giao dịch kinh doanh quốc tế. Tháng 10 năm 2012, Quốc hội Guatemala đã thông qua luật chống tham nhũng đó là tăng hình phạt đối với các tội phạm và bổ sung các tội phạm mới như làm giàu bất chính, buôn bán người và thu phí hoa hồng bất hợp pháp.

10. Môi trường chính trị và an ninh

Theo Cảnh sát Dân sự Quốc gia (PNC), tỷ lệ giết người vào năm 2020 đã giảm 28% - từ 20,8 trên 100.000 xuống còn 15 trên 100.000 so với năm 2019, tiếp tục xu hướng giảm trong những năm gần đây. Chính phủ Guatemala cho rằng bạo lực giảm nói chung là do suy thoái kinh tế trong những tháng đầu tiên xảy ra đại dịch Covid-19, bao

gồm các hạn chế đi lại và cấm hầu hết việc bán rượu. Tỷ lệ giết người tăng lên 16,6 trên 100.000 vào năm 2021, tăng 9% so với năm 2020. Luật pháp là một thách thức và hệ thống tư pháp đang phải đối mặt với sự chậm trễ đáng kể trong quá trình xử lý vụ án và kém hiệu quả. Cảnh sát địa phương có thể thiếu nguồn lực để ứng phó hiệu quả với các vụ việc tội phạm nghiêm trọng. Các nhóm tội phạm lớn hoạt động ở Guatemala tham gia vào một số hoạt động bất hợp pháp, bao gồm tội phạm bạo lực đường phố, buôn bán ma túy, bắt cóc, tống tiền, buôn bán vũ khí, nhận con nuôi bất hợp pháp và tội phạm môi trường. Mặc dù an ninh vẫn là một mối quan tâm, nhưng người nước ngoài thường không bị coi là mục tiêu của tội phạm.

Môi trường chính trị ở Guatemala, được đánh dấu bằng 36 năm xung đột vũ trang, với đặc trưng rối loạn dân sự theo chu kỳ. Ví dụ: tháng 10 năm 2021, Tổng thống Alejandro Giammattei đã tuyên bố Tình trạng Bao vây ở El Estor khi hàng chục người biểu tình, bao gồm những người bảo vệ môi trường, các nhà hoạt động bản địa và những người kích động bên ngoài chặn các xe chở than tiếp cận một mỏ niken và được cho là đã đụng độ với Cảnh sát Quốc gia (PNC) lực lượng đã nỗ lực giải phóng mặt bằng để giao thông khai thác. Các cuộc biểu tình và rào chắn đường cao tốc do công nhân vận tải và cựu quân nhân tổ chức đã gây ra sự gián đoạn và tăng cường an ninh, ảnh hưởng đến tình trạng giao thông và di chuyển chung, trên cơ sở có định kỳ trong những năm gần đây.

Tháng 11 năm 2020, tình trạng bất ổn dân sự bùng phát do quốc hội phê chuẩn đề xuất ngân sách năm 2021, làm tăng thêm những bất bình lâu nay. Các cuộc biểu tình ôn hòa trên quy mô lớn đã bị hủy hoại bởi các hành động phá hoại và bạo lực đơn lẻ, bao gồm hòa hoãn phá hủy tòa nhà đại hội quốc gia, cũng như các hành động bạo lực của cả lực lượng an ninh đối với một số người biểu tình và của một số người biểu tình chống lại lực lượng an ninh. Nguyên nhân chính gây căng thẳng giữa các cộng đồng bản địa, chính quyền Guatemala và các công ty tư nhân là do thiếu tham vấn trước và bị cáo buộc gây thiệt hại về môi trường. Thiệt hại cho các dự án hoặc lấp đặt là rất hiếm.

11. Chính sách và thông lệ lao động

Theo khảo sát quốc gia về việc làm và thu nhập năm 2021, lực lượng lao động Guatemala ước tính có khoảng 2,1 triệu cá nhân làm việc trong khu vực chính thức. Ngoài ra, khoảng 5,1 triệu cá nhân, tương đương 70,8% tổng lực lượng lao động, làm

việc trong khu vực phi chính thức, trong đó có một số người còn quá trẻ để làm việc trong khu vực chính thức. Theo điều tra việc làm và thu nhập năm 2017, cuộc điều tra gần đây nhất với dữ liệu về lao động trẻ em, đặc biệt là ở khu vực nông thôn, vẫn là một vấn đề nghiêm trọng trong một số hoạt động kinh tế. Theo dữ liệu chính thức nền kinh tế phi chính thức chiếm 22% GDP năm 2019. Khoảng 75,7% lao động nữ và 84,9% lao động bản địa làm việc trong khu vực phi chính thức. Khoảng 30% tổng lực lượng lao động tham gia vào công việc nông nghiệp. Có sẵn một lực lượng lao động lớn, không có kỹ năng và giá rẻ đã khiến nhiều người sử dụng lao động, chẳng hạn như các công ty xây dựng và nông nghiệp, sử dụng các phương pháp sản xuất thâm dụng lao động. Khoảng 14% lực lượng lao động có việc làm không biết chữ. Tuy nhiên, ở các khu vực đô thị phát triển, trình độ học vấn cao hơn nhiều và một lực lượng lao động có kỹ năng cần thiết để phục vụ cho ngành dịch vụ đang phát triển. Mặc dù vậy, lao động kỹ thuật và quản lý có năng lực cao vẫn bị thiếu hụt, với giáo dục trung học và đại học tập trung vào các ngành khoa học xã hội. Bộ Lao động đã ban hành một quy định vào tháng 3 năm 2022 yêu cầu những người tuyển dụng người Guatemala đang làm việc bên ngoài Guatemala phải đăng ký và tuân thủ tất cả các yêu cầu liên quan đến hợp đồng quy định tại Điều 34 của Bộ luật Lao động.

Không có luật đặc biệt hoặc miễn trừ nào đối với luật lao động thông thường áp dụng cho các khu chế xuất. Bộ Lao động đã ban hành quy định vào tháng 12 năm 2021 cho phép quy định mức lương tối thiểu khác nhau cho hai vùng kinh tế của đất nước bắt đầu từ năm 2023. Tháng 7 năm 2021, Tòa án Hiến pháp đã hủy bỏ việc tạm dừng thỏa thuận về việc làm bán thời gian của Bộ Lao động, dựa trên Công ước 175 của ILO, cho phép các công ty thuê công nhân làm việc mỗi ngày 6 tiếng hoặc ít hơn 6 tiếng làm việc mỗi ngày với mức lương tương đương với phần công việc toàn thời gian mà họ hoàn thành.

Bộ luật Lao động yêu cầu ít nhất 90% nhân viên là người Guatemala, nhưng yêu cầu này không áp dụng cho các vị trí cấp cao, chẳng hạn như quản lý và giám đốc. Bộ luật Lao động quy định: trách nhiệm của người sử dụng lao động về điều kiện làm việc, đặc biệt là các tiêu chuẩn về sức khỏe và an toàn; những lợi ích; trợ cấp thôi việc; tiền lương làm thêm giờ; lương tối thiểu; và tiền thưởng. Các phúc lợi bắt buộc, tiền thưởng và đóng góp của chủ lao động cho hệ thống an sinh xã hội có thể chiếm

khoảng 55% lương cơ bản của nhân viên. Tuy nhiên, nhiều người lao động, đặc biệt là trong lĩnh vực nông nghiệp, không nhận được gói bồi thường đầy đủ bắt buộc trong luật lao động. Tất cả người lao động đều phải trải qua thời gian thử việc hai tháng, trong thời gian đó họ có thể từ chức hoặc bị sa thải mà không có bất kỳ nghĩa vụ nào từ phía người sử dụng lao động hoặc người lao động. Đối với bất kỳ sự sa thải nào sau thời gian thử việc hai tháng, người sử dụng lao động phải trả lương chưa thanh toán cho công việc đã thực hiện, tiền thưởng theo tỷ lệ và thời gian nghỉ phép theo tỷ lệ. Nếu người sử dụng lao động sa thải người lao động mà không có lý do chính đáng, người sử dụng lao động cũng phải trả trợ cấp thôi việc bằng một tháng lương bình thường cho mỗi năm làm việc. Guatemala không có bảo hiểm thất nghiệp hoặc các chương trình an sinh xã hội khác cho những người lao động bị sa thải vì lý do kinh tế.

Hiến pháp Guatemala đảm bảo quyền của người lao động được thành lập công đoàn và đình công, ngoại trừ quyền đình công của các thành viên lực lượng an ninh và người lao động làm việc trong bệnh viện, viễn thông và các dịch vụ công cộng khác được coi là thiết yếu đối với an toàn công cộng. Trước khi có thể tuyên bố đình công, người lao động và người sử dụng lao động bắt buộc phải tiến hành hòa giải và sau đó phải có được 50% người lao động trong doanh nghiệp chấp thuận bỏ phiếu đình công. Nếu hòa giải không thành, một trong hai bên có thể yêu cầu thẩm phán đưa ra phán quyết về tính hợp pháp của việc tiến hành đình công hoặc đóng cửa nhà máy. Các cuộc đình công hợp pháp ở Guatemala là cực kỳ hiếm. Hiến pháp cũng cam kết nhà nước hỗ trợ và bảo vệ thương lượng tập thể và khẳng định rằng các công ước lao động quốc tế được Guatemala phê chuẩn thiết lập các quyền lao động tối thiểu của người lao động nếu các biện pháp bảo vệ đó tốt hơn luật pháp quốc gia. Trong hầu hết các trường hợp, cả theo luật và thực tế thì các liên đoàn lao động hoạt động độc lập với chính phủ và người sử dụng lao động. Luật yêu cầu các công đoàn phải đăng ký với Bộ Lao động và ban lãnh đạo của họ phải có giấy chứng nhận để thực hiện các chức năng của mình. Thường rất chậm trễ trong thủ tục tố tụng. Luật cấm phân biệt đối xử chống công đoàn và sự can thiệp của người sử dụng lao động vào các hoạt động của công đoàn và yêu cầu người sử dụng lao động phục hồi công nhân bị sa thải. Sự kết hợp giữa việc phân bổ không đầy đủ các nguồn ngân sách cho việc thực thi quyền lao động cho Bộ Lao động và các cơ quan nhà nước có liên quan khác, cùng với các quy trình hành chính và tư pháp không hiệu quả, là những trở ngại đáng kể cho việc thực thi luật lao động hiệu

quả hơn để bảo vệ các quyền của người lao động. Do đó, việc điều tra, truy tố và trừng phạt những người sử dụng lao động vi phạm những cam kết này vẫn là một thách thức, đặc biệt là việc thi hành lệnh của tòa án lao động yêu cầu phục hồi và trả lại tiền lương do bị sa thải. Tỷ lệ của công đoàn ở Guatemala rất thấp.

Cả chính phủ Hoa Kỳ và người lao động Guatemala đã đệ đơn khiếu nại chính phủ Guatemala vì bị cáo buộc đã không thực thi đầy đủ luật lao động và bảo vệ quyền của người lao động. Vào tháng 9 năm 2014, chính phủ Hoa Kỳ đã triệu tập một hội đồng trọng tài cáo buộc rằng Guatemala đã không đáp ứng các nghĩa vụ của mình theo CAFTA-DR để thực thi hiệu quả luật lao động liên quan đến quyền tự do lập hội và thương lượng tập thể cũng như các điều kiện làm việc có thể chấp nhận được. Ban hội thẩm đã tổ chức một phiên điều trần vào tháng 6 năm 2015 và đưa ra quyết định có lợi cho Guatemala vào tháng 6 năm 2017. Ngoài ra, chính phủ Guatemala đã phải đối mặt với khiếu nại của Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) do người lao động đệ trình vào năm 2012 cáo buộc rằng chính phủ đã không tuân thủ Công ước 87 của ILO về Tự do lập hội. Đơn khiếu nại kêu gọi thành lập Ủy ban Điều tra của ILO, đây là cơ quan giám sát ở cấp độ cao nhất của ILO khi tất cả các biện pháp khác không giải quyết được các vấn đề đáng lo ngại. Vào năm 2013, chính phủ Guatemala đã đồng ý với một lộ trình với các đối tác xã hội nhằm tránh thành lập Ủy ban. Chính phủ đã thực hiện một số bước để thực hiện lộ trình của mình, bao gồm việc ban hành luật vào năm 2017 khôi phục thẩm quyền xử phạt hành chính cho cơ quan thanh tra lao động lần đầu tiên sau 15 năm. Là một phần của thỏa thuận ba bên đạt được tại ILO vào tháng 11 năm 2017, Ủy ban ba bên quốc gia về quan hệ lao động và tự do hiệp hội đã được thành lập vào tháng 2 năm 2018 để giám sát và tạo điều kiện thực hiện lộ trình năm 2013. Phần lớn dựa trên thỏa thuận ba bên năm 2017, Cơ quan chủ quản của ILO đã đóng đơn khiếu nại chống lại Guatemala vào tháng 11 năm 2018.

12. Thống kê đầu tư trực tiếp nước ngoài

Guatemala có nền kinh tế lớn nhất ở Trung Mỹ, đạt tổng sản phẩm quốc nội (GDP) 85,9 tỷ USD vào năm 2021 với mức tăng trưởng ước tính là 7,5%. Kiều hối, chủ yếu từ Hoa Kỳ, tăng 34,9% năm 2021 từ mức 11,3 tỷ USD năm 2020 lên 15,3 tỷ USD và tương đương với 17,8% GDP. Hoa Kỳ là đối tác kinh tế quan trọng nhất của Guatemala. Theo dữ liệu của Bangwat, dòng vốn FDI là 21,4 tỷ USD vào năm 2021,

tăng 21,9% so với năm 2020. Đầu tư gián tiếp nước ngoài đạt tổng cộng 7,91 tỷ USD vào năm 2021, với khoảng 81,5% đầu tư vào trái phiếu chính phủ. Không có dữ liệu chính thức về nguồn vốn FDI hoặc đầu tư gián tiếp nước ngoài.

Nguồn và điểm đến của FDI (Sources and Destination of FDI)

Đầu tư trực tiếp từ/ trong Dữ liệu Kinh tế Đối chiếu					
Từ top 5 nguồn FDI/ Đến top 5 Điểm đến FDI (Triệu USD)					
Dòng vốn đầu tư trực tiếp từ nước ngoài			Dòng vốn đầu tư trực tiếp ra nước ngoài		
Tổng vốn đầu tư vào	17.288	100%	Tổng vốn đầu tư ra nước ngoài	1.781	100%
Hoa Kỳ	3.873	22,4%	El Salvador	305	17,1%
Mexico	2.477	14,3%	The Bahamas	302	16,9%
Colombia	2.135	12,3%	Panama	294	16,5%
Tây Ban Nha	825	4,8%	Mexico	192	10,8%
Thụy Sĩ	816	4,7%	Barbados	185	10,4%

Theo dữ liệu từ Khảo sát đầu tư phối hợp năm 2020 do IMF công bố, khoảng 1/5 dòng vốn FDI vào Guatemala đến từ Hoa Kỳ. Các nguồn FDI quan trọng khác là Mexico, Colombia và Tây Ban Nha. Dữ liệu từ Banguat chỉ ra rằng dòng vốn FDI đạt tổng cộng 3,4 tỷ USD vào năm 2021 (4,04% GDP), tăng 272,6% so với 931,8 triệu USD (1,2% GDP) nhận được vào năm 2020. Một số hoạt động thu hút phần lớn dòng vốn FDI trong ba năm qua là công nghệ thông tin và truyền thông, hoạt động tài chính và bảo hiểm, sản xuất, thương mại và sửa chữa phương tiện xe cộ, và các dịch vụ cấp nước, điện và vệ sinh.

(Nguồn: <http://www.state.gov/reports/2022-investment-climate-statements/guatemala/>)

CHƯƠNG 4: QUY ĐỊNH THƯƠNG MẠI, THUẾ, HẢI QUAN VÀ CÁC QUY ĐỊNH

1. Hiệp định thương mại

Hiệp định thương mại tự do Cộng hòa Dominica - Trung Mỹ - Hoa Kỳ (CAFTA-DR) đã được ký kết và có hiệu lực đối với Hoa Kỳ, El Salvador, Guatemala, Honduras và Nicaragua vào năm 2006; có hiệu lực đối với Cộng hòa Dominica năm 2007; và Costa Rica năm 2009. Hoa Kỳ và các quốc gia CAFTA-DR gặp nhau thường xuyên để xem xét việc thực hiện và vận hành Hiệp định và để giải quyết những vấn đề còn tồn tại.

2. Chính sách nhập khẩu

Thuế quan

Guatemala áp dụng biểu thuế quan bên ngoài chung của Thị trường chung Trung Mỹ (CACM), dao động từ 0 đến 15% đối với hầu hết các mặt hàng nông nghiệp và công nghiệp, mặc dù có những trường hợp ngoại lệ lên tới 40% đối với đồ uống có cồn và 20% đối với thuốc lá điếu, các loại phương tiện và súng cầm tay. Tỷ lệ áp dụng trung bình trên tất cả các sản phẩm là khoảng 2,4%. Tuy nhiên, theo CAFTA-DR, kể từ ngày 01 tháng 01 năm 2015, 100% hàng tiêu dùng và hàng công nghiệp có xuất xứ từ Hoa Kỳ vào Guatemala được miễn thuế. Vải sợi và hàng dệt may đáp ứng quy tắc xuất xứ của Hiệp định cũng được miễn thuế vào Guatemala và hạn ngạch không bị giới hạn.

Theo CAFTA-DR, khoảng 5.263 trong tổng số 6.307 mã HS đối với hàng tiêu dùng và hàng công nghiệp của Hoa Kỳ được miễn thuế vào Guatemala, với 1.044 mức thuế còn lại dự kiến sẽ được loại bỏ vào năm 2026.

Gần như tất cả các mặt hàng dệt may đáp ứng các quy tắc xuất xứ của hiệp định hiện được giao dịch miễn thuế và không hạn ngạch, thúc đẩy các cơ hội mới cho ngành sản xuất xơ, sợi, vải và hàng may mặc của Hoa Kỳ và khu vực. Việc xử lý thuế quan đối với hàng dệt may của hiệp định có hiệu lực hồi tố kể từ ngày 01 tháng 01 năm 2004.

Guatemala mở cửa cho các sản phẩm nông nghiệp của Hoa Kỳ, nơi 98% sản phẩm đã được miễn thuế. Trước CAFTA-DR, Guatemala đã tuân thủ các ràng buộc thuế quan của WTO và các mức thuế tương đối thấp.

Ngoài ra, gần như tất cả hàng nông sản xuất khẩu của Hoa Kỳ vào Guatemala được miễn thuế theo CAFTA-DR. Guatemala sẽ loại bỏ các mức thuế còn lại đối với gạo vào năm 2023 và đối với các sản phẩm từ sữa vào năm 2025. Năm 2017, Guatemala loại bỏ thuế ngoài hạn ngạch đối với đùi gà tươi, đông lạnh và ướp lạnh trong 5 năm. Guatemala sẽ tự do hóa thương mại bắp trắng thông qua việc liên tục mở rộng hạn ngạch thuế quan (Tariff-rate quotas - TRQs), thay vì giảm thuế quan ngoài hạn ngạch. Theo CAFTA-DR, Guatemala được yêu cầu đưa ra TRQs vào ngày 01 tháng 01 hàng năm. Guatemala giám sát TRQs thông qua một hệ thống cấp phép nhập khẩu mà Hoa Kỳ theo dõi cẩn thận để đảm bảo cấp các giấy phép này kịp thời.

Hạn ngạch thuế quan (TRQs)

CAFTA-DR đưa ra hạn ngạch thuế quan cho 12 sản phẩm nông nghiệp và các danh mục sản phẩm, được quản lý bởi DACE, một bộ phận của Cục Quản lý Ngoại thương / Bộ Kinh tế. DACE đã triển khai một hệ thống hoạt động tốt để phân phối hạn ngạch và báo cáo về phân bổ hạn ngạch.

12 sản phẩm bao gồm gạo thô, gạo trắng, thịt bò, kem, sữa, bắp trắng, bơ, pho mát và các sản phẩm từ sữa khác. Hạn ngạch thuế quan đối với bắp vàng đã được loại bỏ dần vào năm 2015. Hạn ngạch thuế quan đối với đùi gà đã được loại bỏ vào năm 2017 khi mức thuế đã được điều chỉnh về 0. Hạn ngạch thuế quan đối với thịt heo và đậu đen nguyên hạt sẽ được loại bỏ dần vào năm 2020. Hạn ngạch thuế quan đối với gạo sẽ hết hạn vào năm 2023. Hạn ngạch thuế quan đối với sữa bột sẽ hết hạn vào năm 2025. Bắp trắng được bảo hộ, với hạn ngạch thuế quan là 26.400 tấn vào năm 2021, gia tăng gần 2% hàng năm thành vĩnh viễn, và 20% ngoài hạn ngạch thuế quan.

Hàng rào phi thuế quan

Rào cản hải quan và tạo thuận lợi thương mại

Guatemala đã thông báo luật định giá hải quan cho Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) vào năm 2005 và đã phản hồi Danh sách kiểm tra các vấn đề của WTO về việc mô tả cách thức thực hiện Hiệp định Định giá Hải quan.

Các công ty Hoa Kỳ đã nêu lên mối lo ngại rằng Cơ quan Thuế Guatemala (SAT) sử dụng cơ sở dữ liệu giá tham chiếu không chính xác để xác định giá trị của hàng hóa nhập khẩu, áp dụng sai giá trị cơ sở dữ liệu ở mức tối thiểu thay vì làm tham chiếu và

so sánh hàng nhập khẩu với các sản phẩm không giống nhau trong cơ sở dữ liệu. Ngoài ra, khi SAT thực hiện điều tra các giá trị đã khai báo, quy trình xem xét có thể tạm giữ sản phẩm nhập khẩu trong 20 ngày trở lên. Kháng cáo liên quan đến một quy trình lâu dài, không rõ ràng kéo dài tới 04 năm. Chính phủ Hoa Kỳ đã tham gia với Guatemala để giải quyết vấn đề này trong năm 2020 và 2021.

Ngày 28 tháng 12 năm 2020, Chính phủ Guatemala đã cập nhật và thiết lập một biểu thuế quan nội bộ duy nhất để đơn giản hóa và tạo điều kiện thuận lợi cho việc áp dụng thuế quan ưu đãi của SAT theo CAFTA-DR. Chính phủ Hoa Kỳ đang theo dõi để xem liệu việc hài hòa hóa các mã thuế quan có giải quyết được các vấn đề phân loại lại thuế quan hay không.

Việc từ chối nhất quán các chứng nhận xuất xứ của SAT đã ảnh hưởng tiêu cực đến việc nhập khẩu hàng hóa của Hoa Kỳ. Trong các trường hợp khiếu nại bị từ chối, SAT trước đây đã không đưa ra các quyết định bằng văn bản và chỉ cho phép các nhà nhập khẩu thực hiện một chỉnh sửa đối với chứng nhận xuất xứ cho mỗi mục nhập. Tháng 4 năm 2019, SAT đã ban hành một bản ghi nhớ hướng dẫn các quan chức hải quan về cách áp dụng chính xác quy tắc chứng nhận xuất xứ theo CAFTA-DR, dường như đã giải quyết mối lo ngại cụ thể này. Theo hướng dẫn của SAT, nếu chứng nhận xuất xứ bị từ chối, SAT phải có văn bản giải thích lý do từ chối. Các hướng dẫn cũng làm rõ rằng các nhà nhập khẩu có thể gửi lại các tài liệu đã được chỉnh sửa đúng, nhưng chỉ trong vòng 15 ngày. Tuy nhiên, giới hạn 15 ngày để thực hiện việc chỉnh sửa các tài liệu cho đúng trong quá trình kiểm tra sau khi nhập khẩu, điều này đã dẫn đến tiền phạt và phí cho những vấn đề nhỏ này.

Guatemala đã phê chuẩn Hiệp định tạo thuận lợi thương mại của WTO (TFA) vào ngày 8 tháng 3 năm 2017. Guatemala đã quá hạn nộp thông báo minh bạch liên quan đến việc cung cấp thông tin liên hệ về các điểm thẩm vấn. Thông báo này là do WTO đưa ra vào ngày 01 tháng 02 năm 2020, theo lịch trình thực hiện TFA tự chỉ định của Guatemala.

3. Các yêu cầu về nhập khẩu và tài liệu

Tài liệu cần thiết để nhập khẩu vào Guatemala có thể phức tạp, tùy thuộc vào sản phẩm và quốc gia xuất xứ. Cơ quan Quản lý Thương mại Quốc tế Hoa Kỳ có nhiều thông tin hữu ích mà chúng tôi tóm tắt sau đây:

Sản phẩm thực phẩm

Những điều này áp dụng cho tất cả các sản phẩm thực phẩm - động vật, thực vật, tươi hoặc đã qua chế biến.

- Giấy chứng nhận xuất xứ cho mục đích vệ sinh:

+ Sản phẩm thực phẩm thực vật tươi - có giấy chứng nhận y tế thực vật (chứng nhận kiểm dịch thực vật) do APHIS cấp.

+ Các sản phẩm thịt tươi hoặc đã qua chế biến - giấy chứng nhận vệ sinh do Cơ quan Thanh tra An toàn Thực phẩm cấp tại quốc gia của doanh nghiệp xuất khẩu.

+ Trứng, các sản phẩm từ trứng, sữa và bơ sữa - Giấy chứng nhận xuất khẩu dịch vụ tiếp thị nông nghiệp (AMS).

+ Thủy sản - được Cơ quan Hải dương học và Khí quyển Quốc gia (NOAA) cấp Giấy chứng nhận xuất khẩu thủy sản.

+ Thực phẩm chế biến không phải thịt - Giấy chứng nhận xuất khẩu do Nhà nước cấp hoặc Giấy chứng nhận xuất khẩu của Cục Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm (FDA).

- Giấy phép nhập khẩu thịt chế biến và các sản phẩm liên quan từ Bộ Nông nghiệp, Gia súc và Thức ăn chăn nuôi Guatemala (MAGA) và Bộ Y tế Công cộng và Hỗ trợ Xã hội Guatemala (MSPAS)

- Hóa đơn thương mại

- Vận đơn

- Chứng nhận xuất xứ cho các mục đích hải quan và thuế quan.

- Giấy chứng nhận tái xuất nếu các sản phẩm đó được tái xuất ra khỏi quốc gia.

Ngoài ra còn có thêm các yêu cầu bổ sung mà bạn sẽ cần xem xét khi xuất khẩu thực phẩm sang Guatemala:

- Tất cả thực phẩm nhập khẩu đều phải đăng ký sản phẩm bởi Bộ Y tế Công cộng và Hỗ trợ Xã hội (MSPAS).

- Có các quy chuẩn kỹ thuật về đóng gói và dán nhãn rượu, các chất phụ gia được phê duyệt, thức ăn cho trẻ nhỏ, giấy phép vệ sinh và đăng ký sản phẩm. Các quy tắc giống nhau trên khắp Trung Mỹ, nhưng chúng được thực hiện khác nhau.

- Yêu cầu ghi nhãn bằng tiếng Tây Ban Nha đối với các sản phẩm thực phẩm nhập khẩu. Nó yêu cầu bao gồm tên sản phẩm, danh sách các thành phần và nhãn dinh dưỡng liên quan nếu có. Có thể sử dụng nhãn dán nhưng không được dán lên mặt trước của bao bì, danh sách thành phần hoặc hướng dẫn pha chế.

Trong khi đó, nếu bạn đang muốn xuất khẩu các loại hóa chất dùng trong nông nghiệp, bạn sẽ cần tham khảo ý kiến của Ban kỹ thuật về quản lý bảo vệ thực vật của MAGA. Nó giữ một danh sách các loại thuốc trừ sâu không được phép ở Guatemala. Tất cả các loại thuốc trừ sâu phải được đăng ký với Ban quản lý bảo vệ thực vật (Plant Health).

Thiết bị Y tế, Dược phẩm và Mỹ phẩm

Phòng Đăng ký và Kiểm soát Thuốc và Thực phẩm của Bộ Y tế cấp giấy phép nhập khẩu cho các thiết bị y tế, dược phẩm và mỹ phẩm. Nếu bạn đang nhập khẩu thiết bị y tế, dược phẩm và mỹ phẩm, bạn phải có một số tài liệu sau:

- Giấy phép nhập khẩu do Cục Đăng ký và Kiểm soát Thuốc và Thực phẩm - Bộ Y tế cấp.
- Giấy phép vệ sinh nhập khẩu và bán dược phẩm đặc biệt, vi lượng đồng căn, dược phẩm phóng xạ, chất bổ sung, sinh học, công nghệ sinh học, chất gây dị ứng và mỹ phẩm.

Ở Guatemala, chủ sở hữu đăng ký vệ sinh phải là một công ty địa phương.

Một số sản phẩm yêu cầu ghi (đăng ký) tại văn phòng đăng ký của Bộ Y tế. Khoảng thời gian để đăng ký một thiết bị y tế và dược phẩm là từ 2-3 tuần và 4-6 tháng đối với mỹ phẩm. Ngoài ra, các thiết bị phẫu thuật cắt da hoặc màng hoặc chạm vào máu - chẳng hạn như ống tiêm - cần có dòng chữ (đăng ký). Bạn phải gia hạn nó 5 năm một lần.

Các thiết bị phẫu thuật cần có dòng chữ được dùng để cắt da hoặc màng, hoặc tiếp xúc với máu, chẳng hạn như ống tiêm hoặc kim chích ngón tay. Các thiết bị như thuốc gây mê và ống hít trị hen suyễn, thiết bị đo áp suất cao, thiết bị dẫn đường bằng laze và các thiết bị khác không yêu cầu phải có dòng chữ viết. Những thứ này sẽ được phân loại theo thiết bị và vật tư y tế và trải qua các thủ tục thông quan thông thường.

Các Quy định Kỹ thuật Trung Mỹ, CATR (RTCA bằng tiếng Tây Ban Nha) gần đây đã được ban hành và công bố cho các sản phẩm thực phẩm chế biến, dược phẩm và mỹ phẩm, trong số những sản phẩm khác. CATR đã thiết lập các tiêu chuẩn và yêu cầu thống nhất để thương mại hóa các sản phẩm nông nghiệp, dược phẩm, mỹ phẩm, sản

phẩm chăm sóc sức khỏe và các sản phẩm khác trong khu vực Trung Mỹ và Panama. Việc tuân thủ các quy định kỹ thuật này đảm bảo rằng các sản phẩm có thể được nhập khẩu mà không gặp rắc rối lớn.

Để biết thêm thông tin về các quy định kỹ thuật này, vui lòng truy cập: <https://medicamentos.mspas.gob.gt/>

Yêu cầu đăng ký đối với dược phẩm

Các sản phẩm dược phẩm, bao gồm nhưng không giới hạn ở dược phẩm chuyên khoa, vi lượng đồng căn, dược phẩm phóng xạ, chất bổ sung, sinh học, công nghệ sinh học và chất gây dị ứng cần có giấy phép Vệ sinh để được nhập khẩu và thương mại hóa ở Guatemala.

Chi tiết và biểu mẫu đăng ký cho các sản phẩm dược phẩm và quy trình gia hạn có thể được tìm thấy trong liên kết sau: Registro e Inscripción (mspas.gob.gt)

Dưới đây là danh sách đơn giản hóa các yêu cầu để xin giấy phép vệ sinh:

1. Điền và gửi các biểu mẫu thích hợp trong bản gốc và bản sao
2. Công thức và thành phần sản phẩm (nêu cả tên thông thường và tên khoa học) (dùng form mẫu thích hợp)
3. Giấy phép vệ sinh còn hiệu lực, hoặc giấy phép hợp lệ trước đó
4. Bản sao hợp pháp đăng ký nhãn hiệu
5. Giấy chứng nhận lưu hành tự do từ nước xuất xứ; CBL được phê duyệt bởi một tổ chức được công nhận như OMS
6. Nghiên cứu chuyên khảo, khi nó là một sản phẩm mới
7. Mô tả sản phẩm
8. Thông số sản phẩm
9. Phương pháp phân tích đã sử dụng
10. Vật liệu đóng gói đã sử dụng (một mẫu), bản gốc và bản sao
11. Hướng dẫn trên nhãn bằng tiếng Tây Ban Nha
12. Bản sao hợp đồng (trong trường hợp sản xuất theo quy định thu hồi hoặc luật “maquila”)

13. Nghiên cứu độ ổn định đối với sản phẩm có tuổi thọ từ 24 tháng trở lên, theo sản phẩm
14. Mẫu
15. Nghiên cứu tương đương sinh học khi áp dụng
16. Tiêu chuẩn nguyên liệu/các hoạt chất cho phân tử mới
17. Bản sao Giấy phép vệ sinh của nhà phân phối địa phương
18. Tất cả các tài liệu bằng tiếng nước ngoài phải được dịch hợp pháp sang tiếng Tây Ban Nha.

Yêu cầu đăng ký đối với thiết bị y tế, vật liệu nha khoa, phòng thí nghiệm

Thuốc thử/chất phản ứng:

Thông tin chi tiết và biểu mẫu đăng ký cho những sản phẩm này có thể được tìm thấy trong liên kết sau Registro e Inscripción (mspas.gob.gt) với phụ đề: “F-AS-f-08: Solicitud de Inscripción Sanitaria de Productos Afines”

Mỹ phẩm

Cần có giấy phép thương mại hóa các sản phẩm mỹ phẩm ở Guatemala và chủ sở hữu đăng ký vệ sinh phải là một công ty địa phương. Nhà xuất khẩu nước ngoài nên tìm đại diện địa phương để đảm nhận quyền sở hữu đăng ký vệ sinh của mình.

Khi các sản phẩm được đăng ký dưới tên của nhà phân phối và công ty nước ngoài, khi muốn thay đổi nhà phân phối, thì cần phải xuất trình tài liệu hoặc hợp đồng có chữ ký của cả hai bên cho Bộ Y tế.

Nếu Công ty nước ngoài sở hữu đăng ký vệ sinh thông qua đại diện hoặc công ty địa phương và chọn thay đổi nhà phân phối, thì sự thay đổi đó phải được thông báo cho Bộ Y tế: đây là thủ tục đơn giản.

Một số yêu cầu đăng ký vệ sinh bao gồm, nhưng không giới hạn ở:

- Thực hành sản xuất tốt: Tài liệu này phải được nộp một lần cho tất cả các sản phẩm được sản xuất bởi cùng một Công ty. Nó phải được cấp bởi Cơ quan Y tế hoặc cơ quan có thẩm quyền tương tự tại quốc gia/tiểu bang xuất xứ của sản phẩm. Nếu tài liệu này không phải do Cơ quan Y tế hoặc cơ quan tương tự cấp, Giấy phép Vệ sinh của Nhà sản xuất có thể được chấp nhận.

- Công thức định tính và định lượng: Văn bản này phải do nhà sản xuất ban hành và phải có chữ ký của người có trách nhiệm (người có trách nhiệm chuyên môn trong Công ty).

Thông số kỹ thuật thành phẩm

Thông tin này có thể có trong Giấy chứng nhận phân tích. Tài liệu phải bao gồm các thông số kỹ thuật vật lý của sản phẩm: (mùi, màu sắc, hình thức), và các thông số kỹ thuật hóa học và vi sinh.

Yêu cầu ghi nhãn mác

Theo CAFTA-DR, không bắt buộc phải có giấy chứng nhận xuất xứ. Tuy nhiên, Chính phủ Guatemala yêu cầu phải có Chứng nhận Xuất xứ CAFTA-DR đi kèm với lô hàng để nhận được ưu đãi CAFTA-DR và cung cấp biểu mẫu được đề xuất và hướng dẫn điền đầy đủ thông tin vào biểu mẫu. Chúng tôi khuyên bạn nên làm theo định dạng này để tránh các vấn đề phiền phức.

Để biết các quy tắc về cách hoàn thành Chứng nhận Xuất xứ CAFTA-DR, vui lòng tham khảo Tổng cục Quản lý Ngoại thương (DACE) của Bộ Kinh tế hoặc đọc tài liệu đính kèm “Instructivo de llenado” (chỉ bằng tiếng Tây Ban Nha).

Các tiêu chuẩn và quy định cho cả sản phẩm nội địa và nhập khẩu đều giống nhau, ngoại trừ các thị trường công khai và các địa điểm phục vụ thực phẩm khác yêu cầu giấy phép vệ sinh nhưng không đăng ký sản phẩm.

Bất kỳ nhà sản xuất, nhà chế biến, nhà đóng gói hoặc nhà phân phối tại địa phương nào cũng cần phải hoạt động theo giấy phép vệ sinh do Cơ quan Kiểm soát Thực phẩm của Bộ Y tế cấp. Các nhà nhập khẩu buộc phải có giấy phép vệ sinh vẫn còn hiệu lực và các sản phẩm nhập khẩu cũng cần phải được đăng ký. Các sản phẩm thực phẩm nhập khẩu được bán trên thị trường Guatemala buộc phải dán nhãn với nhãn dán bằng tiếng Tây Ban Nha theo luật thực phẩm. Nhãn dán sẽ được yêu cầu khai báo tên sản phẩm, danh sách thành phần và nhãn dinh dưỡng nếu phù hợp. Bắt buộc phải dán nhãn bằng tiếng Tây Ban Nha và nhãn dán phải rõ ràng nhưng không được dán che khuất mặt trước gói hàng hoặc che khuất list thành phần hoặc bảng hướng dẫn sử dụng. Nhà bán lẻ vi phạm luật thực phẩm theo Cơ quan Kiểm soát Thực phẩm có thể bị phạt tới một nửa giá trị của tổng doanh số bán hàng của ngày hôm trước. Hơn nữa, đã có

những trường hợp hàng nhập khẩu gặp khó khăn khi làm thủ tục hải quan khi nhân dân không phải bằng tiếng Tây Ban Nha.

Cơ quan Nông nghiệp nước ngoài cập nhật hàng năm Báo cáo Tiêu chuẩn và Quy định Nhập khẩu Nông sản và Thực phẩm GAIN (FAIRS), trong đó thông tin chi tiết được cung cấp để xuất khẩu các sản phẩm nông nghiệp và thực phẩm sang Guatemala.

Để nhận được giấy phép nhập khẩu, tất cả thực phẩm nhập khẩu có nguồn gốc từ động vật hoặc thực vật, tươi hoặc chế biến, phải tuân thủ các yêu cầu sau:

- Giấy chứng nhận xuất xứ cho mục đích vệ sinh:

+ Giấy chứng nhận sức khỏe thực vật (chứng nhận kiểm dịch thực vật) nếu là sản phẩm thực phẩm thực vật tươi sống.

+ Giấy chứng nhận vệ sinh cấp nếu là sản phẩm thịt tươi sống hoặc đã qua chế biến.

+ Giấy chứng nhận xuất khẩu của Dịch vụ tiếp thị nông nghiệp (AMS) cho trứng, các sản phẩm chế biến có hàm lượng trứng thấp, sữa và các sản phẩm từ sữa.

+ Giấy chứng nhận xuất khẩu thủy hải sản của Cơ quan Hải dương học và Khí quyển Quốc gia (NOAA).

- Hóa đơn thương mại.

- Vận đơn

- Chứng nhận xuất xứ cho các mục đích hải quan và thuế quan. Giấy chứng nhận xuất xứ theo CAFTA-DR đáp ứng đầy đủ các yêu cầu hải quan để có thể áp dụng thuế quan ưu đãi.

- Giấy chứng nhận tái xuất khẩu nếu sản phẩm được tái xuất khẩu từ trong nước, nhưng xin lưu ý rằng nó vẫn yêu cầu giấy chứng nhận kiểm dịch động thực vật bản gốc.

Giấy chứng nhận lưu hành tự do (CFS) có thể bao gồm danh sách các sản phẩm được đăng ký, nếu tất cả các sản phẩm trong danh sách đó được đăng ký đồng thời.

Ví dụ: nếu hai mươi sản phẩm được đăng ký cùng một lúc, Kiểm soát Thực phẩm cho phép một giấy chứng nhận gốc và mười chín bản sao đi kèm với phần còn lại của các sản phẩm, do một file hoàn chỉnh được lưu giữ cho mỗi sản phẩm đã đăng ký.

Quy định kỹ thuật Trung Mỹ (RTCA) - Là một phần của quá trình hài hòa hóa Trung Mỹ, Bộ Kinh tế đã công bố quy định kỹ thuật Trung Mỹ nêu rõ các quy định kỹ thuật

về đóng gói, dán nhãn, rượu nhẹ và rượu mạnh, phụ gia được phê duyệt, thực phẩm cho trẻ sơ sinh, giấy phép vệ sinh và đăng ký các sản phẩm. Mặc dù các quy định đều giống nhau đối với tất cả các quốc gia Trung Mỹ, nhưng việc thực hiện chúng khác nhau giữa các quốc gia.

4. Rào cản kỹ thuật trong thương mại / Rào cản vệ sinh và kiểm dịch thực vật

Rào cản kỹ thuật đối với thương mại

Guatemala yêu cầu đăng ký sản phẩm đối với các sản phẩm thực phẩm (ví dụ: các sản phẩm từ sữa) từ mọi nhà nhập khẩu, cũng như thức ăn gia súc và thức ăn cho vật nuôi. Các nhà nhập khẩu phải nộp các tài liệu cần thiết cho Bộ Y tế Công cộng và Hỗ trợ Xã hội (MSPAS) và nhận được sự chấp thuận trước khi sản phẩm được bán vào thị trường, ngay cả khi một nhà nhập khẩu khác đã đăng ký sản phẩm đó. Ngành kinh doanh đã làm dấy lên lo ngại rằng quá trình này là gánh nặng và có thể trì hoãn quá trình nhập khẩu trong vài tháng. Ngoài ra, thịt và các sản phẩm đã được chế biến cần có giấy phép nhập khẩu từ cả Bộ Nông nghiệp, Chăn nuôi và Thức ăn chăn nuôi (MAGA) và MSPAS.

Rào cản vệ sinh và kiểm dịch thực vật

Guatemala đã công bố danh sách chính thức các đối tượng kiểm dịch vào tháng 11 năm 2016. Các lô hàng đã được khử trùng, khi kiểm dịch dù không có hoặc có rủi ro rất thấp, có thể bị từ chối nhập cảnh do có sự hiện diện của dịch hại mà không có xem xét các biện pháp xử lý bổ sung hoặc thay thế để cho phép sản phẩm vào Guatemala một cách an toàn. Điều này đã dẫn đến các biện pháp giảm thiểu tổn kém và phi lý ảnh hưởng đến các sản phẩm của doanh nghiệp. Ngoài ra, các công ty nước ngoài đã đưa ra quan ngại rằng Tổ chức Nội vùng về Sức khỏe Động vật và Thực vật (OIRSA), được giao trách nhiệm kiểm tra kiểm dịch và khử trùng của MAGA, thường làm hư và phá vỡ chuỗi lạnh của các container hàng đông lạnh để kiểm tra sâu bệnh và yêu cầu hun khói cho các loài gây hại đã bị chết. Các nhà kinh doanh Hoa Kỳ lo ngại rằng khi được yêu cầu xử lý, các sản phẩm được dỡ xuống và dây chuyền lạnh bị hỏng và kết quả là phải tốn thêm phí và thiệt hại cho hàng hóa. Hoa Kỳ đã nêu vấn đề này trong cuộc họp năm 2019 của CAFTA-DR về các vấn đề vệ sinh và kiểm dịch động thực vật, yêu cầu MAGA cải thiện và minh bạch hơn các cách thức kiểm dịch tại các cảng. MAGA đã cải thiện các cách thức kiểm dịch trong năm 2021, bao gồm cả việc loại bỏ

việc kiểm tra các container đông lạnh đối với các loài vật gây hại. Chính phủ Hoa Kỳ tiếp tục hợp tác với MAGA để đảm bảo tính minh bạch.

Một lý do phổ biến khiến các lô hàng bị giữ tại cảng Guatemala là khi pallet gỗ không có tem ISPM-15. Cơ quan Kiểm dịch Thực vật của Bộ Nông nghiệp - OIRSA - sẽ luôn kiểm tra các container để kiểm tra xem các pallet gỗ có nhãn hiệu/dấu hay không. Nếu tìm thấy một pallet gỗ không có nhãn hiệu, lô hàng sẽ tự động bị dừng lại và pallet sẽ được đưa đi khử trùng. Nếu một hoặc nhiều pallet cần được khử trùng, hàng hóa sẽ bị tạm giữ trong 72 giờ để chờ các pallet được xử lý.

Tất cả các sản phẩm thực vật, bao gồm trái cây và rau quả, phải được phê duyệt để tiếp cận thị trường. Bạn có thể tìm thấy danh sách các sản phẩm hiện có quyền tiếp cận thị trường ở Guatemala trên trang web của Bộ Nông nghiệp. Nếu sản phẩm thực vật chưa được phép vận chuyển, nhà nhập khẩu phải nộp đơn lên Bộ Nông nghiệp (MAGA) để được đánh giá; quá trình này mất ít nhất 6 tháng.

Mẫu sản phẩm

Bộ Y tế, cơ quan quản lý thuốc, thiết bị y tế và thực phẩm chế biến, cho phép lấy mẫu thực phẩm và đồ uống, nhưng giới hạn mẫu ở mức 20kg. Đối với số lượng lớn hơn, nhà nhập khẩu ở Guatemala cần gửi thư để được phép cho hơn 20kg mẫu. Đối với các triển lãm thương mại, Cơ quan Nông nghiệp Nước ngoài có thể yêu cầu giấy phép đặc biệt cho các mẫu với số lượng lớn hơn nhưng cần thông báo trước vài tuần.

Bộ Nông nghiệp Guatemala (MAGA), quy định tất cả các sản phẩm thịt và sữa, dù đã qua chế biến hay chưa, cộng với tất cả các loại thực vật, trái cây và rau quả, không cho phép lấy mẫu. Do đó, nếu một nhà xuất khẩu muốn gửi mẫu của các loại sản phẩm này cho khách hàng, thì sản phẩm đó sẽ phải được gửi dưới dạng lô hàng thương mại cùng với giấy tờ tương ứng, bao gồm cả chứng nhận của Hoa Kỳ.

Hải quan không ghi nhận mẫu để làm thủ tục hải quan; do đó, các mẫu phải được liệt kê với giá trị thương mại của sản phẩm.

Các nhà xuất khẩu không nên gửi thêm bất kỳ sản phẩm nào không được liệt kê trên hóa đơn để lấp đầy lô hàng, nếu không nó có thể gây ra sự chậm trễ tại cảng.

Yêu cầu tăng cường sản phẩm

Yêu cầu tăng cường sản phẩm đã được áp dụng trong nhiều năm. Các yêu cầu này là một phần trong nỗ lực dinh dưỡng do Chính phủ Guatemala thực hiện. Viện Dinh dưỡng Trung Mỹ và Panama (INCAP) giám sát các tiêu chuẩn tăng cường cho khu vực và đánh giá các thành phần dành cho việc tăng cường. Ví dụ về các sản phẩm tăng cường điển hình là bột ngô và lúa mì (khoáng chất), đường (vitamin A), muối (i-ốt) và sữa bao gồm cả sữa công thức dành cho trẻ em.

5. Trợ cấp

Trợ cấp xuất khẩu

Tháng 2 năm 2016, Quốc hội Guatemala đã sửa đổi Luật Khuyến khích và Phát triển Hoạt động Xuất khẩu và Hạn chế để thay thế một chương trình ưu đãi thuế trước đó. Việc miễn giảm thuế theo sửa đổi năm 2016 có phạm vi hẹp hơn, chỉ áp dụng cho các công ty dệt may, cũng như các nhà cung cấp dịch vụ công nghệ thông tin và truyền thông, chẳng hạn như trung tâm cuộc gọi và quy trình kinh doanh hoạt động thuê ngoài.

6. Mua sắm chính phủ / Mua sắm công

Các cơ quan chính phủ được yêu cầu sử dụng hệ thống mua sắm chính phủ trực tuyến, GUATECOMPRAS, để theo dõi các quy trình mua sắm của Chính phủ Guatemala kể từ tháng 3 năm 2004. GUATECOMPRAS đã cải thiện hiệu quả và tính minh bạch của các quy trình đấu thầu của chính phủ.

Các nhà cung cấp nước ngoài phải chỉ định một đại diện trong nước để đại diện cho quyền lợi của công ty ở Guatemala.

Guatemala không phải là Bên tham gia Hiệp định WTO về Mua sắm Chính phủ cũng như không phải là quan sát viên của Hiệp định

Ủy ban WTO về Mua sắm Chính phủ. Tuy nhiên, CAFTA-DR bao gồm các nguyên tắc về mua sắm của chính phủ.

7. Bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ

Guatemala vẫn nằm trong Danh sách theo dõi trong Báo cáo 301 đặc biệt năm 2021. Mặc dù bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ (IP) dường như đã được cải thiện một chút vào năm 2021, những lo ngại vẫn còn. Các hoạt động thực thi IP vẫn còn hạn chế và có vẻ không thỏa đáng liên quan đến phạm vi của vấn đề do hạn chế về nguồn lực và phối

hợp giữa các cơ quan bảo vệ pháp luật. Việc sản xuất hàng may mặc giả với việc can thiệp hoặc ngăn chặn không nhiều từ thực thi pháp luật là một mối quan tâm đáng kể. Các mối quan tâm khác bao gồm việc bán được phẩm giả và việc chính phủ sử dụng phần mềm không có giấy phép. Vi phạm bản quyền cấp tín hiệu/dây điện báo vẫn còn là một vấn đề và một số nhà cung cấp cáp lớn đã ngừng hợp đồng với các nhà phân phối bất hợp pháp trong việc phát sóng lại chương trình truyền hình của Hoa Kỳ. Hoa Kỳ tiếp tục thúc giục Guatemala đảm bảo rằng các cơ quan thực thi IP của Guatemala có đủ nguồn lực và tăng cường thực thi, bao gồm cả với việc liên quan đến truy tố hình sự, các hành động hành chính và biên giới, và sự phối hợp liên chính phủ để giải quyết tình trạng vi phạm bản quyền phổ biến và bán hàng giả ở quy mô thương mại. Hoa Kỳ sẽ tiếp tục thúc giục Guatemala về những vấn đề này và các mối quan tâm khác, kể cả thông qua Quy trình 301 Đặc biệt, và sẽ tiếp tục giám sát việc Guatemala thực hiện các nghĩa vụ IP của mình theo CAFTA-DR.

8. Rào cản dịch vụ

Những dịch vụ chuyên nghiệp

Các doanh nghiệp nước ngoài chỉ có thể cung cấp các dịch vụ chuyên nghiệp được cấp phép ở Guatemala thông qua hợp đồng hoặc mối quan hệ khác với một doanh nghiệp được thành lập ở Guatemala. Ngoài ra, công chứng viên phải là công dân Guatemala.

9. Rào cản đầu tư

Một số công ty nước ngoài hoạt động tại Guatemala phàn nàn rằng các luật và quy định phức tạp, không rõ ràng và các quyết định tư pháp không nhất quán như những rào cản đối với đầu tư. Việc giải quyết các tranh chấp kinh doanh và đầu tư thông qua hệ thống tư pháp của Guatemala cực kỳ tốn thời gian và các vụ án dân sự có thể mất nhiều năm để giải quyết.

Sự chậm trễ và không chắc chắn trong việc xin giấy phép từ các cơ quan hữu quan của Guatemala để thăm dò và vận hành trong các ngành công nghiệp khai khoáng đã cản trở đầu tư hiện tại và tiềm năng của các công ty nước ngoài.

10. Rào cản thương mại

Hầu hết hàng nhập khẩu của Hoa Kỳ vào Guatemala không bị cản trở bởi các hàng rào thuế quan và phi thuế quan, nhưng vẫn có những vấn đề mà một số nhà nhập khẩu nông

sản và thực phẩm của Hoa Kỳ gặp phải. Những vấn đề này bao gồm: 1) Thông lệ hải quan liên quan đến việc thực hiện Hiệp định Thương mại Tự do Trung Mỹ và Cộng hòa Dominica với Hoa Kỳ (CAFTA-DR); 2) Các vấn đề về vệ sinh và kiểm dịch thực vật; 3) Yêu cầu củng cố sản phẩm; 4) Mẫu sản phẩm; và 5) Chỉ dẫn địa lý của EU.

Hải quan thực thi CAFTA-DR

Các nhà nhập khẩu thực phẩm, nông sản, thiết bị và hàng hóa của Hoa Kỳ ngày càng gặp phải nhiều vấn đề do bị từ chối chế độ ưu đãi đối với hàng hóa có xuất xứ từ Hoa Kỳ, cũng như cáo buộc từ Hải quan về việc khai báo dưới giá trị sản phẩm. Hải quan quản lý cơ sở dữ liệu tham chiếu giá trong 3 tháng để tính toán đánh giá lại sản phẩm, điều này gây ra sự chậm trễ và dẫn đến phát sinh thêm thuế giá trị gia tăng (VAT).

Hải quan cho phép tiến hành đưa ra giá (giá chưa trả thuế hải quan) nhanh trong 48 giờ khi hàng hóa được gắn cờ để định giá; phân tích định giá sẽ được thực hiện sau khi hàng hóa nhập khẩu. Guatemala đã cập nhật phân loại sản phẩm theo CAFTA-DR lên đến cấp độ 10 chữ số. Xin lưu ý rằng mặc dù Guatemala cho phép sửa đổi Giấy chứng nhận xuất xứ nhiều lần, nhưng những điều này chỉ có thể được thực hiện trong quá trình nhập khẩu.

11. Tạm nhập

Luật xúc tiến xuất khẩu và hoàn thuế năm 1989 của Guatemala cho phép nhập khẩu nguyên liệu thô, sản phẩm trung gian, bao bì và nhãn mác được sử dụng trong quá trình sản xuất hoặc lắp ráp hàng hóa xuất khẩu sang các thị trường bên ngoài Trung Mỹ và được miễn thuế.

12. Các mặt hàng nhập khẩu bị cấm và hạn chế

Vũ khí và Đạn dược

Cục Kiểm soát Vũ khí và Đạn dược (DECAM) của Bộ Quốc phòng Guatemala thực thi luật hầu như cấm nhập khẩu vũ khí có công suất mạnh, cũng như nhiều loại vũ khí và phân cứng quân sự ngoại trừ được chính phủ Guatemala sử dụng.

Dược phẩm

Pseudoephedrine và bất kỳ sản phẩm nào có chứa pseudoephedrine đều bị cấm nhập khẩu hoặc bán ở Guatemala kể từ tháng 4 năm 2009.

Sản phẩm thực phẩm

Cơ quan Kỹ thuật Sức khỏe Thực vật của MAGA, quy định về thuốc trừ sâu. Văn phòng Sức khỏe Thực vật được thành lập theo Nghị định số 43-74 của Chính phủ và điều chỉnh tất cả việc sử dụng hóa chất liên quan đến nông nghiệp theo thẩm quyền của Nghị định 377-90 của Bộ trưởng. Cơ quan sức khỏe thực vật duy trì một danh sách các loại thuốc trừ sâu không được phép sử dụng ở Guatemala. Danh sách này dựa trên các tiêu chuẩn do Cơ quan Bảo vệ Môi trường (EPA), Codex Alimentarius và Tổ chức Nông Lương của Liên Hợp Quốc (FAO) cùng các tổ chức khác đặt ra. Tất cả các loại thuốc trừ sâu phải được đăng ký với Cơ quan sức khỏe thực vật của Guatemala.

13. Xuất khẩu sang Guatemala

Thông quan

Nếu bạn đã kinh doanh ở Trung Mỹ, thủ tục hải quan đối với Guatemala hẳn đã quen thuộc.

Chúng được hài hòa theo mã Hải quan thống nhất Trung Mỹ, nghĩa là bạn được hưởng lợi từ các tài liệu thống nhất và giao dịch điện tử. Nhưng vẫn có những thách thức cụ thể liên quan đến việc nhập khẩu vào Guatemala.

Mặc dù Cơ quan Thuế và Hải quan Guatemala (SAT) đã có những thay đổi nhằm cải thiện và hợp lý hóa các thủ tục hải quan, nhưng bạn vẫn có thể gặp trở ngại trong việc tiếp cận các mức thuế ưu đãi hoặc tiếp cận thị trường một cách nhanh chóng.

Tùy thuộc vào sản phẩm của bạn, có thể có các yêu cầu bổ sung về tài liệu. Và chúng có thể phức tạp. Hãy chắc chắn rằng bạn đưa yếu tố này vào kế hoạch của mình.

Thuế hải quan

Hiểu biết về thuế hải quan đối với Guatemala sẽ rất quan trọng để bạn quyết định có nên tham gia thị trường hay không.

Nếu bạn là nhà xuất khẩu của Hoa Kỳ, bạn sẽ được hưởng lợi từ hiệp định thương mại tự do CAFTA-DR cho phép hơn 80% hàng hóa công nghiệp và tiêu dùng được miễn thuế. Các mức thuế còn lại sẽ được loại bỏ dần vào năm 2026.

Gần 98% sản phẩm nông nghiệp của Hoa Kỳ đã có mức thuế bằng 0. Nếu bạn là nhà xuất khẩu sợi, hàng dệt hoặc hàng may mặc, thì sẽ có những cơ hội đáng kể; gần như tất cả đều được miễn thuế và hạn ngạch nếu đáp ứng các quy tắc xuất xứ.

Bất kỳ hàng hóa công nghiệp nào còn lại - và hầu hết các sản phẩm nông nghiệp - đều có mức thuế từ 15% trở xuống. Nhưng cũng có những trường hợp ngoại lệ, với mức thuế lên tới 40% đối với đồ uống có cồn và 20% đối với thuốc lá, một số phương tiện và súng. Tỷ lệ áp dụng trung bình trên tất cả các sản phẩm là khoảng 2,4%.

Bạn sẽ cần biết về hạn ngạch đối với một số sản phẩm nông nghiệp. Một số đã được bãi bỏ và một số khác sẽ được loại bỏ dần trong vài năm tới.

Hạn ngạch thuế quan (TRQs) áp dụng cho 12 sản phẩm, bao gồm gạo thô, gạo trắng, thịt bò, kem, sữa, bắp trắng, bơ, pho mát và các sản phẩm từ sữa khác. Hạn ngạch thuế quan gạo sẽ hết hạn vào năm 2023 và sữa bột vào năm 2025.

Tiêu chuẩn cho thương mại

Sản phẩm thực phẩm

Các sản phẩm được dán nhãn là “thực phẩm bổ sung”, “vi lượng đồng căn”, “và dự phòng” hoặc “thực vật trị liệu” phải được đăng ký là thuốc. Tất cả các sản phẩm xin đăng ký phải được thử nghiệm bởi Phòng thí nghiệm Y tế Quốc gia (LNS), là phòng thí nghiệm duy nhất của Bộ Y tế. Mẫu sản phẩm phải được cung cấp tại thời điểm đăng ký.

RTCA 67.01.15:07 quy định về bột mì tăng cường vi chất dinh dưỡng, cung cấp thông số kỹ thuật và các chất phụ gia đã được phê duyệt cho bột mì.

Kiểm tra, Giám định và Chứng nhận

Guatemala yêu cầu thực phẩm có nguồn gốc động vật đã qua chế biến phải được thử nghiệm tại phòng thí nghiệm chính thức của Bộ Y tế trước khi đưa ra thị trường. Quá trình kiểm tra này có thể mất từ 1-3 tháng, sau đó giấy đăng ký sẽ được cấp. Việc đăng ký cho phép thương mại hóa sản phẩm và cần được gia hạn 5 năm một lần. Thực phẩm chế biến được kiểm tra ngẫu nhiên tại điểm bán nhưng Guatemala không thực hiện kiểm tra, chứng nhận nguồn gốc. Đối với sản phẩm tươi sống hoặc thịt chưa qua chế biến, OIRSA kiểm tra tại cảng nếu còn tươi hoặc để trong tủ lạnh, chủ yếu là để kiểm tra dịch hại hoặc tem ISMF-15. Không kiểm tra an toàn thực phẩm tại cảng nhập cảnh.

Công bố Quy chuẩn kỹ thuật

Sử dụng ePing để xem xét các quy chuẩn kỹ thuật được đề xuất và quy trình đánh giá sự phù hợp.

Nền tảng ePing SPS&TBT (<https://epingalert.org/>), hoặc “ePing”, cung cấp quyền truy cập vào các thông báo do các thành viên WTO đưa ra theo các Hiệp định về Biện pháp Vệ sinh và Kiểm dịch Động thực vật (SPS) và Rào cản Kỹ thuật đối với Thương mại (TBT) từ 16/01/1995 đến nay. ePing được cung cấp miễn phí cho tất cả các bên liên quan và không yêu cầu đăng ký trừ khi người dùng muốn nhận thông báo email cảnh báo. Sử dụng nó để duyệt các thông báo về quá khứ cũng như dự thảo mới và các quy định sản phẩm cập nhật, an toàn thực phẩm và các tiêu chuẩn và quy định về sức khỏe động vật và thực vật, tìm thông tin về các mối quan tâm thương mại được thảo luận trong Ủy ban SPS và TBT của WTO, tìm thông tin về các thông báo và vấn đề hỏi đáp SPS/TBT và các cơ quan, đồng thời theo dõi và xem xét các thông báo hiện tại và trước đây liên quan đến các hành động pháp lý đối với sản phẩm, bao bì, ghi nhãn, các biện pháp an toàn thực phẩm và sức khỏe động vật và thực vật ở các thị trường quan tâm.

14. Hiệp định thương mại

Hoa Kỳ, Cộng hòa Dominica và năm quốc gia Trung Mỹ (Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras và Nicaragua), đã ký Hiệp định Thương mại Tự do Cộng hòa Dominica-Trung Mỹ-Hoa Kỳ (CAFTA-DR) vào tháng 8 năm 2004. Hiệp định có hiệu lực tại Guatemala từ ngày 01 tháng 7 năm 2006, sau khi nước này hoàn thành tất cả các cam kết cần thiết để thực hiện.

CAFTA-DR tự do hóa thương mại song phương giữa Hoa Kỳ và khu vực và thúc đẩy hội nhập khu vực. Nó cũng yêu cầu các quốc gia Trung Mỹ thực hiện những cải cách cần thiết để giảm bớt các vấn đề mang tính hệ thống trong các lĩnh vực như quản lý hải quan, bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ, dịch vụ, đầu tư, dịch vụ tài chính, tiếp cận thị trường và mua sắm của chính phủ, cũng như vệ sinh và kiểm dịch động thực vật và các lĩnh vực khác và không có rào cản về thuế khác.

Theo CAFTA-DR, 100% hàng tiêu dùng và hàng công nghiệp của Hoa Kỳ vào các quốc gia CAFTA-DR được miễn thuế (đối với hàng hóa đáp ứng các yêu cầu về nước xuất xứ). Khoảng 80% các sản phẩm này được miễn thuế sau khi CAFTA-DR lần đầu tiên có hiệu lực vào năm 2006 (đối với các quốc gia thực hiện vào thời điểm đó).

Theo CAFTA-DR, 95% hàng nông sản xuất khẩu của Hoa Kỳ vào Guatemala được miễn thuế. Guatemala đã loại bỏ các mức thuế còn lại đối với hầu như tất cả các sản phẩm nông nghiệp của Hoa Kỳ vào năm 2020 (một số loại sản phẩm sẽ được loại bỏ

trong những năm tiếp theo - ví dụ: gạo và các sản phẩm từ sữa). Năm 2017, Guatemala đã loại bỏ thuế ngoài hạn ngạch đối với đùi gà ngay từ 5 năm đầu. Đối với một số sản phẩm nông nghiệp, hạn ngạch thuế quan (TRQ) sẽ cho phép một số quyền tiếp cận miễn thuế đối với số lượng cụ thể trong giai đoạn loại bỏ thuế quan, với số lượng miễn thuế sẽ tăng lên trong giai đoạn đó.

Ngoài CAFTA-DR, Guatemala đã ký các hiệp định thương mại tự do song phương hoặc khu vực với Chile, Mexico, Colombia, Đài Loan, Panama, Liên minh Châu Âu, Peru và các nước thuộc Hiệp hội Thương mại Tự do Châu Âu (EFTA) và hiện đang đàm phán các hiệp định thương mại tự do với Hàn Quốc, Vương quốc Anh và Canada.

Guatemala cũng đã ký một phần trong phạm vi của các thỏa thuận, bao gồm số lượng sản phẩm giảm và không bao gồm các chương ngoài thương mại, với Belize, Ecuador, Cuba, Trinidad và Tobago và Venezuela, đồng thời hiện đang đàm phán một phần trong phạm vi các thỏa thuận với Israel và Bolivia. Trung Mỹ đã thiết lập một biểu thuế quan bên ngoài chung vào năm 1998. Sáu quốc gia Trung Mỹ đã ký một nghị định thư sửa đổi về hội nhập kinh tế và điều phối kinh tế vĩ mô vào tháng 10 năm 1993. Nghị định thư hội nhập cho phép các nước Trung Mỹ tiến tới thương mại cởi mở hơn với các mức độ khác nhau.

Các quốc gia “Tam giác phía Bắc” (Guatemala, El Salvador và Honduras) đã có những động thái nhanh nhất để loại bỏ các rào cản thương mại giữa họ. Vào tháng 01 năm 2009, Tổng thống Guatemala và El Salvador đã ký một bản sửa đổi đối với hiệp định khung tạo điều kiện thành lập liên minh thuế quan giữa hai nước. Honduras đã tham gia thỏa thuận vào tháng 5 năm 2009. Guatemala đã phê chuẩn bản sửa đổi đối với hiệp định khung vào tháng 02 năm 2011, nhưng chưa được El Salvador và Honduras phê chuẩn.

Tháng 02 năm 2015, trong khuôn khổ Kế hoạch Liên minh vì sự thịnh vượng của các quốc gia Tam giác phía Bắc, Tổng thống Guatemala và Honduras đã ký một hiệp định khung chung để thiết lập một liên minh hải quan giữa hai nước.

Tháng 01 năm 2016, Quốc hội Guatemala đã thông qua nghị định thư cho phép thành lập liên minh thuế quan với Honduras, cho phép người dân và hàng hóa di chuyển tự do giữa hai quốc gia. Nghị định thư của Guatemala cho phép liên minh hải quan với Honduras có hiệu lực vào tháng 5 năm 2016. Sau khi hoàn thành các thủ tục hành

chính, kỹ thuật và quy định, hai nước đã thực hiện giai đoạn đầu tiên của quy trình liên minh hải quan vào tháng 6 năm 2017. El Salvador bắt đầu đàm phán để tham gia liên minh hải quan liên minh thuế quan giữa Guatemala và Honduras vào tháng 10 năm 2017 và gửi văn bản tán thành liên minh thuế quan giữa Honduras và Guatemala với Tổng thư ký của Hệ thống hội nhập Trung Mỹ (SICA) vào tháng 8 năm 2018. El Salvador đã ký một nghị quyết tham gia tiến trình liên minh hải quan về các khía cạnh pháp lý và hành chính với Guatemala và Honduras vào tháng 11 năm 2018.

Theo CAFTA-DR, không bắt buộc phải có giấy chứng nhận xuất xứ. Tuy nhiên, Chính phủ Guatemala đã khẳng định rằng Chứng nhận Xuất xứ CAFTA-DR phải đi kèm với lô hàng để nhận được các ưu đãi của CAFTA-DR và tuân thủ theo hướng dẫn nộp đơn và điền đầy đủ vào mẫu đơn nộp đã được Guatemala cung cấp.

15. Các rào cản khác

Hối lộ và tham nhũng

CAFTA-DR bao gồm các cam kết mạnh mẽ về chống hối lộ và các biện pháp chống tham nhũng trong khu vực công trong hợp đồng với chính phủ và các công ty Hoa Kỳ được đảm bảo một quy trình công bằng và minh bạch để bán hàng hóa và dịch vụ cho nhiều cơ quan chính phủ.

Tuy nhiên, các bên liên quan của Hoa Kỳ đã bày tỏ lo ngại rằng tham nhũng trong Chính phủ Guatemala, bao gồm cả trong ngành tư pháp, tiếp tục hạn chế đầu tư thành công vào Guatemala.

(Nguồn: <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/guatemala-trade-barriers?navcard=2035> và http://www.sice.oas.org/ctyindex/USA/USTR_Reports/2022/2022_NTE_Rpt_FTB_e.pdf)

CHƯƠNG 5: CÁC KÊNH PHÂN PHỐI VÀ BÁN HÀNG

Các doanh nhân Guatemala và những người liên hệ chính trong các tập đoàn lớn đều thông thạo tiếng Anh. Tuy nhiên, để tối đa hóa xác suất thành công tại thị trường Guatemala, các nhà xuất khẩu nên lưu ý rằng khi đến lúc chính thức hóa mối quan hệ kinh doanh, chẳng hạn như thông qua hợp đồng hoặc tài liệu, thì các thủ tục đó nên được thực hiện bằng tiếng Tây Ban Nha.

Gần một nửa số doanh nghiệp bán hàng vào thị trường Guatemala thông qua đại lý hoặc nhà phân phối Guatemala. Phần còn lại bán trực tiếp cho người mua Guatemala. Nói chung, càng cần nhiều dịch vụ và hỗ trợ tiếp thị trước bán hàng và sau bán hàng thì việc có đại lý và nhà phân phối tại địa phương càng quan trọng.

Hầu hết các hoạt động kinh doanh được tiến hành ở Guatemala đều dựa trên các mối quan hệ cá nhân. Các giám đốc điều hành doanh nghiệp Guatemala và các quan chức chính phủ rất coi trọng việc đầu mối liên lạc cá nhân với các nhà cung cấp. Các nhà cung cấp nước ngoài nên chuẩn bị thường xuyên đến Guatemala và có đại diện hoặc nhà phân phối tại địa phương.

Việc bán hàng cho các cơ quan chính phủ và tập đoàn đạt được hiệu quả tốt nhất thông qua các đại lý địa phương, nhà phân phối và các kiểu đại diện khác; trong một số trường hợp, đây là một yêu cầu. Nếu nhắm mục tiêu doanh số bán hàng của chính phủ nếu như công ty bạn không có đầu mối liên hệ ở Guatemala, là những người nhận biết rõ được các cơ hội và có thể hỗ trợ để có được các chi tiết kỹ thuật và đáp ứng đúng thời hạn nộp.

Sử dụng Đại lý hoặc Nhà phân phối

Một trong những quyết định quan trọng nhất mà một công ty nước ngoài đưa ra ở Guatemala sẽ là việc lựa chọn một đại diện bán hàng và/hoặc nhà phân phối đủ năng lực và trình độ. Một nhà phân phối có các cửa hàng bán hàng có vị trí tốt ở các địa điểm thương mại quan trọng sẽ nâng cao đáng kể cơ hội chiếm được thị phần lớn của thị trường người tiêu dùng cuối cùng.

Các công ty có tài sản trí tuệ có giá trị nên thực hiện các bước pháp lý cần thiết để đảm bảo rằng nó được bảo vệ. Các công ty không bao giờ ủy thác công việc đăng ký sở hữu

trí tuệ, chẳng hạn như nhãn hiệu và tên thương mại, cho đại lý, nhà phân phối hoặc đối tác kinh doanh địa phương. Công ty của bạn nên thực hiện trực tiếp điều này cùng với sự hỗ trợ của luật sư Guatemala. Quan tâm thật kỹ đến các vấn đề Quyền sở hữu trí tuệ (IPR) ban đầu sẽ ngăn ngừa các vấn đề sau này.

Việc lựa chọn đại lý hoặc nhà phân phối thích hợp đòi hỏi phải có thời gian và công sức. Khả năng tiếng Anh, mặc dù quan trọng, nhưng không nên quá coi trọng như một yếu tố quyết định khi lựa chọn đại lý hoặc nhà phân phối. Danh tiếng, kiến thức về sản phẩm và ngành, hồ sơ theo dõi và cam kết nên được cân nhắc kỹ lưỡng.

Hầu hết các đại lý và nhà phân phối tiềm năng đều yêu cầu độc quyền, không chỉ cho Guatemala, mà còn trong một số trường hợp, cho một phần hoặc toàn bộ Trung Mỹ. Các nhà xuất khẩu nên xem xét kỹ lưỡng yêu cầu này. Xu hướng giữa các công ty của bạn và các công ty nước ngoài khác tìm kiếm đại diện ở Guatemala là hướng tới các giai đoạn có thể thay đổi mới đại diện không độc quyền và được xác định rõ ràng. Guatemala có thể là một nơi tuyệt vời để thâm nhập thị trường Trung Mỹ rộng lớn hơn, nhưng không phải tất cả các đại lý và nhà phân phối tiềm năng đều có thể làm được điều này đúng cách.

Khi quyết định làm việc với ai, các công ty nước ngoài nên dành thời gian để tìm hiểu những người mà họ đang xem xét, cả trong môi trường kinh doanh và xã hội.

Trong khi hoàn tất thỏa thuận đại lý hoặc phân phối, các nhà xuất khẩu nước ngoài nên đảm bảo rằng đại lý hoặc nhà phân phối hiểu rõ các điều khoản của mối quan hệ. Văn bản thỏa thuận rất quan trọng, tuy nhiên cả hai bên phải hiểu rõ các điều khoản để tránh những rắc rối về sau. Tính độc quyền phải được hiểu rõ trừ khi thỏa thuận có quy định cụ thể khác.

Các thỏa thuận của đại lý hoặc phân phối chính thức phải được một luật sư Guatemala do nhà xuất khẩu nước ngoài thuê và phải xem xét lại và đọc kỹ các thỏa thuận đó. Luật sư phải độc lập với bên Guatemala mà thỏa thuận đang được thiết lập. Hệ thống luật pháp của Guatemala có thể chậm chạp và luật pháp trong một số điều kiện nhất định, thường cung cấp cho các đại lý và nhà phân phối địa phương rất nhiều sự bảo vệ trong thỏa thuận kinh doanh.

Thành lập văn phòng

Một thực thể nước ngoài, đã đăng ký hợp pháp tại quốc gia xuất xứ của mình và có ý định kinh doanh tại Guatemala phải:

Đăng ký với Cơ quan đăng ký Mercantile (Registro Mercantil) Registro Mercantil de Guatemala:

Địa chỉ: 7a. Avenida 7-51, Zona 4 01004 Guatemala

Tel: (502) 2317-3434

Email: info@registromercantil.gob.gt

Các tài liệu để nộp cho Cơ quan đăng ký thương mại cùng với yêu cầu đăng ký:

- Chứng minh rằng thực thể được thành lập hợp pháp theo luật pháp của quốc gia (tiểu bang) nơi nó được tổ chức hoặc đăng ký. Bản sao có chứng thực chứng thư thành lập (điều lệ), các điều lệ và các sửa đổi kèm theo.
- Chứng minh rằng Ban Giám đốc đã quyết định hợp lệ để hoạt động ở Guatemala và đã ủy quyền thủ tục pháp lý để được phép làm như vậy.
- Giấy ủy quyền trong đó người có tên được trao nhiều quyền hạn để hành động và đại diện cho thực thể trong mọi vấn đề pháp lý.
- Một tài liệu trong đó một số tiền được chỉ định làm vốn, có liên quan đến các hoạt động của thực thể ở Guatemala và trong đó tuyên bố rõ ràng rằng thực thể sẽ chịu trách nhiệm về các nghĩa vụ của mình ở Guatemala bằng tất cả tài sản của mình, cả ở Guatemala và nước ngoài.
- Một tờ khai công bố rằng thực thể công nhận quyền tài phán của tòa án và luật pháp của Guatemala, đối với các hành động và hoạt động của nó trong nước, và rằng cả thực thể cũng như đại diện và nhân viên của nó sẽ không tìm kiếm các quyền đặc biệt với tư cách là người nước ngoài.
- Một tờ khai công bố rằng thực thể, trước khi kết thúc hoạt động ở Guatemala, sẽ đáp ứng tất cả các yêu cầu pháp lý liên quan.

Các bản sao có chứng thực báo cáo tài chính mới nhất (bảng cân đối kế toán và tài khoản thu nhập). Các tài liệu này phải được chứng nhận bởi một quan chức có thẩm quyền tại quốc gia (tiểu bang) xuất xứ và phải được chứng thực bởi một Quan chức Lãnh sự Guatemala thích hợp. Để biết tài liệu cụ thể về cách đăng ký công ty nước

ngoài tại Guatemala, vui lòng tham khảo trang web của Cơ quan đăng ký Mercantile Registry's website (Registro Mercantil General de Guatemala).

Đăng ký với Cơ quan quản lý thuế Guatemala (Superintendencia de Administración Tributaria SAT) tại: <https://portal.sat.gob.gt/portal/>

Điện thoại: (502) 2329-7070

Tài liệu để đăng ký SAT, theo yêu cầu của Luật thuế thu nhập, giống với tài liệu cần thiết để đăng ký với Cơ quan đăng ký thương mại. Nên chuẩn bị các tài liệu thành hai bản sao và gửi một bộ cho SAT, cùng với một bản sao giấy phép hoạt động tại Guatemala do Cơ quan đăng ký thương mại cấp. Đăng ký theo Thuế giá trị gia tăng (Nghị định 27-92), việc đăng ký này có thể được thực hiện tại SAT.

Để biết thêm thông tin về các yêu cầu, các bước thực hiện và chi phí thủ tục hành chính có tại trang web do Chương trình Cạnh tranh Quốc gia (PRONACOM) xây dựng: <https://asisehace.gt/>.

Nhượng quyền thương mại

Đất nước này đã trải qua sự ra đời của nhiều thương hiệu nhượng quyền nổi tiếng và đã bắt đầu tạo ra và phát triển các thương hiệu nhượng quyền có vốn địa phương hiện đã có mặt ở Hoa Kỳ, châu Âu, Nam Mỹ và châu Á. Xu hướng này đã làm tăng niềm tin của các nhà đầu tư hoặc nhà nhượng quyền tiềm năng quan tâm đến Guatemala. Người ta ước tính rằng 52% các công ty thực hiện hoạt động của họ thông qua nhượng quyền thương mại vẫn ở thị trường Guatemala trong hơn 10 năm.

Theo các nguồn tin địa phương, ở Guatemala, ước tính có 31,6% nhượng quyền thương mại thuộc về các nhà hàng thức ăn nhanh, 31,6% thuộc về “các dịch vụ khác”, chẳng hạn như phòng tập thể dục, thẩm mỹ viện, phòng khám và chăm sóc sức khỏe và 10,5% thuộc về dịch vụ bất động sản.

Trong lĩnh vực bán lẻ, người tiêu dùng ngày càng ưa chuộng chất lượng hơn số lượng. Người tiêu dùng đang tìm kiếm trải nghiệm mua sắm tốt, hiệu quả và cung cấp dịch vụ khách hàng phù hợp. Ngoài ra, thời gian là điều cần thiết và nhịp sống hiện tại không cho phép người tiêu dùng dành quá nhiều thời gian tại cửa hàng, siêu thị hay trang web, vì vậy cần có sự tổ chức, hiệu quả và dễ dàng tại thời điểm mua hàng.

Theo “Federación Iberoamericana de Franquicias” (FIAF), Guatemala là thị trường nhượng quyền thương mại lớn nhất ở Trung Mỹ, với hơn 300 thương hiệu nhượng quyền và 3.500 cửa hàng, cung cấp hơn 25.000 việc làm trực tiếp (trung bình 420 nguồn việc làm chính thức cho mỗi nhượng quyền thương mại). Guatemala cũng là thị trường nhượng quyền thương mại lớn thứ năm ở Mỹ Latinh - 75% nhượng quyền thương mại hoạt động ở Guatemala có nguồn gốc nước ngoài và 25% có nguồn gốc địa phương. FIAF ước tính rằng 45% nhượng quyền thương mại nước ngoài đến từ Hoa Kỳ và phần còn lại đến từ Mexico, Tây Ban Nha, Brazil, Colombia và các quốc gia khác.

Các công ty nhượng quyền địa phương hoạt động chủ yếu trong lĩnh vực nhà hàng thức ăn nhanh, tiệm bánh, cửa hàng kem, dịch vụ và phụ tùng ô tô, trạm xăng, bảng hiệu quảng cáo, khách sạn, phòng khám thẩm mỹ, quà tặng và cửa hàng đồ chơi.

Các nhà bán lẻ nhượng quyền thương mại tập trung nhiều nhất ở Thành phố Guatemala vì đây là thành phố đông dân nhất cả nước với khoảng 4 triệu người. Các thành phố khác như Quetzaltenango, Antigua, Huehuetenango, Cobán và Escuintla cũng cho thấy sự phát triển trong hoạt động nhượng quyền thương mại.

CAFTA-DR cung cấp khả năng tiếp cận thị trường đầy đủ đối với nhượng quyền thương mại. Các điều khoản về nhãn hiệu bảo vệ tên của bên nhượng quyền và tự do hóa thuế quan cho phép xuất khẩu các thiết bị chính cần thiết để cung cấp cho bên nhận nhượng quyền với chi phí thấp hơn. Ở Guatemala không có luật nhượng quyền thương mại như ở các nước khác. Mô hình nhượng quyền thương mại là một hợp đồng thương mại có tên trong bộ luật thương mại ở Guatemala, nhưng không được quy định cụ thể. Nghị định số 57-2.000 của Quốc hội có hiệu lực, bao gồm Luật Sở hữu công nghiệp như một công cụ pháp lý điều chỉnh một phần hợp đồng nhượng quyền thương mại. Tài liệu này chỉ xem xét các quy định về nhãn hiệu bao gồm đăng ký, quyền, hạn chế, giấy phép sử dụng,... nhưng không bao gồm các yếu tố thiết yếu của hợp đồng, chẳng hạn như lãnh thổ mà hợp đồng sẽ được phát triển, tính bảo mật, thời hạn của hợp đồng... Vì những lý do này, bạn nên nhờ tư vấn chuyên môn và pháp lý để bắt đầu, tiếp tục hoặc chấm dứt hoạt động kinh doanh theo chế độ nhượng quyền thương mại.

Luật Cạnh tranh (Sáng kiến số 5074) đang chờ Quốc hội thông qua và dự kiến sẽ có những điều chỉnh để không gây thiệt hại cho thị trường nhượng quyền thương mại ở

Guatemala. Một trong những lo ngại của luật được đề xuất là nếu các bên nhượng quyền không thể thiết lập các phạm vi/lĩnh vực riêng biệt, điều đó sẽ không khuyến khích sự phát triển và gia nhập của các bên nhượng quyền mới. Luật đề xuất này dự kiến sẽ được thông qua vào cuối năm 2022.

Xu hướng hiện nay không chỉ ở Guatemala mà còn trong khu vực là một tập đoàn hoặc công ty địa phương sở hữu một hoặc nhiều thương hiệu và có thể có những thương hiệu khác khi chúng phát triển. Đây là trường hợp của nhiều công ty nhượng quyền thương mại của Hoa Kỳ ở Guatemala, thuộc sở hữu của một nhóm người Guatemala hoặc thậm chí thuộc sở hữu của các nhóm người Salvador hoặc Honduras có trụ sở tại quốc gia của họ.

Marketing trực tiếp

Khoảng một nửa số hàng nhập khẩu từ Hoa Kỳ là kết quả của việc bán hàng trực tiếp. Nhiều trong số này là kết quả của việc các doanh nhân Guatemala liên hệ với các nhà cung cấp tiềm năng ở các trung tâm cung ứng truyền thống của Hoa Kỳ. Doanh số bán hàng khác là kết quả của tiếp thị qua Internet, hiện đang rất phổ biến trong các doanh nghiệp vừa và lớn. Tiếp thị trực tiếp thường hiệu quả hơn trong trường hợp sản phẩm nổi tiếng và dễ nhận biết của nhóm người mua địa phương tương đối nhỏ. Các nhà xuất khẩu nên duy trì các liên hệ bán hàng chặt chẽ ở Guatemala để mời gọi các khách hàng hiện tại và tiềm năng.

Tiếp thị trực tiếp ở Guatemala dựa trên sự tham gia tích cực của người tiêu dùng, vì vậy nếu người tiêu dùng tham gia thì chắc chắn sẽ thành công. Bất kỳ công ty nào quan tâm đến tiếp thị trực tiếp ở Guatemala, sẽ tìm thấy nhiều lựa chọn trong số các đại lý chuyên nghiệp được thành lập ở nước này.

Tiếp thị kỹ thuật số đã phát triển chậm ở Guatemala, tuy nhiên, do đại dịch Covid-19, nó đã được đẩy nhanh bởi các thói quen mới của thị trường toàn cầu. Bộ Kinh tế (MINECO) liên minh với Tổ chức các Quốc gia châu Mỹ (OAS) đã đưa ra kế hoạch số hóa nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho thương mại điện tử cho 15.000 doanh nghiệp vừa và nhỏ. Tỷ lệ sử dụng Internet ở Guatemala là 65%, có nghĩa là 11,5 triệu cư dân có thể truy cập Internet và bán lẻ trực tuyến. Người dân Guatemala hiện đã quen với việc mua hàng trực tuyến không chỉ ở Guatemala, mà còn mua từ Hoa Kỳ, do khoảng cách gần nên tương đối dễ dàng. Nhiều đơn đặt hàng được đặt qua Internet và hầu hết tất cả

các mặt hàng (ngoại trừ máy móc hạng nặng) đều được xử lý thông qua các đơn đặt hàng điện tử. Doanh nhân Guatemala truy cập các trang web và tìm kiếm hàng hóa chuyên biệt.

Truy cập internet hàng ngày ở Guatemala đã phát triển trong thập kỷ qua. Điện thoại di động ngày càng phổ biến, internet đã trở thành một phương tiện đưa tin quan trọng hơn đài phát thanh và báo chí, đặc biệt là đối với giới trẻ và ở các thành phố chính của đất nước, chẳng hạn như Thành phố Guatemala, Antigua Guatemala và Quetzaltenango.

Các trang web được sử dụng nhiều nhất ở Guatemala là: Facebook, YouTube, Twitter, LinkedIn, Instagram, Amazon và Google. Facebook chiếm từ 25% đến 40% tổng lượng sử dụng internet.

Có hai công ty ở Guatemala cung cấp dịch vụ điện thoại di động CLARO và TIGO; tính đến đầu năm 2022, cả hai công ty đã báo cáo tổng cộng 22,1 triệu lines.

Liên doanh/Giấy phép

Các công ty thương mại ở Guatemala chịu sự chi phối của Bộ luật Thương mại (Nghị định của Quốc hội số 2-70) ngày 28 tháng 01 năm 1970.

Điều 10 của Bộ luật này quy định cụ thể về loại hình tổ chức tập đoàn được thừa nhận dưới danh mục “Công ty Thương mại”, do đó, Thương nhân duy nhất được coi chung là theo Luật Guatemala (Điều 3 của Bộ luật Thương mại):

Các hình thức tập đoàn (Sociedad Anónima) được sử dụng phổ biến nhất ở Guatemala:

- Công ty Hợp danh
- Doanh nghiệp Hợp danh Trách nhiệm hữu hạn
- Công ty trách nhiệm hữu hạn
- Công ty hợp danh đại chúng

Điều 12 quy định rằng các ngân hàng, công ty bảo hiểm, công ty tái bảo hiểm, công ty trái phiếu, công ty tái trái phiếu, công ty tài chính, tổng kho, thị trường chứng khoán, hiệp hội tương hỗ và các tổ chức tương tự khác sẽ bị kiểm soát về hình thức tổ chức công ty và hoạt động theo các quy định của Bộ luật Thương mại, cụ thể là trong phạm vi không bị chi phối bởi các Luật và Quy định đặc biệt.

Liên doanh (khác với Thỏa thuận tham gia) không bị điều chỉnh bởi Luật Guatemala.

Đây là các hình thức hợp đồng linh hoạt dựa trên các Quyền Tự do Ký kết Hợp đồng được Luật Guatemala công nhận (Điều 681 của Bộ luật Thương mại).

Liên doanh là các mô hình Kinh doanh liên kết, không cấu thành Quan hệ đối tác hoặc Thỏa thuận tham gia hoặc bất kỳ Người bán nào khác được tổ chức chung, nhưng được tùy chỉnh cho các nhiệm vụ hợp tác kinh doanh cụ thể được thực hiện bởi các bên.

Liên doanh không được coi là trường hợp đặc biệt của Người nộp thuế, do đó, mỗi bên trong hợp đồng chịu trách nhiệm tuân thủ các Nghĩa vụ thuế chính thức và quan trọng cần thiết của mình.

Chuyển phát nhanh

Tất cả các công ty vận chuyển lớn (UPS, Fedex và DHL) cũng như các công ty địa phương đều cung cấp dịch vụ chuyển phát nhanh giữa Guatemala và Hoa Kỳ với dịch vụ giao hàng tận nơi trong 2-3 ngày làm việc. Dịch vụ này khả thi đối với tài liệu, hàng mẫu hoặc đồ dùng cá nhân.

Thẩm định

Thực hiện thẩm định ở Guatemala có thể là một thách thức và tốn thời gian. Có rất ít nguồn thông tin có thể kiểm chứng độc lập về các công ty và cá nhân. Các công ty Guatemala không được niêm yết công khai và họ hiếm khi công bố thông tin liên quan đến nhân viên, doanh số bán hàng hoặc tài chính. Hầu hết các công ty là công ty tư nhân và công ty hợp danh, và hoạt động kinh doanh thường được tiến hành dựa trên danh tiếng và mối quan hệ cá nhân.

Các công ty nên yêu cầu các tài liệu tham khảo ngân hàng và tài liệu tham khảo về kinh doanh thương mại của các đại lý và khách hàng tiềm năng. Các công ty cũng nên tham khảo các ngân hàng của mình để biết thông tin về các ngân hàng Guatemala.

(Nguồn: <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/guatemala-distribution-sales-channels>)

CHƯƠNG 6: QUAN HỆ THƯƠNG MẠI VÀ ĐẦU TƯ GIỮA VIỆT NAM - GUATEMALA

Quan hệ thương mại với Việt Nam

Việt Nam thiết lập quan hệ ngoại giao với Guatemala: ngày 07/01/1993

Quan hệ thương mại hai nước Việt Nam-Guatemala gần đây tuy phát triển nhưng kim ngạch hai chiều vẫn ở mức thấp, chỉ đạt khoảng 483,958 triệu USD trong năm 2022. Các mặt hàng xuất khẩu của Việt Nam sang Guatemala là Máy móc, thiết bị điện và các bộ phận của chúng; máy ghi và tái tạo âm thanh, truyền hình. . .; Máy móc và thiết bị cơ khí, nồi hơi; Lưu huỳnh; đất và đá; vật liệu trát vữa, vôi và xi măng; Cotton; Giày dép; Chất dẻo, nhựa và cao su;...

Ngược lại, Việt Nam nhập khẩu từ Guatemala các mặt hàng gỗ và sản phẩm từ gỗ; bột giấy từ gỗ hoặc từ vật liệu sợi xenlulo khác; Sợi nhân tạo và các loại tương tự từ vật liệu dệt nhân tạo;..

Hiện hợp tác kinh tế thương mại và đầu tư hai nước còn rất khiêm tốn, hoàn toàn không tương xứng với tiềm năng và mong muốn của cả hai bên.

Kim ngạch ngoại thương Việt Nam - Guatemala giai đoạn 2018-2022

ĐVT: Ngàn USD

	2018	2019	2020	2021	2022
Việt Nam xuất khẩu sang Guatemala	73.873	122.055	204.207	343.451	478.812
Việt Nam nhập khẩu từ Guatemala	2.822	5.043	6.297	2.247	5.146
Kim ngạch xuất nhập khẩu	76.695	127.098	210.504	345.698	483.958

Nguồn: Tính toán của Trung tâm Thương mại Quốc tế (ITC) dựa theo thống kê Comtrade.

Những nhóm hàng xuất khẩu hàng đầu của Việt Nam sang Guatemala

Xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam sang Guatemala đã tăng trưởng 61%/năm trong giai đoạn 2018-2022. Riêng trong năm 2022, Việt Nam đã xuất khẩu lượng hàng hóa trị giá khoảng 478,812 triệu USD sang Guatemala, đứng thứ 12 trong số hơn 200 quốc gia

xuất khẩu vào Guatemala, tăng 39% so với năm 2021, chiếm 1,5% trong tổng nhập khẩu của Guatemala.

Các sản phẩm xuất khẩu chính của Việt Nam vào thị trường Guatemala

Đơn vị tính: Ngàn USD

Mã sản phẩm	Tên sản phẩm	Giá trị năm 2022	Tăng trưởng hàng năm 2018-2022, %	Thị phần trong tổng nhập khẩu của Guatemala 2022, %
	Tổng cộng	478.812	61	1,5
85	Thiết bị điện- điện tử	211.899	80	9
25	Muối; lưu huỳnh; đất và đá; vật liệu trát vữa, vôi và xi măng	69.833	70	46
52	Cotton	35.898	63	6
84	Máy móc, thiết bị cơ khí, lò phản ứng hạt nhân, nồi hơi; các bộ phận của chúng	32.956	58	1
64	Giày dép, ghệt và các loại tương tự	25.151	461	11
72	Sắt và thép	14.115	26	1
39	Nhựa và các sản phẩm bằng chất dẻo	12.029	29	1
60	Vải dệt kim hoặc móc	10.286	16	4
61	Các mặt hàng may mặc và phụ kiện may mặc, dệt kim hoặc móc	7.521	248	4
62	Các mặt hàng may mặc và phụ kiện quần áo, không dệt kim hoặc móc	5.639	270	3

Nguồn: Trademap.org.

Các mặt hàng xuất khẩu chính

- **Thiết bị điện - điện tử (HS.85)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2018	2019	2020	2021	2022
Nhập khẩu từ thế giới	1.574.640	1.647.129	1.562.207	2.067.328	2.337.486

Nhập khẩu từ Việt Nam	18.297	46.971	81.698	124.009	211.891
------------------------------	--------	--------	--------	---------	---------

Nguồn: Trademap.org

Việt Nam là nguồn cung ứng thứ 4 tại thị trường Guatemala về nhóm hàng thiết bị điện -điện tử (HS.85) với tổng lượng xuất khẩu sang thị trường Guatemala đạt khoảng 211,891 triệu USD trong năm 2022 chiếm 9,1% trong tổng nhập khẩu của Guatemala về nhóm hàng này. Trong năm 2022, nhà cung cấp lớn nhất cho Guatemala về nhóm hàng này là Trung Quốc với 1,128 tỷ USD (chiếm 48,2% trong tổng nhập khẩu của Guatemala về nhóm hàng này).

Mặc dù, Việt Nam có tốc độ tăng trưởng khá cao trong suốt thời kỳ 2018-2022, với 80%/năm so với các đối thủ cạnh tranh Trung Quốc (41%), Mexico (12%), Hoa Kỳ (-16%), Costa Rica (4%), Brazil (28%), Malaysia (53%), Đài Loan (23%) và Hong Kong (-23%). Tăng trưởng xuất khẩu của Việt Nam về nhóm hàng này trong năm 2022 tăng khá cao (71%) so với năm 2021. Trong khi đó, mức tăng trưởng năm 2022 của Trung Quốc tăng rất cao 155%, Mexico (-5%), Hoa Kỳ (-54%), Costa Rica (-25%), Brazil (26%), Malaysia (478%), Đài Loan (154%) và Hong Kong (-82%) so với năm 2021.

Các sản phẩm chính trong nhóm hàng này là bộ điện thoại di động và điện thoại dùng cho mạng không dây khác (HS.8517); Micrô và giá đỡ micrô (không bao gồm micrô không dây có bộ phát tích hợp) (HS 8518); Bảng, bảng, bàn điều khiển, bàn, tủ và các đế khác, được trang bị từ hai thiết bị trở lên (HS 8537); Máy móc và thiết bị, có chức năng riêng lẻ (HS 8543);...

- **Muối; lưu huỳnh; đất và đá; vật liệu trát vữa, vôi và xi măng (HS.25)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2018	2019	2020	2021	2022
Nhập khẩu từ thế giới	71.322	93.174	101.052	144.921	153.242
Nhập khẩu từ Việt Nam	9.894	18.062	39.357	74.272	69.833

Nguồn: Trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng hàng đầu về nhóm hàng giày dép sang Guatemala trong năm 2022 với trị giá xuất khẩu đạt gần 69,833 triệu USD, giảm 6% so với năm 2021, chiếm 45,6% trong tổng nhập khẩu giày dép của Guatemala. Đứng thứ 2 là Mexico chiếm 13,8% với trị giá xuất khẩu 21,077 triệu USD, giảm 7% so với năm 2021. Đứng thứ 3 là Honduras chiếm 7,9% với trị giá xuất khẩu 12,133 triệu USD, tăng 131% so với năm 2021. Đứng thứ 4 là Hoa Kỳ chiếm 6,9% với trị giá xuất khẩu 10,63 triệu USD, tăng 20% so với năm 2021.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng này tại thị trường Guatemala trong suốt thời kỳ 2018-2022 tăng khá cao 70%/năm, trong khi đó Mexico có tốc độ tăng trưởng 5%/năm, Honduras có tốc độ tăng trưởng khá 58%/năm, Hoa Kỳ có tốc độ tăng trưởng 13%/năm.

Trong năm 2022, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Guatemala trong nhóm hàng này là Xi măng, bao gồm. clinker xi măng, đã hoặc chưa nhuộm màu (HS.2523) đạt 69,832 triệu USD.

• **Cotton (HS.52)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2018	2019	2020	2021	2022
Nhập khẩu từ thế giới	321.694	292.062	258.882	496.252	593.642
Nhập khẩu từ Việt Nam	6.046	13.165	34.115	48.337	35.898

Nguồn: Trademap.org.

Việt Nam hiện là nước cung ứng lớn thứ 5 về nhóm hàng hàng này tại Guatemala. Trong năm 2022, xuất khẩu cotton (HS.52) của Việt Nam sang Guatemala đạt 35,898 triệu USD, giảm 26% so với năm 2021, chiếm 6,1% trong tổng nhập khẩu của Guatemala về nhóm hàng này.

Với thị phần 40,1% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Guatemala, Hoa Kỳ là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 238,34 triệu USD trong năm 2022, đứng thứ 2 là Ấn Độ chiếm 12,6% với trị giá xuất khẩu 74,996 triệu USD, Costa Rica đứng thứ 3 chiếm 8,3% với trị giá xuất khẩu 49,159 triệu USD, đứng thứ 4 là El Salvador chiếm 6,4% với trị giá xuất khẩu đạt gần 38,075 triệu USD; đứng thứ 5 là Việt Nam.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm này tại thị trường Guatemala trong suốt thời kỳ 2018-2022 tăng 63%/năm, trong khi đó con số này của Hoa Kỳ tăng 17%/năm, Ấn Độ tăng 28%/năm, Costa Rica tăng 11%/năm; El Salvador tăng 10%/năm. Trong giai đoạn này, nước có tốc độ tăng trưởng bình quân hàng năm cao nhất trong khối Asean là Việt Nam tăng 36%/năm, tiếp theo là Indonesia tăng 24%.

Trong năm 2022, các sản phẩm chính của Việt Nam xuất khẩu sang Guatemala trong nhóm này là Sợi bông chứa chủ yếu, nhưng < 85% trọng lượng là bông (không bao gồm chỉ khâu...) (HS.5206) với trị giá 28,841 triệu USD; Sợi bông trừ chỉ khâu, có tỷ trọng bông \geq 85% (HS.5205) với trị giá 1,12 triệu USD.

• **Máy móc, thiết bị cơ khí, nồi hơi; các bộ phận của chúng (HS.84)**

Đơn vị: *Ngàn USD*

	2018	2019	2020	2021	2022
Nhập khẩu từ thế giới	1.381.631	1.493.950	1.405.184	1.985.849	2.277.573
Nhập khẩu từ Việt Nam	5.442	4.848	6.342	12.434	32.956

Nguồn: Trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng đứng thứ 13 về mặt hàng này (HS.84) sang thị trường Guatemala trong suốt thời gian từ năm 2018 - 2022, năm 2022 với trị giá xuất khẩu đạt gần 32,956 triệu USD, tăng 165% so với năm 2021, chiếm 1,4% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng HS.84 của Guatemala.

Với thị phần 33% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Guatemala, Trung Quốc là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 751,497 triệu USD trong năm 2022, đứng thứ 2 là Hoa Kỳ chiếm 17,5% với trị giá xuất khẩu 397,661 triệu USD, Mexico đứng thứ 3 chiếm 8,1% với trị giá xuất khẩu 184,664 triệu USD, Ý đứng thứ 4 chiếm 5,4% với trị giá xuất khẩu 124,106 triệu USD, thứ 5 là Brazil chiếm 5,2% với trị giá 117,483 triệu USD, đứng thứ 6 là Đức chiếm 4,5% với trị giá 102,131 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng HS.84 tại thị trường Guatemala trong suốt thời kỳ 2018 - 2022 tăng 58%/năm, trong khi đó con số này của Trung Quốc tăng 44%/năm, Hoa Kỳ giảm 3%/năm, Mexico tăng 15%/năm, Ý tăng 14%/năm, Brazil tăng 22%/năm, Đức tăng 5%/năm. Trong khối Asean, quốc gia

có tốc độ tăng trưởng cao nhất trong giai đoạn 2018-2022 là Philippines với tốc độ tăng trưởng 254%/năm.

Trong năm 2022, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Guatemala trong nhóm hàng này là Máy in được sử dụng để in bằng các tấm, xi lanh và các bộ phận in khác (HS.8443) với trị giá 14,708 triệu USD; kế tiếp là Máy tính bỏ túi và ghi dữ liệu kích thước $\leq 170 \text{ mm} \times 100 \text{ mm} \times 45 \text{ mm}$ (HS.8470) với trị giá 5,812 triệu USD; Máy xử lý dữ liệu tự động và các bộ phận của chúng; đầu đọc từ tính hoặc quang học, máy móc (HS.8471) với trị giá 5,453 triệu USD.

• **Giày dép, ghệt và các loại tương tự (HS.64)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2018	2019	2020	2021	2022
Nhập khẩu từ thế giới	173.331	164.365	121.337	182.383	225.221
Nhập khẩu từ Việt Nam	9	2	1	8	25.151

Nguồn: Trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng thứ 2 về nhóm hàng giày dép, ghệt và các loại tương tự (HS.64) sang thị trường Guatemala trong suốt thời gian từ năm 2018 - 2022, năm 2022 với trị giá xuất khẩu đạt gần 25,151 triệu USD, tăng rất cao 302.014% so với năm 2021, chiếm 11,2% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng HS.64 của Guatemala.

Với thị phần 52,8% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Guatemala, Trung Quốc là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 118,901 triệu USD trong năm 2022, đứng thứ 3 là Hoa Kỳ chiếm 7,7% với trị giá xuất khẩu 17,418 triệu USD, Mexico đứng thứ 4 chiếm 7,6% với trị giá xuất khẩu 17,19 triệu USD, đứng thứ 5 là Indonesia chiếm 5,2% với trị giá xuất khẩu 11,792 triệu USD, đứng thứ 6 là Brazil chiếm 4,5% với trị giá xuất khẩu 10,09 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng HS.84 tại thị trường Guatemala trong suốt thời kỳ 2018 - 2022 tăng rất cao 461%/năm, trong khi đó con số này của Trung Quốc tăng 16%/năm, Hoa kỳ tăng 4%/năm, Mexico tăng 5%/năm.

Trong năm 2022 các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Guatemala trong nhóm hàng này là Giày dép có đế ngoài bằng cao su, plastic, da thuộc hoặc da tổng

hợp (HS.6404) với trị giá 16,338 triệu USD; Giày dép có đế ngoài và mũ giày bằng cao su hoặc chất dẻo (HS.6402) với trị giá 4,831 triệu USD; và HS.6403 với trị giá 3,354 triệu USD.

- **Sắt và thép (HS.72)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2018	2019	2020	2021	2022
Nhập khẩu từ thế giới	741.486	708.433	674.734	1.317.480	1.345.034
Nhập khẩu từ Việt Nam	2.655	90	45	33	14.115

Nguồn: Trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 13 về nhóm hàng sắt và thép (HS.72) sang thị trường Guatemala trong suốt thời gian từ năm 2018 - 2022, năm 2022 với trị giá xuất khẩu đạt gần 14,115 triệu USD, tăng 42.545% so với năm 2021, chiếm 1% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng HS.72 của Guatemala.

Với thị phần lên tới 33,7% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Guatemala, Trung Quốc là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 453,248 triệu USD trong năm 2022, đứng thứ 2 là Mexico chiếm 21,7% với trị giá xuất khẩu 292,045 triệu USD, Honduras đứng thứ 3 chiếm 7,1% với trị giá xuất khẩu 94,971 triệu USD, đứng thứ 4 là Venezuela chiếm 5,6% với trị giá xuất khẩu 75,036 triệu USD, đứng thứ 5 là Nhật Bản chiếm 5% với trị giá xuất khẩu 67,924 triệu USD.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng HS.72 tại thị trường Guatemala trong suốt thời kỳ 2018-2022 tăng 26%/năm, trong khi đó con số này của Trung Quốc tăng 24%/năm, Venezuela tăng 448%/năm.

Trong năm 2022, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Guatemala trong nhóm hàng này là Sắt và thép không hợp kim ở dạng thỏi đúc hoặc dạng thô khác (không bao gồm thỏi đúc phế liệu nấu chảy lại,...) (HS.7206) đạt 9,67 triệu USD; Bán thành phẩm sắt hoặc thép không hợp kim (HS.7207) đạt 4,202 triệu USD; Sắt hoặc thép không hợp kim ở dạng thanh và que, được cán nóng, ở dạng cuộn cuộn không đều (HS.7213) đạt 0,174 triệu USD.

- **Nhựa và các sản phẩm bằng chất dẻo (HS.39)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2018	2019	2020	2021	2022
Nhập khẩu từ thế giới	1.138.820	1.087.014	1.080.762	1.685.535	1.879.445
Nhập khẩu từ Việt Nam	6.835	7.087	6.454	28.101	12.029

Nguồn: Trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng đứng thứ 17 về mặt hàng nhựa và các sản phẩm bằng chất dẻo (HS.39) sang thị trường Guatemala trong suốt thời gian từ năm 2018-2022, năm 2022 với trị giá xuất khẩu đạt gần 12,029 triệu USD, giảm 57% so với năm 2021, chiếm 0,6% trong tổng nhập khẩu các mặt hàng HS.39 sang Guatemala.

Với thị phần 28,6% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Guatemala, Hoa Kỳ là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 537,133 triệu USD trong năm 2022, đứng thứ 2 là Trung Quốc chiếm 20,9% với trị giá xuất khẩu 392,874 triệu USD, Mexico đứng thứ 3 chiếm 13,9% với trị giá xuất khẩu 260,529 triệu USD, El Salvador đứng thứ 4 với trị giá xuất khẩu 167,751 triệu USD chiếm 8,9% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Guatemala.

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về các mặt hàng HS.39 tại thị trường Guatemala trong suốt thời kỳ 2018-2022 tăng 29%/năm, trong khi đó con số này của Hoa Kỳ tăng 14%/năm; Trung Quốc tăng 33%/năm; Mexico tăng 15%/năm, El Salvador tăng 7%/năm. Trong giai đoạn này, quốc gia có mức tăng trưởng bình quân hàng năm cao nhất trong khối Asean là Indonesia với mức tăng 34%/năm, tiếp theo là Malaysia tăng 30%/năm.

Trong năm 2022, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Guatemala trong nhóm hàng này là Polyme từ propylen hoặc từ các olefin khác, ở dạng nguyên sinh (HS.3902) với giá trị xuất khẩu đạt 5,961 triệu USD, kể đến là các sản phẩm bằng plastic và các sản phẩm bằng vật liệu khác thuộc nhóm 3901 đến 3914 (HS.3926) đạt 1,355 triệu USD; Tấm, lá, màng, lá và dải, bằng plastic không xếp, chưa được gia cố, chưa dát lớp (HS.3920), với trị giá xuất khẩu đạt 1,34 triệu USD.

- **Vải dệt kim hoặc móc (HS.60)**

DVT: Ngàn USD

Năm	2018	2019	2020	2021	2022
Nhập khẩu từ thế giới	185.521	209.904	187.742	248.543	276.683
Nhập khẩu từ Việt Nam	4.938	13.165	9.936	13.602	10.286

Nguồn: Trademap.org.

Việt Nam xếp thứ 6 trong số các nhà cung cấp mặt hàng vải dệt kim hoặc móc (HS.60) tại thị trường Guatemala. Trong năm 2022, giá trị xuất khẩu nhóm hàng này giảm 24% so với năm 2021, đạt khoảng 10,286 triệu USD và chiếm 3,7% trong tổng giá trị nhập khẩu nhóm hàng này của Guatemala. Tốc độ tăng trưởng xuất khẩu bình quân của nhóm này từ năm 2018 - 2022 tăng 16%/năm.

Năm 2022, mặt hàng xuất khẩu chính là các loại vải, dệt kim hoặc móc, có khổ rộng > 30 cm (không bao gồm vải dệt kim dọc) (HS.6006) với trị giá xuất khẩu đạt 8,62 triệu USD; kế đến là vải dệt kim hoặc móc, có khổ rộng > 30 cm, có chứa $\geq 5\%$ sợi đàn hồi tính theo trọng lượng (HS.6004) với trị giá xuất khẩu đạt 1.643 triệu USD; vải dệt kim sợi dọc, có khổ rộng > 30 cm (bao gồm loại dệt kim trên máy dệt kim ga-lông) (HS.6005) với trị giá đạt 0,23 triệu USD.

Năm 2022, các nguồn cung ứng chính cho Guatemala về nhóm hàng này là Trung Quốc đứng đầu với giá trị xuất khẩu mặt hàng này sang thị trường Guatemala đạt 86,756 triệu USD, chiếm 31,4% trong tổng nhập khẩu mặt hàng này của Guatemala; tiếp theo là El Salvador với 60,115 triệu USD, chiếm 21,7%; Hoa Kỳ với 60,079 triệu USD, chiếm 21,7%; Honduras với trị giá xuất khẩu 31,633 triệu USD chiếm 11,4% trong nhập khẩu mặt hàng này của Guatemala; Hàn Quốc với 14,903 triệu USD, chiếm 5,4%; Ecuador với 3,671 triệu USD chiếm 1,3%;...

• **Quần áo và hàng may mặc phụ trợ, dệt kim hoặc móc (HS.61)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2018	2019	2020	2021	2022
Nhập khẩu từ thế giới	117.858	117.580	83.867	147.820	170.741
Nhập khẩu từ Việt Nam	25	29	4	82	7.521

Nguồn: Trademap.org.

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 7 về nhóm hàng quần áo và hàng may mặc phụ trợ, dệt kim hoặc móc (HS.61) sang thị trường Guatemala trong suốt thời gian từ năm 2018 - 2022, năm 2022 với trị giá xuất khẩu đạt gần 7,521 triệu USD, tăng 9.026% so với năm 2021, chiếm 4,4% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng quần áo và hàng may mặc phụ trợ, dệt kim hoặc móc (HS.61) của Guatemala.

Với thị phần lên tới 31,9% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Guatemala, Trung Quốc là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 54,403 triệu USD trong năm 2022; đứng thứ 2 là Honduras chiếm 17% với trị giá xuất khẩu 29,042 triệu USD; Hoa Kỳ đứng thứ 3 chiếm 6,4% với trị giá xuất khẩu 10,939 triệu USD; đứng thứ 4 là El Salvador chiếm 6,4% với trị giá xuất khẩu 10,880 triệu USD; thứ 5 là Bangladesh chiếm 5,7% với trị giá xuất khẩu 9,799 triệu USD; thứ 6 là Ấn Độ chiếm 4,4% với trị giá 8,130 triệu USD;...

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng quần áo và hàng may mặc phụ trợ không dệt kim hoặc móc (HS.61) tại thị trường Guatemala trong suốt thời kỳ 2018-2022 tăng 248%/năm, trong khi đó con số này của Trung Quốc tăng 23%/năm; Honduras tăng 25%; Hoa Kỳ giảm 18%/năm; Bangladesh tăng 238%/năm và Ấn Độ tăng 69%. Cũng trong giai đoạn này, quốc gia có mức tăng trưởng bình quân hàng năm có mức tăng mạnh trong khối Asean là Malaysia tăng 554%/năm, tiếp theo là Indonesia tăng 263%/năm.

Trong năm 2022, các sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Guatemala trong nhóm hàng này là Phụ kiện quần áo may sẵn, dệt kim hoặc móc; phần dệt kim hoặc móc của quần áo (HS.6117) với giá trị xuất khẩu đạt khoảng 1,89 triệu USD; áo phông, áo may ô và các loại áo lót khác, dệt kim hoặc móc (HS.6109) đạt 1,403 triệu USD; áo bó, áo chui đầu, áo cài khuy, gi-lê và các mặt hàng tương tự, dệt kim hoặc móc (HS.6110) có trị giá xuất khẩu đạt 0,92 triệu USD; kể đến là Bộ quần áo, bộ đồng phục, áo khoác, áo cộc tay, váy, váy, váy xẻ tà, quần tây (HS.6104) với trị giá xuất khẩu đạt 0,822 triệu USD;...

• **Các mặt hàng may mặc và phụ kiện quần áo, không dệt kim hoặc móc (HS.62)**

Đơn vị: Ngàn USD

	2018	2019	2020	2021	2022

Nhập khẩu từ thế giới	138.266	139.525	117.095	154.070	170.719
Nhập khẩu từ Việt Nam	9	121	81	165	5.639

Nguồn: Trademap.org

Việt Nam là nước cung ứng lớn thứ 8 về các mặt hàng may mặc và phụ kiện quần áo, không dệt kim hoặc móc (HS.62) sang thị trường Guatemala trong suốt thời gian từ năm 2018 - 2022, năm 2022 với trị giá xuất khẩu đạt gần 5,639 triệu USD, tăng 3.325% so với năm 2021, chiếm 3,3% trong tổng nhập khẩu các mặt hàng may mặc và phụ kiện quần áo, không dệt kim hoặc móc (HS.62) của Guatemala.

Với thị phần lên tới 33,5% trong tổng nhập khẩu nhóm hàng này của Guatemala, Trung Quốc là nước cung ứng hàng đầu với giá trị 57,234 triệu USD trong năm 2022; đứng thứ 2 là Hoa Kỳ chiếm 18,2% với trị giá xuất khẩu 31,603 triệu USD; Colombia đứng thứ 3 chiếm 7,1% với trị giá xuất khẩu 12,101 triệu USD; đứng thứ 4 là Bangladesh chiếm 6% với trị giá xuất khẩu 10,181 triệu USD; thứ 5 là Mexico chiếm 5% với trị giá xuất khẩu 8,522 triệu USD,...

Mức tăng trưởng xuất khẩu bình quân của Việt Nam về nhóm hàng (HS.62) tại thị trường Guatemala trong suốt thời kỳ 2018-2022 tăng 270%/năm, trong khi đó con số này của Trung Quốc chỉ tăng 12%/năm; Hoa Kỳ tăng 0%; Colombia tăng 9%/năm; Bangladesh tăng 73% và Mexico tăng 4%/năm. Cũng trong giai đoạn này, các quốc gia ở Asean có mức tăng trưởng bình quân hàng năm có mức tăng mạnh là Malaysia tăng 200%/năm, tiếp theo là Indonesia tăng 189%/năm.

Trong năm 2022, sản phẩm chính xuất khẩu của Việt Nam sang Guatemala là Bộ quần áo, bộ đồng phục, áo khoác, áo cộc tay, váy, váy, váy xẻ tà, quần tây (HS.6204) với trị giá xuất khẩu đạt khoảng 1,813 triệu USD; tiếp theo là Bộ com-lê, bộ quần áo đồng bộ, áo jacket, áo khoác cộc tay, quần tây, quần yếm có dây đeo, quần ống chèn dành cho nam giới hoặc trẻ em trai (HS.6203) với trị giá xuất khẩu 1.31 triệu USD; áo sơ mi nam hoặc trẻ em trai (không bao gồm áo sơ mi dệt kim hoặc móc, áo ngủ, áo sơ mi và các loại áo vest khác) (HS.6205) với trị giá 0,733 triệu USD; Áo choàng, áo sơ mi và áo sơ mi kiểu nam hoặc trẻ em gái (trừ loại dệt kim hoặc móc và áo vest) (HS.6206) với trị giá 0,535 triệu USD;...

Những nhóm hàng nhập khẩu hàng đầu của Việt Nam từ Guatemala

Đơn vị tính: Ngàn USD

Mã sản phẩm	Tên sản phẩm	Giá trị năm 2022	Tăng trưởng hàng năm 2018-2022, %	Thị phần trong tổng xuất khẩu của Guatemala 2022,
	Tổng cộng	15.146	4	0
03	Cá và động vật giáp xác, động vật thân mềm và động vật không xương sống dưới nước khác	2.337		2
44	Gỗ và các sản phẩm bằng gỗ	857	88	1
47	Bột giấy từ gỗ hoặc từ vật liệu sợi xenlulo khác; giấy thu hồi (phế liệu và mảnh vụn)	591	-9	2
72	Sắt và thép	314	88	0
40	Cao su và các sản phẩm từ cao su	313	37	0
54	Sợi nhân tạo; dải và các loại tương tự từ vật liệu dệt nhân tạo	287	-	1
08	Quả và hạt ăn được; vỏ trái cây có múi hoặc dưa	176	-44	0
09	Cà phê, trà và gia vị	87	-34	0
12	Hạt và quả có dầu; ngũ cốc, hạt và trái cây khác hoặc được phẩm	57	-	0
52	Cotton	34	22	0

Nguồn: Trademap.org.

Đầu tư trực tiếp của Guatemala vào Việt Nam

Theo số liệu thống kê của Bộ kế hoạch và Đầu tư, tính đến ngày 20/3/2023 Guatemala hiện có 04 dự án với tổng vốn đăng ký là 3,22 triệu USD tại Việt Nam đứng thứ 87/143 quốc gia và vùng lãnh thổ có vốn đầu tư trực tiếp tại Việt Nam.

CHƯƠNG 7: NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý KHI KINH DOANH Ở GUATEMALA

Tôn Giáo: Khoảng 60% dân số là người Công Giáo. Hầu hết dân số còn lại theo đạo Tin Lành, còn lại tín ngưỡng của người Maya bản địa. Một số cộng đồng bản địa được tổ chức kết hợp với nghi thức Công giáo thời tiền Columbo.

Quy ước xã hội: Guatemala là nước đông dân nhất của các nước cộng hòa Trung Mỹ và là nước duy nhất chịu ảnh hưởng lớn từ văn hóa Ấn Độ, mặc dù Tây Ban Nha đã có một ảnh hưởng mạnh mẽ tới lối sống nơi đây. Tên đầy đủ nên được sử dụng khi đề cập đến những người quen biết, đặc biệt là trong kinh doanh. Trang phục khá kín đáo và thường phục khá phù hợp, ngoại trừ những dịp trong các phòng ăn sang trọng và các câu lạc bộ.

Nhiếp ảnh: Người dân địa phương thường nghi ngờ người nước ngoài chụp ảnh, đặc biệt là trẻ nhỏ. Trước khi chụp hình trẻ em, hoặc thậm chí trò chuyện với trẻ em, du khách nên được sự đồng ý của người lớn. Du khách có thể phải trả một số tiền nhỏ để chụp ảnh với cả trẻ em và người lớn nơi đây.

Ngôn ngữ ở Guatemala: Ngôn ngữ chính thức là tiếng Tây Ban Nha được 60% dân số sử dụng. Ngoài ra còn có 23 ngôn ngữ bản địa chính thức được công nhận.

Chào hỏi

Người đàn ông chào hỏi Người đàn ông - Đàn ông bắt tay nồng nhiệt khi chào nhau và giao tiếp trực tiếp bằng mắt. Bạn bè và những người quen thân sẽ chia sẻ một cái ôm kết hợp với vỗ vai hay vỗ nhẹ vào lưng.

Người phụ nữ chào hỏi Người phụ nữ - Trong lần gặp đầu tiên, phụ nữ bắt tay hoặc chạm nhẹ vào cẳng tay. Bạn bè và những người thân thiết thường hôn lên má lẫn nhau.

Đàn ông chào Phụ nữ- Trong lần gặp đầu tiên, thông thường bắt tay. Bạn bè, gia đình và những người thân quen có thể hôn nhẹ lên má.

Ở hầu hết các khu vực thành thị, người Guatemala cảm thấy thoải mái nhất khi đứng cách xa nhau khoảng một cánh tay, khoảng từ 2,5 feet đến 3 feet. Còn ở khu vực nông thôn thì đứng giao tiếp với khoảng cách từ 1 feet đến 2 feet là chấp nhận được.

Phụ nữ thường chạm vào phụ nữ khác qua lớp vải che phủ nhưng nam giới không chạm vào nam giới hoặc phụ nữ khác, chấp nhận bắt tay chào đón và rời đi.

Vấn đề giới tính

Guatemala có một nền văn hóa bậc nam nhi và phụ nữ được đối xử khác với nam giới. Hầu hết phụ nữ phải làm tất cả việc nhà và nấu nướng.

Phụ nữ ăn tối một mình có thể chấp nhận được, nhưng không nên đến các quán bar và câu lạc bộ địa phương và đi dạo một mình vào ban đêm mà không có người đi cùng.

Cử chỉ

Người Guatemala thường vẫy tay tạm biệt bằng cách giơ tay với lòng bàn tay hướng vào trong và vẫy các ngón tay về phía mình.

Điều cấm kỵ

Đặt ngón cái vào giữa ngón giữa và ngón trỏ khi nắm tay là một cử chỉ tục tĩu.

Không nên nói lớn ở nơi công cộng. Tiếng nói lớn ở nơi công cộng bị coi thường.

Luật & Quy định

Độ tuổi uống rượu hợp pháp là 18, nhưng chưa được thực thi.

Các hình phạt đối với hành vi sở hữu, tàng trữ, mua bán ma túy rất nghiêm trọng và sẽ bị xử phạt tù dài hạn trong các nhà tù địa phương.

Trang phục

Đối với nam giới: Vest lịch sự với áo sơ mi và cà vạt.

Đối với phụ nữ: Áo đầm và vest công sở.

Nếu về vùng nông thôn thì nên mặc trang phục giản dị và thoải mái, chẳng hạn như áo sơ mi và cà vạt đối với nam và áo sơ mi đối với nữ. Và đôi khi cũng có thể mặc quần jean xanh và áo sơ mi.

Chức danh & Danh thiếp

Các chức danh rất quan trọng và tốt nhất là nên xưng hô trực tiếp với mọi người bằng cách sử dụng chức danh nghề nghiệp của họ hoặc Mr., Mrs. hoặc Miss, theo sau là họ của người đó.

Mặc dù không bắt buộc, bạn nên dịch một mặt danh thiếp của mình sang tiếng Tây Ban Nha. Đưa danh thiếp của bạn với mặt bằng tiếng Tây Ban Nha hướng về phía người nhận.

Cuộc họp

Đến họp đúng giờ rất quan trọng vì người Guatemala có xu hướng khá đúng giờ trong các tình huống kinh doanh.

Thường có một cuộc nói chuyện trước khi công việc kinh doanh diễn ra và bạn luôn đợi chủ nhà bắt đầu cuộc thảo luận công việc.

Các chủ đề có thể tránh được bao gồm: phân biệt chủng tộc, các vấn đề của người Maya và người Guatemala, nghèo đói và chính trị.

Khi một người đàn ông chào một người đàn ông khác, theo thông lệ, họ nên bắt tay nhẹ nhàng thay vì bắt tay chặt.

Giờ làm việc: Từ Thứ Hai - Thứ Sáu, từ 08h00 - 18h00, Thứ Bảy từ 08h00 - 12h00.

Đàm phán

Người Guatemala coi trọng việc xây dựng mối quan hệ và sự hài hòa, vì vậy điều quan trọng là phải tránh bán hàng cứng rắn, chiến thuật gây áp lực và bất kỳ hình thức xung đột hoặc đối đầu nào.

Người Guatemala sử dụng và phản ứng tốt nhất với phong cách giao tiếp gián tiếp hơn là trực tiếp.

Các quyết định thường được đưa ra từ cấp trên xuống và có thể mất nhiều thời gian trước khi chúng được đưa ra.

Tặng quà

Quà tặng thường không được mang đến cuộc họp đầu tiên.

Nếu được mời đến một gia đình người Guatemala, bạn nên mang theo hoa (tránh hoa màu trắng vì chúng thường được mang đến đám tang), rượu nhẹ, rượu mạnh hoặc chocolates.

Tiếp đãi

Người Guatemala sẽ tổ chức một cuộc họp kinh doanh vào bữa trưa hoặc bữa tối như một cách tiếp đãi cho các cộng sự của họ trong khi giải quyết công việc kinh doanh của họ. Bữa trưa thường kéo dài khoảng một giờ, thường bắt đầu từ 13g00 đến 14g00. Các cuộc họp ăn tối thường là buổi họp mặt thân thiện hơn, và thường rất muộn vào buổi tối. Không có gì lạ khi buổi họp mặt ăn tối bắt đầu lúc 22g00 hoặc 23g00. Người Guatemala luôn sử dụng phép xã giao phù hợp trong cuộc họp kinh doanh hoặc cuộc gặp gỡ xã hội. Bạn phải luôn để tay trên bàn trong khi ăn, và chuyển thức ăn và đồ uống chỉ bằng tay phải.

Ngày nghỉ lễ và lễ kỷ niệm ở Guatemala năm 2023

Date		Name	Type
1 Jan	Sunday	New Year's Day	National Holiday
20 Mar	Monday	March Equinox	Season
6 Apr	Thursday	Maundy Thursday	National Holiday, Christian
7 Apr	Friday	Good Friday	National Holiday, Christian
8 Apr	Saturday	Easter Saturday	National Holiday, Christian
9 Apr	Sunday	Easter Sunday	Observance, Christian
10 Apr	Monday	Easter Monday	Observance, Christian
1 May	Monday	Labor Day	National Holiday
10 May	Wednesday	Mothers' Day (Working Mothers Only)	National Holiday
21 Jun	Wednesday	June Solstice	Season
30 Jun	Friday	Army Day	Observance
3 Jul	Monday	Army Day Holiday	National Holiday
15 Aug	Tuesday	Assumption of Mary (Guatemala City only)	Municipal Holiday

Date		Name	Type
15 Sep	Friday	Independence Day	National Holiday
23 Sep	Saturday	September Equinox	Season
12 Oct	Thursday	Dia de la raza	Bank Holiday
20 Oct	Friday	Revolution of 1944	National Holiday
1 Nov	Wednesday	All Saints' Day	National Holiday, Christian
21 Dec	Thursday	December Solstice	Season
24 Dec	Sunday	Christmas Eve	National Holiday
25 Dec	Monday	Christmas Day	National Holiday, Christian
31 Dec	Sunday	New Year's Eve	Half Day Holiday

Ngày nghỉ lễ và lễ kỷ niệm ở Guatemala năm 2024

Date		Name	Type
1 Jan	Monday	New Year's Day	National Holiday
19 Mar	Tuesday	March Equinox	Season
28 Mar	Thursday	Maundy Thursday	National Holiday, Christian
29 Mar	Friday	Good Friday	National Holiday, Christian
30 Mar	Saturday	Easter Saturday	National Holiday, Christian
31 Mar	Sunday	Easter Sunday	Observance, Christian
1 Apr	Monday	Easter Monday	Observance, Christian
1 May	Wednesday	Labor Day	National Holiday

Date		Name	Type
10 May	Friday	Mothers' Day (Working Mothers Only)	National Holiday
20 Jun	Thursday	June Solstice	Season
30 Jun	Sunday	Army Day	Observance
1 Jul	Monday	Army Day Holiday	National Holiday
15 Aug	Thursday	Assumption of Mary (Guatemala City only)	Municipal Holiday
15 Sep	Sunday	Independence Day	National Holiday
22 Sep	Sunday	September Equinox	Season
12 Oct	Saturday	Dia de la raza	Bank Holiday
20 Oct	Sunday	Revolution of 1944	National Holiday
1 Nov	Friday	All Saints' Day	National Holiday, Christian
21 Dec	Saturday	December Solstice	Season
24 Dec	Tuesday	Christmas Eve	Half Day Holiday
25 Dec	Wednesday	Christmas Day	National Holiday, Christian
31 Dec	Tuesday	New Year's Eve	Half Day Holiday

(Nguồn: <https://www.timeanddate.com/holidays/guatemala/2024>)

Tiền tệ: Quetzal (GTQ, biểu tượng Q), đặt theo tên của loài chim quốc gia của thiên đường. Tiền giấy có mệnh giá Q200, 100, 50, 20, 10, 5 và 1. Tiền xu có mệnh giá Q 1 và 50, 25, 10, 5 và 1 centavos. Đô la Mỹ được sử dụng rộng rãi. Thẻ tín dụng : American Express, Visa được chấp nhận, trong khi Diners Club và MasterCard sử dụng nhưng hạn chế hơn. ATM phổ biến trong cả nước. ATM: ATM là phổ biến trong cả nước, mặc dù việc chăm sóc cần được thực hiện lại do có gian lận và vụ cướp thường xuyên. Cách tốt nhất là sử dụng máy ATM trong ngân hàng và trung tâm mua sắm.

Séc du lịch: được sử dụng bởi hầu hết các ngân hàng và khách sạn cao cấp. Để tránh tăng thêm phí tỷ giá, du khách được khuyên nên dùng séc du lịch bằng đồng USD. Giờ ngân hàng hoạt động: Thời gian mở cửa khác nhau, nhưng nói chung là từ Thứ Hai - Thứ sáu từ 09h00 - 19h00, thứ Bảy từ 09h00 - 13h00. Hạn chế tiền tệ: Việc trao đổi đồng nội tệ bị cấm. Xuất nhập khẩu ngoại tệ không bị giới hạn. Rất khó khăn để đàm phán khi tiền bị ghi chú hoặc bị rách nát. Tiền tệ địa phương có thể được trao đổi tại các ngân hàng tại sân bay.

Hàng hóa miễn thuế Guatemala: Hàng hoá sau đây có thể được nhập khẩu vào Guatemala mà không chịu thuế hải quan:

- 80 điếu thuốc lá hoặc 100g thuốc lá.
- 1,5lít đồ uống có cồn.

Cấm nhập khẩu: Thịt, cá, rau, trái cây, các mặt hàng sữa, đạn dược không có giấy phép hoặc vũ khí, phương tiện truyền thông khiêu dâm hay văn học. cây phải kèm theo giấy chứng nhận kiểm dịch thực vật.

Cấm xuất khẩu: trái cây và rau quả, đồ tạo tác của người Maya (trừ khi mua tại các cửa hàng có uy tín với một giấy chứng nhận) và các sản phẩm làm từ loài nguy cấp.

Một số địa chỉ cơ quan thương mại, kinh tế của Guatemala

Bộ Kinh tế - Ministerio de Economía

Địa chỉ: 8a, Avenida 10-43, Zona 1 01001 CIUDAD DE GUATEMALA

Tel: (00502) 2412-0200

Email: uip@mineco.gob.gt

Website: <https://guatemala.gob.gt/ministerio-de-economia/>

Hiệp hội các nhà xuất khẩu

Sản phẩm truyền thống - Asociación Gremial de Exportadores de Productos no Tradicionales (AGEXPRONT)

Địa chỉ: 15 Avenida 14-72, Zona 13 01003 CIUDAD DE GUATEMALA

Tel: (00502) 3622002 Fax: (00502) 3621950

Email: Claudia.delaguila@agexpront.org.gt

Phòng Thương mại Guatemala - Cámara de Comercio de Guatemala

Địa chỉ: 10, Calle 3-80, Zona 1 01001 CIUDAD DE GUATEMALA

Tel: (00502) 2324545 Fax: (00502) 2209393

Email: info@camaradecomercio.org.gt

Phòng Công nghiệp Guatemala - Cámara de Industria de Guatemala

Địa chỉ: Ruta 6, 9-21, Zona 4, Nivel 12 Apartado Postal 214 01004 CIUDAD DE GUATEMALA

Tel: (00502) 3344848 Fax: (00502) 3341090

Email: amartinez@industriagate.com; info@industriagate.com

Website: <https://cig.industriagate.com/>

Đại sứ quán Việt Nam tại Mexico (kiêm nhiệm Guatemala)

Địa chỉ: Sierra Ventana No 255, Col. Lomas de Chapultepec, Del. Miguel Hidalgo, CP. 11000 D.F. Mexico

Tel: (521.55) 5540-1632 Fax: (521.55) 5540-1612 (VP)

Email: vietnam.mx@mofa.gov.vn; vietnammexico@gmail.com

Website: <http://www.vietnamembassy-mexico.org>

1. Ông Nguyễn Hoài Dương, Đại sứ Đặc mệnh Toàn quyền

ĐTCCQ: (521.55) 5540-1632; ext 108

ĐTDD: (521) 5527309080

2. Ông Đoàn Anh Tuấn, Bí thư Thứ nhất

ĐTCQ: (521.55) 5540-1632; ext 104

ĐTDD: (521) 5517294825

3. Ông Lâm Quốc Thành, Bí thư Thứ nhất

ĐTCQ: (521.55) 5540-1632; ext 105

ĐTDD: (521) 5539369838

4. Bà Phan Thanh Hoa, Bí thư Thứ hai

ĐTCQ: (521.55) 5540-7587

ĐTDD: (521) 5540076766

5. Ông Phạm Tiến Anh, Tùy viên

ĐTCQ: (521.55) 5540-1632; ext 101

ĐTDD: (521) 5548027157

Nguồn:

- <https://intbusguatemala.weebly.com/protocol.html>
- https://guide.culturecrossing.net/basics_business_student_details.php?Id=13&CID=87
- <https://vietnamembassy-mexico.org/can-bo-dai-su-quan/>
- <https://www.cia.gov/>
- <https://www.trade.gov>